

XV-XVI. YÜZYILLARDA UŞAK KAZASI PİYADE VE MÜSELLEM TEŞKİLÂTI

Turan GÖKÇE'

Giriş

Osmanlı Devleti'nin kuruluş devri askerî örgütünde son derece önemli bir yer işgal eden *yaya ve müsellemler* teşkilâtı, geçmişî Selçuklu devrine kadar uzanmakla beraber, Orhan Gazi döneminde (1324-1362) kurulmuştur¹. Kaynağım büyük ölçüde yörükler ile Türk köylülerinin oluşturduğu *yaya ve müsellemler*, kendilerine tahsis edilmiş olan çiftliklerde, *yaya-müsellemler* ve *yamağdm&mu* müteşekkil *ocaklar* halinde teşkilatlanmak suretiyle., bütün Anadolu ve Rumeli sathına yayılmışlardır. Bunlar, iküncilerin sefere atlı olarak iştiraki ve nisbeten daha geniş imkânlarla sahip olmaları dışında, memur oldukları vazife itibariyle aynı statüyü hâiz olmuşlardır². Başlangıçta, tasarruflarında bulunan çiftliklere mukabil, emir vâkî olduğunda muharip bir güç olarak filen sefere katılan *yaya ve müsellemler*, zamanla, özellikle Yeniçeri Ocağı'nin kurulması ile birlikte, kapıkulu askerinin yaygınlaşması sonucunda geri hizmete çekilerek, önemli mirî hizmetlerin ifâsına memur edilmişlerdir. Bu durum, *ocak nizamının bozulmasıyla*, XVI. asrın sonlarında teşkilâtın lağvına kadar devam etmiştir³.

Aşağıda zikredilecek olan ilgili tahrir defterleri, kısaca temas edilmiş olan *yaya ve müsellemler ocaklarının* Anadolu Eyâleti bünyesinde en yaygın olduğu alanlardan birisinin de Uşak kazâ dâiresi olduğunu göstermektedir. Nitekim, mirîye veya vakfa tahsis edilmiş olup, mufassal limar ya da evkaf lahrir defterlerine kaydedilmiş bulunan arazi ve nüfusla kıyaslandığında da, Uşak kazasının piyade ve müsellemler defterlerinde kayıtlı, oldukça önemli bir *yaya ve müsellemler* potansiyelini bünyesinde barındırdığı anlaşılmaktadır. İşte bu çalışmada, sözkonusu potansiyelin ortaya konulması suretiyle.

¹ Yrd. Doç. Dr., E.Ü. Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü Öğretim Üyesi.

¹ I. Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti Teşkilatında Kapıkulu Ocakları I Acemi Ocağı ve Yeniçeri Ocağı*, Ankara 1984, s. 1-5; Halime Doğru, *Osmanlı İmparatorluğu'nda Yaya-Müsellemler-Taya Teşkilatı (XV-XVJ. Yüzyılda Sultanömi Sancağı)*, İstanbul 1990, s. 1-8.

² Feridun M. Emecen, *XVI. Asırda Manisa Kazası*, Ankara 1989, s. 142-143.

³ Tafsilat için bkz. Muzaffer Arıkan, *XV. Asırda Yaya ve Müsellemler Ocakları (Toprak Tasarrufu. Vergi Muafiyetleri ve /fizme/)*, (A.Ü.D.T.C.F. Yayınlanmamış Doçentlik Tezi), Ankara 1966; Aynı Müellif, "Yaya ve Müsellemlerde Toprak Tasarrufu", *Atatürk Konferansları Vm'* (1975-1976), Ankara 1983, s. 175-201; II. Doğru, /lym eser, s. 8-50.

Uşak kazasının sâdece bir yönü aydınlatılmaya çalışılacaktır. Bir başka ifadeyle, Osmanlı piyade ve müselleme teşkilâtının Uşak kazâ dâiresindeki küçük bir kesiti ortaya konulacaktır. Ancak, buna geçmeden önce, konumuza zemin teşkil eden kaza dâiresi ve esas kaynağımızı oluşturan piyade ve müselleme tahrir defterleri hakkında kısa bilgi vermek yararlı olacaktır.

1953 yılında yapılan idarî düzenleme İle Kütahya'dan ayrılmak suretiyle teşkil edilmiş olan bugünkü Uşak ilinin esâsım oluşturan ve 1429'da Germiyan-ili'nin ilhâkıyla. nihâî olarak Osmanlı hâkimiyetine girmiş olan Uşak⁴, klasik Osmanlı idarî taksimatına göre. Anadolu eyâletine tabî Kütahya sancağına bağlı, kaza statüsünde bir idarî birim olarak düzenlenmiştir⁵. Bağlı bulunduğu sancağın orta kesiminde yer alan Kaza, kuzeyde aynı sancağa tabî Altıntaş. Gediz ve Simav, batıda Selendi ve Kula, güneyde Lâzıkıyye (Denizli) ve Honaz, güney-batıda Şeyhlii (Çivril) kazaları, doğuda ise Karahisâr-ı Sâhib sancağı ile mahdud bir alanı kaplamaktadır. Buna göre, mezkûr asırlarda Kula kazası dâhilinde bulunan Eşme hâriç olmak üzere, bugünkü Uşak ilinin merkez ilçe. Banaz, Karahallı, Sivasslı ve Ulubey ilçelerinin işgal ettiği alandan ibaret olan kaza dâiresi. Ona Anadolu'yu Batı Anadolu'ya bağlayan iç-Batı Anadolu eşiği üzerinde oldukça önemli bir yer işgal etmektedir¹.

I. Kaynaklar

1. Piyade Defterleri

Aşağıda ayrıca işaret olunacağı üzere, piyade teşkilâtı İtibariyle Karahisâr-ı Sâhib Yaya Sancağına tabî olan kaza çiftliklerinin de kaydedilmiş bulunduğu üç mufassal piyade tahrir defteri bulunmaktadır⁷. Bunlardan ilki, Kânûnî döneminde, Mustafa bin Hayreddin'in emânetinde kâtib Mustafa bin Mehmed tarafından tahrir edilmiş olup. 952 (1545) yılında tamamlanmıştır". İkinci kısmında Karahisar müselleme çiftliklerinin kaydedilmiş olduğu defter toplam 351 sâhifeden ibaret olup. Uşak kazasına tabî olan nahiyeler s. 210-265 arasında kaydedilmiştir. İkincisi, emîn tâyin olunan

⁴ Bkz. Mustafa Çetin Varlık, *Germiyan-oğudlan Tarihi (1300-1429)*, Ankara 1974; Haşım Tümer. *Uşak Tarihi*, İstanbul 197], 20-23; Besim Darkot, "Uşak", *İslâm Ansiklopedisi*, 13, s. 74.

⁵ XVI. yüzyılda Uşak kazasının idarî laksimâtı ve kısa bir değerlendirme İçin bkz. Mustafa Çetin Varlık, "XVI. Yüzyıl Osmanlı İdarî Teşkilâtında Kütahya", *Türklük Araşrmalan Dergisi 2* (İstanbul 1986), a. 201-239; Aynı müellif, *XVI. Yüzyılda Kütahya Sancağı* (Atatürk Üniversitesi, Yayınlanmamış Doçentlik Tezi). Erzurum 1985. s. 284-288; Aynı müellif, "XVI. Yüzyılda Kütahya Sancağı'nda Yerleşme ve Vergi Nüfusu", *TTK Belleten* LU/202 (Nisan 1988), s. 144-148.

⁶ Tafsilat için bkz. 13. Darkot, "Aynı madde", s. 73-74; Ali Cevad, *Memâlik-i Osmâniyenin Tarih ve Coğrafya Lügati*, Dersaadet 1313, s. 548-549; Şeraseddin Sami, *KâmûsU'l-Âlâm*, H, İstanbul 1306, s. 1306; IV, s. 3155.

⁷ Karahisâr-ı sâhib yaya sancağına âit 859/1455 tarihli en eski defterde (Başbakanlık Osmanlı Arşivi *Mâlîyeden Mf-İdevver Defterler (=BOA.MAD)-4*) Uşak kazası piyadeleri bulunmamaktadır.

⁸ Başbakanlık Osmanlı Arşivi *Tapu Tahrir Defterleri (=BOA.TD)-237*.

Karahisâr-ı Sâhib kadısı Mevlânâ" Mehıncd tarafından 967 (1559-1560) tarihinde tamamlanmıştır⁹. Yine ikinci kısımda Karahisâr-ı Sâlib müsellemlerinin kaydedilmiş olduğu defler, toplam 278 sâhife olup, Uşak kazası 27b-29a, 84b-105b varakları arasında yer almaktadır. Yine aynı şekilde., Karahisâr-ı Sâhib müsellemlerinin de yazılmış olduğu üçüncü defter ise, ahkâm-ı mâliye kâtiplerinden Kâtip Ahmed marifetiyle 987 (1579) yılda tamamlanmıştır¹⁰. Toplam 353 sâhifeden ibaret olan defterde Uşak kazası 72-76 ve 250-306. sâhifeler arasında kaydedilmiştir.

2. Müsellem Defterleri

Müsellem teşkilâtı itibariyle Kütahya sancağına bağı olan Uşak kazası müsellemlerinin de kaydedilmiş bulunduğu topları yedi mufassal müsellem tahrir defteri bulunmaktadır. Bunlardan en eskisi,, gurre-i Muharrem 862 /19-29 Aralık 1457 tarihli olup, Uşak kazası 51-57. sâhifeler arasında kaydedilmiştir¹¹. Yine XV. yüzyıla *âit* olan ikincisi Şaban 894/Temmu/, 1489 tarihlidir¹². Uşak müsellem defterin 54-60. sâhifeleri arasında yer almaktadır. XVI. asra âit müsellem defterlerinden ilki 927/1520-152Harihlidir. 344 sâhifeden ibaret olan defterde, Uşak kazası 249-299 arasında kaydedilmiştir¹³. Mustafa bin Hayreddin'in emânetinde, Rumeli defter kâtiplerinden Mustafa tarafından tahrir edilmiş olan ikinci defter, 952/1545 tarilili olup. loplara 168 sahiledir¹⁴. Uşak müsellem defteri 132-168. sâhifeler arasında kayıtlıdır. Sabık Kütahya kadısı Süleyman bin Ahmcd'in emînliğinde 968/1560-61 tarihinde kaydedilmiş olan üçüncü defter¹⁵, toplamı 155 sahife olup, Uşak kazası 123-155 arasında bulunmaktadır. Aynı dönemul*. Kütahya livasının iimar ve evkaf talırlarını de gerçekleştirmiş olan Dergâh-ı Âli müteferrikalarından Mehmed RâhimTnin emânetinde. Defler-i Hâkânî kâtiplerinden Kâtip Kasım tarafından, evâil-i Rebiülâhır 979/23 Ağustos-1 Eylül 1571 tarihinde tamamlanmış olan dördüncü defter¹⁶ 196 sâhifeden ibarettir. Uşak müsellem defteri 155-193. sâhifeler arasında yer almaktadır. Divan kâtiplerinden Muhammed tarafından 988/1580 yılında tamamlanmış olan son defter¹⁷ ise toplam 164 sâhife olup, Uşak kazası 132-164 arasında kaydedilmiş bulunmaktadır.

Piyade ve müsellem teşkilâtının lağvedilmesi üzerine, timar ve zeamete tahsis edilmiş olan mensüh yaya ve müsellem çiftliklerinin kaydedilmiş olduğu *mensüh piyade ve müsellem defteri*¹⁵, tarihsiz olmakla beraber, 1582-1583 yıllarında tanzim edilmiş

⁹ BOA TD-320.

¹⁰ BOA.TD-574. Aynı defterin aynı arşivde mükerrer nüshası bulunmaktadır. BOA-TD-574m, s. 78-82,262-318.

¹¹ İstanbul Belediyesi Atatürk Kitaplığı, *Muallim Cevdet Yazmalan-0.93*.

¹² İstanbul Belediyesi Atatürk Kitaplığı, *A^a/fım Cevdet Yazmalan-0.72*.

¹³ BOA.TD-103.

¹⁴ BOA.TD-242.

¹⁵ BOA.TD-328.

¹⁶ BOA.TD-5/7.

¹⁷ BOA TD-589.

¹⁸ Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Kuyûd-ı Kadîme Arşivi, *Tapu Tahrir Defteri* (=TKGM.KKA.n:>)/58.

olmalıdır. Toplam 353 varakdan ibaret olan defterin ilk bölümünde (v. 1b-261b) mensûli piyâde çiftlikleri kaydedilmiştir. Uşak kazası mensûh yaya çiftlikleri, "Şeyhlü ve Uşak" ile "Banaz" dan oluşan iki nahiyeye bağlı olarak, 86b-140b ve 160b-167a varakları arasında kaydedilmiştir, ikinci kısımda ise Kütahya mensûh müselleme çiftlikleri yazılmış olup, Uşak müsellemleri 307a-318a ve 349b-350b varakları Uşak müsellemlerine tahsis edilmiş bulunmaktadır.

II. Piyade Teşkilâtı

1. İdarî Taksimât

Giriş kısmında da işaret olunduğu üzere, Sipahi sancağı itibarıyla Kütahya'ya bağlı kaza statüsünde bir idarî birim olan Uşak, ilgili defterlerden anlaşıldığı kadarıyla, piyâde teşkilâtı bakımından oldukça farklı bir durum arz etmektedir. Uşak piyâdeleri, kaza dâiresi itibarıyla hem-hudud olduğu. Anadolu eyâletine tabî 12 yaya sancağından¹⁹ birisi olan *Karahisar-ı Sâhib* sancağına bağlı olarak teşkilâtlanmıştır²⁰.

Fatih döneminde, 1455 yılında tanzim edilmiş olup, XV. yüzyıldaki durumu aksettiren deftere göre Karahisar-ı Sâhib yaya sancağına bağlı olarak 10 nahiyeye kaydedilmiştir²¹. Bunlar içerisinde Uşak piyâdelerine rastlanmaması ve söz konusu asra ait başka bir defterin de bulunmaması dolayısıyla, Uşak yaya teşkilâtının XV. yüzyıldaki durumunu yeterince aydınlatma imkânı bulunmamaktadır.

Buna mukabil, kaynaklar arasında zikredilmiş olan 1545²², 1559²³ ve 1579²⁴ tarihli defterler, XVI. asırdaki durumu gayet açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Buna göre, sancak piyâdeleri, her biri nahiyeye²⁵ addedilen ayrı üniteler halinde kaydedilmiş

¹⁹ Sancak tevcih defterlerinde (Topkapı Şurayı Müzesi Arşivi, *Defter (=TSMA.D)-5'246 (Mİ527)*; Başbakanlık Osmanlı Arşivi Mâliyeden Müdevver Defterler (=QOA.MAD)-563 (M. 1568-1574)'den ıkl. I. Metin Kunt, *Sancaktan Eyalete 1550-1650 Arasında Osmanlı Ümerası ve İl İdaresi*, İstanbul 1978, s. 131-132, 137-138; M. Feridun Emecen-İlhan Şahin, "Osmanlı Taşra Teşkilâtının Kaynaklarından 957-958 (1550-1551) Tarihli Sancak Tevcih Defteri T, TTK Belgeler XIX/23 (Ankara 1998), s. 65-66.) kaydedilmiş bulunan Anadolu yaya sancakları şunlardır: *Kütahya, Karahisar-ı Sâhib, Karesi, Biga, Mentеше, İamid, Bolu, Aydın, Hüdavendigar, Ankara, Sultanönü*.

²⁰ Üçler Bulduk tarafından hazırlanmış olan doktora tezinde, XVI. yüzyılda sancağın genel idarî yapısı çerçevesinde, yaya ve müselleme sancak teşkilâtına da değinilmiştir: *XVI. Asırda Kara Hisar-ı Sahib Sancağı* (A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara 1993, s. 76-88. Karahisar-ı Sâhib sancağının genel idarî taksimâtı hakkında ayrıca bkz. Mustafa Karazeybek, "Osmanlı Taşra Teşkilâtında Karahisar-ı Sâlûb Sancağı um idarî Yapısı", AX #. *Sosyal Bilimler Dergisi W* (Afyon Nisan-2000), 100-115.

²¹ BOA.MAD-4: *Karahisar (Şehrahâd), Sincanlı, Sandıklı, Şuhud, Tutman Dağı, Giçi Sincanlı, Kayrhisan., Elçi, Barçınlu. Çöla*.

²² BOA.ro-2.77.

²³ BOA.TD-320,

²⁴ BOA.TD-574.

²⁵ Osmanlı taşra teşkilâtında en yaygın idarî ünitelerden birisi olarak "nahiyeye" hakkında bkz. Tayyîb GÖKBİLGİN, "Nahiyeye", *İslâm Ansiklopedisi* IX. s. 37-39; Nejat. Göyünç, *XVI. Yüzyılda Mardin Sancağı*, Ankara 1991, s. 38-39; Feridun M. Emecen, *Aydın eser*, s. 110.

bulunan 31 idâri birim oluşturmuşlardır; Mirliva hâssına tâbî olarak, *Karahisar, Ulusincanlıt, Kayırhisar, Şuhud, Şeyh i ü ve Uşak* ile *Ulugobek*: ser-piyâdegâna tâbî olarak *Kayırhisar, Barçınlu, Oynaş, Kayırhisar, Kayırhisar, Barçınlu, Sincanlı, Kızı/taş, Dulmcıdağı, Sandıklı, Sandıkht-ı diğer, Elçi, Yalak, Çöla, Homa, Geyikler, Yalak, Elçi, Sandıkla, Sandıkht-ı diğer, Uşsak, Banaz, Uşsak, Uşsak-1 diğer* nahiyeleri kaydedilmiştir. Büyük çoğunluğu sipahi sancağı İtibariyle de Karahisâr-ı Sâhib'c tâbî olan üniteler yanında. Uşak. Ulugobek. Banaz, Yalak. Şeyhlü. Homa ve Geyikler Kütahya sancağına bağlı. Karahisâr-ı Sâhib hududunda yer alan nahiyelerdir. Burada dikkati çeken önemli hususlardan biri de. klasik Osmanlı idâri taksimatına göre kaza addedilen bir idâri ünitenin, sadece kendisine tâbî olan nahiyeler değil, bizzat kazaya isim teşkil eden aynı ad altında birkaç ayrı nâhiye olarak kaydedilmiş olmasıdır. Aynı adla, 4er nâhiye olarak kaydedilmiş olan *Kayırhisar* ve *Sandıkla* ile 3 nâhiye olarak yazılmış bulunan *Uşak* bunun en tipik örneklerini teşkil etmektedirler.

Yukarıda, defterlerde kaydediliş sırasına göre aynen aktarılmış olan nâhiye isimlerinden de anlaşılacağı üzere, araştırına alanımızı teşkil eden Uşak kaza dâiresinde bulunan piyade çiftlikleri biri mirliva hâssı. diğer dördü de ser-piyâde olmak üzere, her biri nâhiye addedilen toplam 5 ünite hâlinde teşkilâtlanmıştır. Bunlar, mirliva hâssına tahsis edilmiş olan *Ulugobek* (bugünkü Ulubey), ser-piyâde olarak kaydedilmiş olan *Uşak, Banaz, Uşak* ve *Uşak-1 diğer* nâli i yeler in den ibarettir²⁶. Osmanlı idâri taksimatında geçerli olan umûmî kaideye uygun olarak. Uşak kaza dâiresinde bulunan piyade çiftliklerinin nahiyelere taksiminde de, hem çiftliklerin murâkebesi hem de hizmet vâkî olduğunda yaya-başının sevk ve idaresinde kolayca toplanılarak hizmete eşilmesi kaygısıyla, coğrafi bütünlüğün dikkate alındığı anlaşılmaktadır³⁷. Mirliva hâssına dâhil olan *Şeyhlü ve Uşak* başlığı altında kaydedilmiş olan çiftliklerin tamamı Uşak kaza dâiresi hâricinde. Şeyhlü'ye tâbî iskân yerlerinde bulunduğundan, konumuzun dışında kalmaktadır³⁸.

2. Piyade Çiftlikleri ve Nüfus Durumu

İlgili piyade defterlerinde yer alan kayıtları aktarılmasıyla hazırlanmış olup, ek olarak verilmiş olan listelerden çıkarılan toplu sonuçları değerlendirmek suretiyle Uşak yaya çiftliklerinin genel durumunu netleştirmek mümkündür. Öncelikle, kaza dairesindeki her bir idarî üniteye kaydedilmiş olan çiftlik adedi ile yaya-yamak ve sair unsurlardan müteşekkil nüfus durumunu bir icmâl tablo üzerinde ifade etmek gerekirse, şöyle bir sonuç ortaya çıkmaktadır;

²⁶ Aynı isim altında kaydedilmiş olan üç ünitenin ayırdedilebilmesi için, aşağıda yapılacak olan değerlendirmelerde, ilki (1), diğerleri ise "ikinci" ve "üçüncü" olarak belirtilecektir.

²⁷ Sultauönü sancağındaki aynı durum için bkz. H. Doğru, *Aym eser*, s. 55-57.

²⁸ BOA.7D-2J7, s. 57-74; BOA. TD-320, v. 21a-27a; BOA.7P-574, s. 56-71.

XV-XVI YÜZYILLARDA UŞAK KAZASI PİYADE ÇİFTLİKLERİ
VE NÜFUS DURUMU

Tarihi	Nahiye	Kf-y Adedi	Çiftlik Adedi	Ne- fieri'i	YHVII- Yü.ü.ı.S\	Rt.sık-	Su- K ^m	İ- m:ün	Mü- ius- MI	Ma- lül VS-	Di-	Gâ-	M lir- de	Tahmini Nüfus,	
														I	il
1545	Ulugöbek	3	y	.121	65	41	7	-	1	ı	-	7	54	363	1.121
	Uşak(1)	S	34	403.	21S	145	3	-	4	16	17	34	180	1.211	1.423
	Banaz	14	21	.209	121	62	4	-	4	14	4	14	11	627	7X1
	Uşak (2)	16	25	368	204	136	4	-	-	20	4	29	153	1.104	1.280
	Uşak (3)	10	27	387	2MI	145	6	-	9	16	10	7	15n	1.1(51)	1.331
Toplam=		-40	122	LAM	m<>	521	24	-	18	7A:	35	95	65.4	4.4<4	5.22<
1579	Ulugöbek	3	9	110	75	32	-	-	-	1	2	2	56	330/	422
	Uşak(1)	6	32	411	243	134	-	4	2	21	7	4	162	1:233	1.519
	Banaz	13	18	177.	116	44	-	1	1	11	4	3	66	531	709
	Uşak (2)	14	26	301	1S9	96	-	-	-	17	1	-	123	903	1.121
	Uşak (3)	11	28	422	237	153	-	3	1	25	3	11	124	1.266	269
Toplam=		47	122	IB	#&...	4	73	n	20	531	4.263	5.269	

Aşağıda verilmiş olan listelerden de ayrıntılı bir şekilde takip edilebileceği üzere. 1545'de Ulugöbek nahiyesinde 3 köyde 9, Uşak (1)'da 6 köyde 34. BanazMa 14 köyde 21, ikinci Uşak'da 16 köyde 29, Uşak-ı diğer olarak kaydedilmiş bulunan üçüncü Uşak'da ise 10 köyde 29 çiftlik olmak üzere, toplam 49 köyde 122 çiftlik tespit edilmiştir. Çürümüş olan kısımlarındaki kayıtlar İtibariyle eksik olduğu için isim tabloya yansıtılmamış olan ikinci deftere göre, 1559'da Ulugöbek'de aynı durumun muhafaza edildiği görülmektedir. Bununla birlikte, Uşak (1)'da 6 köyde 32, Banaz'da 14 köyde 20, ikinci Uşak'da 14 köyde 26, üçüncü Uşak'da 9 köyde 28 olmak üzere, toplam 46 köyde 115 çiftlik tespit edilebilmiştir. Ulugöbek ve Uşak (1)'daki durumun muhafaza edilmiş olduğu 1579'da diğer nâhiyelerdeki köy ve çiftlik sayılarında küçük bazı değişiklikler görülmektedir. Buna göre, Banaz'da 13 köyde 18, ikinci Uşak'da 14 köyde 26, üçüncü Uşak'da ise 11 köyde 28 olmak üzere, kaza genelinde toplam 47 köyde 113 çiftlik tespit edilmektedir. Gerçek durumu tam olarak yansıtmayan 1559 tarihli rakamlar bir yana, 1545'den 1579'a kadar geçen zaman içerisinde, Uşak piyadelerinin ifa etmiş oldukları mîrî hizmetlere mukabil tasarruf ettikleri *ocak* tâbir olunan çiftlik sayısının 122'den 113'e düşmüş olması dikkati çekmektedir. Bunda, aşağıda ayrıca işaret olunacağı üzere, ziraî ya da yaya-yamak kapasitesi itibariyle yeterliliğini yitiren çiftliklerin mevkufa kaydedilmiş olması önemli rol oynamıştır.

Kayıtağmı yÖrük-Türkmen teşekkülleri ile Türk köylülerinin oluşturduğu söz konusu piyade çiftliklerinin önemli bir kısmı öz Türkçe isim taşımaktadır. Keza, listelerdeki şahıs isimleri ile mâruf olan çiftlikler dikkate alındığında, ocağm kumcusu yayanın ismini almış olan çiftliklerin sayısının oldukça fazla olduğu dikkati çekmektedir. Çiftliklerin tabî olduğu iskân yerlerinin büyük çoğunluğu, aynı zamanda has, zemet veya timara tahsis edilmiş olması dolayısıyla, diğer mufassal defterlerde de tesadüf edilebilen raiyyet köyü olmakla beraber, sadece yaya ve müselleme defterlerinde

veya yalnız piyade defterlerinde kaydedilmiş bulunan köyler de mevcuttur. Bünyesinde barındırdığı çiftlikler itibariyle yaya ve müselleme köyü konumunda bulunan Uşak (1) nahiyesine tabî Güğüm, Karlık ve Bulkas ile birlikte. Banaz'a lâbî Kuştımır ve İne; ikinci Uşak'da Marnakayası ve İslüce; üçüncü Uşak'da Müstecâb, Çarık, Eymirsevinç, Hisarözü karyeleri, birer piyade köyü olma özelliği taşımaktadır.

Kuruluşuna yakın zamanlarda bir piyade ocağı 1 yaya ile 1 yamaktan ibaret küçük bir ünite olarak öngörülmüş olmakla beraber²⁹, elimizde bulunan ilgili kanunnâme hükümleri ile XV ve XVI. yüzyıllardaki **filî** durumu yansıtan tahrir defterleri, bunun zaman içerisinde önemli ölçüde değişmiş olduğunu göstermektedir. Nitekim, Fâtiḥ, U. Bâyezîd ve Yavuz Sultan Selim dönemlerine ait kânunnâmelerdeki ilgili hükümlerin³⁰, her ocakta 6-7 nefer yaya-yamak bulunmasını âmir olduğu görülmektedir. Keza, değişik bölgelerle ilgili tetkikler de. bunu teyid etmektedir³¹.

Aşağıda verilmiş olan listelerden de ayrıntılı bir şekilde takip edilebileceği üzere, hepsi XVI. asra tarihli olan defterlere göre. Uşak piyade çiftlikleri 5-14 yaya-yamaktan oluşmaktadır. Nâ-resîde, pîr-malûl ve şâir unsurların da dâhil edilmesiyle, çiftliklerin nüfusunun 5-34 nefer arasında değişmekle beraber. 7-15 nefer arasında yoğunlaştığı görülmektedir. 1545'de Uşak piyade çiftliklerinde bu minval üzere, tahmini³² 4.464-3.228 civarında bir gerçek nüfusa tekabül eden. toplam 1.488 nefer tespit edilmiştir. Bunun 121'i (% 8.13) mirliya hâssı olan Ulugöbek'de, 403'ü (% 27.08) ser-piyâde olan Uşak (1)'da. 209'tu (% 14.04) Banaz'da. 368'i (% 24.73) ikinci Uşak'da. 387'si (% 26) de üçüncü Uşak'da kaydedilmiştir. Eksik olduğu için gerçeği ifade etmekten uzak olan 1559 tarihli rakamlar bir yana, 1579'da Uşak piyade çiftliklerinin toplam nüfusu % 4.50 nisbetinde bir azalma göstererek, tahmini 4.263-5.267 gerçek nüfusa tekabül eden, 1.421 nefere düşmüştür. Bunun 110'u (% 7.74) Ulugöbek, 411'i (% 28.92) Uşak (1). 177'si (% 12.45) Banaz, 301'i (% 21.18) ikinci Uşak, 422'si (% 29.69) de üçüncü Uşak'da kaydedilmiştir.

1545 rakamları itibariyle, toplam nüfusun % 54.36'sını teşkil eden 809 neferini yaya-yamak yazılmış olanlar teşkil etmektedir. Bunların 65'i (% 8.03) Ulugöbek. 218'i (% 26.94) Uşak (1), 121'i (% 14.95) Banaz, 204'ü (% 25.21) ikinci Uşak, 201'i (% 24.84) de üçüncü Uşak'da bulunmaktadırlar. 1579'da bu sayı % 6.30'luk bir artışla 860'a yükselmiştir. Bunun 75'i (% 8.72) Ulugöbek. 243'ü (% 28.25) Uşak (1), 116'sı (%

²⁹ M. Arıkan, "Aynı makale", s. 176.

³⁰ Bkz. Mclmed Ârif, "Kânunnâme-i Âl-i Osman", *TOPMÎlâvesi* (İstanbul 1329), s.46; Alimed Akgündüz, *Osmanlı Kanunnâmeleri ve Huhıld Tahlilleri 2. Kitap II. Bâyezîd Devri Kanunnâmeleri* istanbul 1990, s.62-65; Selanii Pulaha-Yaşar Yücel./., *Selim Kanunnâmesi (1512-1520) ve XVI. Yüzyılın İkinci Yansın Kimi Kanun/an*, Ankara 1988, s. 31-32.

³¹ Bkz. M. Arıkan, "Aynı makale", s. 176; F. Emecen. *Aynı eser*, s.144, 310-325 (Ekler, Lisle-III-V); H. Doğru, *Aynı eser*, s.65 vd.; Vehbi Günay, *XV-XVL Yüzyıllarda Bergama Kazası* (E.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi), İzmir 1999, s. 282-83.

³² Gerçek nüfusa d âhr* bir fikir verebilmek için, tablolarda verilen tahmini nüfusun ilk sütununda verilmiş olanı, "nefer x T, ikinci sütünde! verilmiş olanı da "hâne x 5 + nâ-resîde/mtcerred/sagir" formülüne göre hesaplanmıştır.

13,48) Banaz, 189'u (% 21.97) ikinci Uşak, 237'si (% 27.55) üçüncü Uşak ünitesinde kaydedilmiştir.

Anadolu piyade ocak nizamına göre, her çiftlik defterlere "yaya" ya da "eşer-yaya" olarak kaydedilmiş bulunan bir kişi üzerine kaydedilmiştir. Devlete karşı söz konusu yaya yükümlü tutulmakla beraber, çiftliği muayyen sayıda yamak ile birlikte tasarruf etmekle ve bunun karşılığında yükümlü olduğu vazifeyi nöbetleşe yerine getirmektedirler. Bir başka ifadeyle, her ocakta yaya kaydedilmiş olan birisinin bulunmasına rağmen, o yıl nöbeti gelip sefere ve şâir hizmete eşen yaya. diğerleri yamak konumundadır. Bu itibarla. Anadolu'da yaya kavramının genel anlamda, hem yayalar, hem de yamaklar için kullanılmış olduğunu ifâde etmek mümkündür³³. 1545 ve 1579 tarihlerinde Uşak piyade çiftliklerinde tespit edilmiş olup. ilgili listelerin yaya-yamak sütununda kaydedilmiş bulunan yaya-yamak nüfusun bir kısmını "eşer-yaya"nın oluşturmaktadır. Hem yukarıda işaret edilmiş olan dunun, hem de her iki tarihte de bunların sayılarının çiftlik sayılarına eşit olması sebebiyle, tabloda ayrıca verilmemiştir. Bu minval üzere yaya kaydedilmiş olanlar, kaza piyadeleri yaya-yamak nüfusunun 1545'de "122 nefer ile % 15.08'ini, 1579'da ise 113 nefer ile % 13.13'ünü oluşturmaktadırlar.

Defter kayıtlarına göre, çiftliklerde yaya yazılmış olanların, genellikle çiftlik dışında bir iskân yerinde bulunduğu anlaşılmaktadır. Bunların meskûn olduğu köyler, umumiyetle listelerde de belirtilmiş olan, çiftliğin tâbî olduğu, iskân yerleri almakla birlikte, kazâ dâhilinde çiftlik civarında, hatta kaza hâricinde her hangi bir köy de olabilmektedir. Sözgelimi. 1545'de Ulugöbek nahiyesine tâbî çiftliklerdeki yayaların çoğunun tâbî oldukları Ulugöbek ve Emekse karyelerinde yazılmış olmakla beraber, Osman karyesine bağlı Göbek çiftliği yayası nm Uşak'a tâbî Tekye köyünde yazılmış olması³⁴, bu konuda Önemli bir fikir vermektedir. Kezâ, aynı tarihte, Uşak (1) nahiyesine tâbî Kızılhisar köyü hudutları dâhilindeki İslak çiftliği yayasının Şeytûü kazasına tâbî Ömer karyesinde bulunduğu dâir kayıt da bir başka örnek teşkil etmektedir³⁵. Uşak piyadelerine ait her (iç defterde de bu fiilî durumun oldukça yaygın bir şekilde tatbik edilmiş olduğu görülmektedir.

Ek olarak verilmiş olan listelerden ve genel durumu yansıtmak için hazırlanmış olan tablodan da dikkat çekeceği üzere, doğrudan yaya ve yamak yazılmış olanlar dışında, çiftliklerde kayıtlı nüfusun önemli bir kısmını da, henüz hizmete eşecek, yani yamak kaydedilecek yaşa gelmemiş olmaları dolayısıyla "nâ-resîde" statüsünde yazılmış olanlar teşkil etmektedir. Uşak piyadelerinin de dâhil olduğu her üç defterde de yaşları ile birlikte "nâ-resîde" kaydedilmiş olanların toplam sayısı 1545'de 4Ti (% 7.75) Ulugöbek, 145'i (% 27.41) Uşak (1), 62'si (% 11.72) Banaz, 136'sı (% 25.70) ikinci Uşak, 145'i (% 27.41) de üçüncü Uşak'da olmak üzere 529 olarak tespit edilmiştir. Bu rakam aynı tarihle kazanın toplam yaya-yamak nüfusunun % 35.55'ini teşkil etmektedir. 1559'daki durumu listelerde verilmiş olmakla beraber, eksik olması sebebiyle genel değerlendirmeye alınmayan nâ-resîde sayısı 1579'da % 13.23

³³ Tafsilat için bkz. M. Arkan, "Aym makale", s. 176-177.

³⁴ BOA.TD-237, s. 75-78.

³⁵ BOA.TD-237, s. 210.

XV-XVI. Yüzyıllarda Uşak Kazası Piyâde ve Müsellem Teşkilâtı

nisbetinde azalarak, 459'a düşmüştür. Mezkûr tarihle, kazanın toplam yaya-yamak nüfusunun % 32.30'unu teşkil eden bu zümrenin 32'si (% 6.97) Ulugöbek, 134'ii (% 29.19) Uşak (1), 44'ü (% 9.58) Banaz, 96'sı (% 20.91) ikinci Uşak, 153'ü (% 33.33) de üçüncü Uşak'ta kaydedilmiştir. Genel durumunu ifade etmeye çalıştığımız, 1545 ve 1579 tarihli defterlerde nâ-resîde kaydedilmiş olanların şâir hususiyetlerine işaret etmeden önce, yaş gruplarına dağılımını bir tablo üzerinde değerlendirmek gerekirse, şöyle bir sonuç ortaya çıkmaktadır;

UŞAK KAZAST PİYÂDE ÇİFTLİKLERİNDE "NÂ-REŞİDE" KAYDEDİLMİŞ OLANLARIN YAŞ «" SUPLARINA DAĞILIMI

Tarih	Nâhiye*	1	2	i	4	5	6	i	S	y	10	11	12	13	14	15	16	Toplam
1545	Ulugöbek	9	7	9	1	8	2	2	2	1	-	-	1	-	-	-	-	42
	Uşak	11	İS	17	27	17	13	8	13	7	3	-	4	2	-	3	1	144
	Banaz	3	n	in	11	13	7	5	1	4	1	-	-	1	2	-	-	62
	Uşak	13	22	20	21	23	4	8	6	9	2	1	2	1	2	-	-	136
	Uşak	14	21	19	17	15	12	14	11	7	6	-	2	4	-	3	-	145
	Toplam=	50	73	75	77	76	38	34	33	28	13	-	11	9	4	8	1	529
%	=	45	11.7	14.17	14.55	18	41	6.23	v2*	2.76	-	11.5	1.71	1.7	n.75	1.1	11.15	100
1579	Ulugöbek	6	3	6	-	8	2	-	-	-	6	-	1	-	-	-	-	32
	Uşak	8	20	8	13	26	12	3	9	3	27	-	4	-	-	-	-	134
	Banaz	3	n	fi	5	9	2	-	4	-	5	-	2	-	-	-	-	47
	Uşak	6	23	5	5	18	4	3	4	2	26	-	-	-	-	-	-	96
	Uşak	9	30	6	10	37	5	7	8	1	35	-	5	-	-	-	-	153
	Toplam=	32	87	31	33	98	15	13	2	1	-	-	12	-	-	-	-	462
%	=	19	18.83	7.0	7.14	21.21	5.41	2.81	5.41	1.29	2.142	-	2.59	-	-	-	-	100

Tablodan, 1545 tarihli defterde kaydedilmiş olan 529 nâ-resîdenin 1-16 arasında değişen yaş gruplarına dağılmış olmakla beraber, daha ziyade 1-5 yaş arasında yoğunlaşmış olduğu anlaşılmaktadır. Söz konusu 1-5 yaş gruplarında bulunanlar, toplam rakamın %66.35'ini teşkil etmektedirler. Geri kalan % 27.59'unu teşkil eden 146'sı 6-10. % 6. 04'ünü oluşturan 32'si ise 11-16 yaş gruplarında bulunmaktadır. Nâ-resîde kaydedilmiş olanların yaş gruplarına dağılımında, bir önceki tarihe göre önemli ölçüde bir farklılaşmamış görüldüğü 1579'da ise 1-12 arasında değişen yaşlarda bulunan 462 neferin % 21.42'sini teşkil eden 99'u 10, % 21.21'ini oluşturan 98'i 5, %18.83'üne tekabül eden 87'si de 2 yaş grubunda yer almaktadır. Geri kalan 33'ü (% 7.14) 4, 32'si (% 6.92) 1, 31'i (% 6.70) 3, 25'i (%5.41) 6, 25'i (%5.41) 8, 13'ü (% 2.81) 1, 12'si (% 2.59), 6'sı da (1.29) 9 yaş grubunda bulunmaktadır. 1545'de 11-16, 1579'da ise 10-12 yaşlarında bulunanlara genellikle "yarayınca/yaradukda eşer" kaydının düşülmüş olduğu dikkati çekmektedir³⁰. Bu durumda, kesü olmamakla beraber, hizmete eşme

³⁰ Belirli yaşlarda bulunan nâ-resîdler ilgili olarak düşülmüş olan bu tür notlara, özellikle 1579 tarihli defterde sıklıkla tesadüf edilmektedir: BOA.TD-574m, s.272-273, 283, 290, 292, 305-306.

yükümlülüğünün başlangıç, dolayısıyla kânunnâmelerdeki "yayanın bir ve iki hizmete kabil oğlanları olsa anlar dahi yamak yazıl uh növbetlerinde ve Klarnetlerinde o/a/ar" hükmü³⁷ fehvasınca yamak yazılma yaş tabanının, 1545'de 15-16 iken, 1579'da 12'ye düşmüş olduğunu ifade etmek mümkündür³⁸.

Bununla birlikte, sadece 1545 tarihli defterde nâ-resîdelerden ayrı, "sagîr" olarak kaydedilmiş olan, toplam neferin sadece % 1.61'ini teşkil eden zümreye de İşaret etmek gerekir.

Piyâde çiftliklerinde kaydedilmiş olup aşağıdaki listelere ve bunlardan hareketle düzenlenmiş olan genel tabloya yansımış olan unsurlardan birisi de *pîr-malâl* kaydedilmiş olanların teşkil etliği zümredir. Bu cümleden olarak, her iki tarihte de 73 nefer tespit edilmiştir. Bu da, topa m yaya-yamak nüfusun 1545'de % 4.90'ına, 1579'da ise % 5.13'üne tekâbül etmektedir.

Sayıları az olmakla beraber, muhassıl ve imam yazılmış olanlar da yaya çiftlikleri nüfusu içerisinde tesadüf edilen, iki önemli zümreyi teşkil etmektedirler. 1545'de 1'i Ulugöbek, 4'ü Uşak (1), 9'u da *Uşak-ı diğer* olarak belirtilmiş olan üçüncü Uşak nâhiyesinde olmak üzere, toplam nüfusun % 1.20'sini teşkil eden 18 *muhassıl* kaydedilmiştir. 1579'da ise 2'si Uşak (1), 1'i Banaz, 1'i de yine üçüncü Uşak ünitesinde olmak üzere, muhassıl sayısı 4'e düşmüştür. Diğer taraftan, 1545'de hiç bir imam kaydına tesadüf edilememekle beraber, 1579'da 4'ü Uşak (1), 1'i Banaz, 3'ü de üçüncü Uşak nâhiyesinde olmak üzere, toplam 8 imam tespit edilmiştir.

Listelerde ve yukarıda verilmiş olan tabloda, diğer sütununda belirtilmiş olan, 1545'de 35, 1579'da 17 neferin önemli bir kısmının *derbend muhafızı* olarak kaydedilmiş olduğu görülmektedir. 1545'de, bu cümleden olarak, Uşak (1)'a tâbî Kızılcasöğüd karyesi İlyas çiftliğinde 2, Karlık karyesi Hüsrev/Yuvaca Eşref çiftliğinde 4, Milgarb karyesi Eynebegi çiftliğinde 10, ikinci Uşak'da Gökkaya karyesi Çakır çiftliğinde 4, üçüncü Uşak'da Eymircinç karyesi Karesi çiftliğinde 2, Akkilise karyesi Güçlüoğlu çiftliğinde 1 olmak üzere, toplam 23 nefer doğrudan "*derbend muhafızı*" olarak kaydedilmiştir. Bunlardan 19'u Kütahya sancağı, Gcdus nâhiyesinde bulunan *Kızılca*, 4'ü de yine aynı sancak hudutları dâhilinde olan *Yalak* derbendine muhafız tayin edilmişlerdir³⁹. Yine aynı tarihte, aynı sütunda verilmiş olanlardan 5'inin *şerif*, 1'inin *derviş*, 1'ini de *umar-eri* olarak kaydedilmiş olduğunu da belirtmek gerekir.

Tahrir işlemi sırasında, çiftliklerde tespit edilerek deftere kaydedilmiş olan mevcut yaya-yamak ve sair unsurlardan oluşan nüfus dışında, "*gâib*" ve "*mürde*" olanlar da sarahatle kaydedilmiş bulunmaktadır. Ocak halkından olmakla beraber, tahrir esnasında bulunamadığı için gâib yazılanlar, "*atik*" ve "*cedid*" olarak iki kaleme belirtmek sûretiyle, hem önceki tahrirde, hem de yeni yapılan tahrirde bulunamayanlar ayrıntılı olarak tespit edilmiştir. Ek olarak verilmiş olan listelerde aynen aktarılmış

³⁷ S. Pulaha-Y. Yücel, *Aynı eser*, s. 31-32.

³⁸ Anadolu'nun diğer bazı yerlerindeki durum için bkz. F. Kmeçen, *Aynı eser*, s.144-145; Turan Gökçe, *Al' ve XIII. Yüzyıllarda Azıhıye (Denizli) Kazası* (E. Ü. Sosya! Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi), İzmir 1994, s. 329-330; V. Gtinay, *Aynı tez*, s. 283-284.

³⁹ *BÖA.TD-237*, s. 212, 222-223, 230, 257.

olmakla beraber, genel durumu yansıtan tabloda tek kalemde kaydedilmiş olan, Uşak piyâdelerinin toplamı gâib sayısının, 1545'de 95 iken, 1579'da %78.94 nisbetinde azalarak. 20'ye düşmüş olması oldukça dikkat çekicidir. 1545'de tespit edilmiş olanların 45'i *gâib-i atık*, 50'si de *gâib-i cedid* olarak yazılmıştır. 1579'da tespit edilenlerin tamamı ise yeni tahrirde tespit edilmiş anlamında, *gâib-i cedid* olarak kaydedilmiştir.

Mevcut yamak sayısının daha **sihhatli** bir biçimde tespiti düşüncesiyle⁴⁰, yine *atik* ve *cedid* olarak iki kalemde verilmiş olan mürde kayıtları da oldukça önemlidir. Özellikle Ölmüş olan, geçmiş ocak ahvâdına işaret etmesi bakımından ayrı bir ehemmiyeti hâiz olan "*mürde*" miktarının daha büyük rakamlara baliğ olduğu görülmektedir. Bu cümleden olarak, 1545'de tespit edilmiş olan 654 neferin 334'ü *mürde-i atık*, 320'si de *mürde-i cedid* olarak kaydedilmiştir. 1579'da tamamı cedid olarak yazılmış olan mürde sayısı 531 nefer olarak tespit edilmiştir.

3. Çiftliklerin İktisadî Durumu ve Toprak Tasarrufu

İlgili araştırmalarda ortaya konulmuş olduğu üzere, başlangıçta günde bir akça "*uluşe*" ve "*avânz-ı divânîye*"den muafiyet karşılığında sefere memur edilmiş olan yay alamı statüleri. Yeniçeri ocağının kum İmasından sonra Önemli bir değişikliğe mâruz kalmıştır. Söz konusu değişiklikle, ulufe bedeli olarak kendilerine arâzi tahsis edilmiş olan yayalar, baş zamanı buralarda zirâatla meşgul olmuşlar, ayrıca "*avânz-ı divânîyye ve tekâlif-i örfiyye*" den muaf tutulmuşlardır. Kısaca ifade etmek gerekirse, önceleri yarı askerî bir statüyü hâiz olan yayalar, ancak bu gelişmelerle birlikte, tasarruflarında bulunan çiftliklerin *muafiyetle* kendilerine tevcihi ile birlikte, Uim bir "*askef*" statü kazanabilmişlerdir⁴¹.

Hizmetleri mukabili piyâdelere "*yayalık*" yerden tahsis edilmiş olan arazi, genellikle, büyüklüğü verim kabiliyetine göre değişen, bir çiftlik⁴² yerdir. Anadolu eyâleti yaya ve müsellem kanunnâmesinde yer alan hükme göre⁴³, bir bütün piyade çiftliği, "*eyii yerde yetmiş veya seksen dönüm, orta hallü yerde yüz dönüm, alçak yerde yüz otuz ve yüz elli dönüm*" den ibarettir. Bununla birlikte, aşağıda verilmiş olan listelerden de takip edilebileceği üzere, konumuzu teşkil eden Uşak piyade çiftlikleri dönüm miktarının genellikle mezkûr ölçüler civarında yoğunlaşmış olmakla beraber, özellikle zamîmleri ile birlikte kaydedilmiş bulunan önemli bir kısmının, üst sınırı teşkil eden 150 dönümün üzerinde bir yere sahip olduğu görülmektedir. Bu cümleden olarak, 1545'de Ulugöbek'deki 9 çiftlikten 4'ü (% 44.44)'ü 180, 1'i 170, 1'i 100, 1'i 90; Uşak (1)'daki 34 çiftlikten 1'i 60, 2'si 70, 1'i 90, 6'sı (% 17.64) 100, 5'i (% 14.70) 120, 3'ü 140, 3'ü 150, 1'i 170, 3'ü 180, 1'i 190, 4'ü (% 11.76) 200, 1'i 250, 1'i 310. 1'i 330; Banaz'daki 21 çiftlikten 2'si 50, 160, 5'i (% 23.80) 70, 3'ü 80, 1'i 100. 1'i 140,

⁴⁰ F. Emecen. *Aynı eser*, s. 145.

⁴¹ Bkz. M. Ankan, "*Aynı makale*", 180-181.

⁴² Genel anlamda ciltlik hakkında bkz. Ömer Lütfi Barkan, "Ciltlik", *İslâm Ansiklopedisi*, İÜ. s. 392-397; Halil İnalıcık, "Çiftlik", *EP, U*, s. 32-33.

⁴³ A. Akgündüz, *Aynı eser*, s. 31.

2'si 150, İM 200, 1'i 250, Tİ 310, Vİ 370; İkinci Uşak'daki 29 çiftlikten Tİ 100, 2'si 140, 3'ü 180, 2'si 190, 2'si 200, 4'ü (% 13.79) 250, 1'i 270, 3'ü 300'i 320, 1'i 330, 4'ü (% 13.79) 350, 1'i 370, 1'i 380, 1'i 450, Tİ 500, Vİ 700; üçüncü Uşak'daki 29 çiftlikten 4'ü (% 13.79) 80, 2'si 90, 4'ü (% 13.79) 100, 2'si 130, 2'si 140. 6'sı (% 20.68) 150, 1'i 180, 1'i 190, 2'si 200, 1'i 340, 1'i 380, 1'i de 1.500 dönüm yerden ibarettir. Bu rakamlar, Uşak piyade çiftliklerinin dönüm miktarının, nahiyeler arasında önemli farklılıklar gösterdiğini de ortaya koymaktadır. Nitekim, inrlivâ hâssına tahsis edilmiş olan Ulu göbek'teki çiftliklerden sadece 2'si 70-150 dönüm arasında . 7'si (% 77.77) ise 150 dönümün üzerinde bir yer işgal etmektedir. Uşak (1)'da 21 "i (% 61.76) 50-150, 13"ü (%38.23)"ü 150 dönümden fazladır. Banaz'daki çiftliklerin 15'i (% 71,42) 50-150, 6'sı (% 28.57) 150 dönümün üzerinde kaydedilmiştir. Keza. üçüncü Uşak nahiyesinde de çiftliklerin 20'si (% 68.%) 80-150, 9'u da (% 31.03) 150 dönümden fazladır. Bu bakımdan. Ulugöbek'de olduğu gibi, oldukça farklı bir görünüm arz eden ikinci Uşak Ma ise sadece 3 çiftlik (% 10.34) 100-150 dönüm iken, 26 çiftliğin (% 89.65) 150 dönümün üzerinde bir yer işgal ettiği görülmektedir. Ek olarak verilmiş olan listelerden de takip edilebileceği üzere, çiftlik dönüm miktarı itibariyle Uşak piyâdelirinin arzettiği bu özellik, teşkilâtın lağvına kadar ciddi bir değişiklik göstermeksizin muhafaza edilmiştir.

Dönüm miktarı itibariyle genel olarak değerlendirilmiş olan Uşak piyade çiftliklerinin, her bir idâri üniteyi ayrı ayrı belirtmek üzere. 1545 ve 1579 tarihlerindeki sayısı, toplam dönüm miktarı ve hâsılı bir tablo üzerinde değerlendirmek gerekirse, şöyle bir sonuç ortaya çıkmaktadır;

XVI. YÜZYILDA UŞAK KAZASI PİYADE ÇİFTLİKLERİNİN TOPLAM DÖNÜM MİKTARI VE HÂSILI

Tarih	Nâhiye	Çiftlik Adedi	Dönüm Miktarı	%	Hâsıl	%
1545	Ulugöbek	9	1.810	7.74	2.370	7.17
	Uşak (1)	34	5.110	21.87	S. 260	25.0)
	Banaz	21	2.787	11.93	4.870	14.74
	Uşak (2)	29	8.320	35.62	10.570	32.01
	Uşak (3)	29	5.330	22.81	6.950	21.01
	Toplam-	122	23.357	100	33.020	100
1579	Ulugöbek	9	1.750	8.63	2.340	7.53
	Uşak(1)	32	4.680	23.09	7.400	24.76
	Banaz	18	2.257	11.13	3.920	13.11
	Uşak (2)	26	7.440	36.70	9.510	31.82
	Uşak (3)	28	4.141	20.43	6.710	22.45
	Toplam^	113	20.268	100	29.880	100

Tablodan da takip edilebileceği üzere, Uşak kazâ dâiresinde. 1545'de tespit edilmiş olan 122 çiftliğin toplam dönüm miktarı 23.357'dir. Bunun % 7.74'ünü teşkil

XV-XVI. Yüzyıllarda Uşak Kazası Piyâde ve Müsellem Teşkilâtı

eden 1.810'u mîrlivâ hâssiia, talis edilmiş olan Ukıgöbek nahiyesinde bulunmaktadır. Ser-piyâde olarak kaydedilmiş olan geri kalan miktarın 5.110'u (% 21.87) Uşak (1), 2.787'si (% 11.93) Banaz, 8.320'si (% 35.62) ikinci Uşak, 5.330'u (% 22.81) da Üçüncü Uşak ünitesinde bulunmaktadır. İlgili defterin eksik olması sebebiyle, 1559'daki durum genel değerlendirmeye dâhil edilememiştir. Aradan geçen zaman içerisinde, 1579'da % 13.22 nisbetinde azalarak 20.268'e düşmüş olan toplam dönüm miktarının 1.75ü'si (% 8.63) Ulugöbek'de, 4.680'i (% 23.09) Uşak (1)', 2.257'si (% 11.13) Banaz, 7.440'ı (% 36.70) ikinci Uşak, 4.141'i (% 20,43) de üçüncü Uşak nahiyesinde yer almaktadır.

Uşak piyâde çiftliklerinin toplam hâsılı 1545'de 33.020 akça olarak tespit edilmiştir. Bunun % 7.17'sini teşkil eden 2.370'i hâssa tahsis edilmiş olan Ulugöbek nahiyesinde olup, bakisi Ser-piyâde olarak kaydedilmiş olan dört nahiyeye dağılmış bulunmaktadır. Bunun 8.260'ı (% 25.01) Uşak (1), 4.870'i (% 14.74) Banaz, 10.570'i (% 32.01) ikinci Uşak, 6.950'si (% 21.04) de üçüncü Uşak nahiyesine aittir. Aradan geçen zaman zarfında, çiftlik adedi ve dönüm miktarında da görülen düşüşe paralel olarak, % 9.50 nispetinde azalarak 1579'da 29.880 akçaya düşmüş olan hâsılın 2.340'ı (% 7.83) Ulugöbek, 7.400'ü (% 24.76) Uşak (1), 3.920'si (% 13.11) Banaz, 9.51 (Tu (% 31.82) ikinci Uşak, 6.710'ı (% 22,45) da üçüncü Uşak ünitelerinde kaydedilmiştir.

Çiftlik hâsılları, genellikle "*hâsıl-ı go/lâl*" veya "*hâsıl-ı 'ani 'i-gaiie ve gaynhı*" ifâdeleriyle tek kalemde kaydedilmiş olduğundan, büyük çoğunluğu teşkil ettiği anlaşılan hububat dışında, şâir ziraî mahsûllerin üretimiyle ilgili tafsilata inme imkânı bulunmamaktadır.

Bununla birlikte, genel olarak Osmanlı kır kesiminde olduğu gibi, piyâde çiftliklerinde de tesadüf edilebilen tek küçük çaplı sınaî teşekkül olan değirmenlerin resîmcriyle birlikte ayrıca kaydedilmiş olduğu görülmektedir. Bu cümleden olarak, 1545'de tespit edilmiş olan iki değinilenden bütün yıl çalışması dolayısıyla 60 akça "*resm-i âsiyâlra*" tâbi olan biri, ikinci Uşak nahiyesi, Nusret⁴⁴; "*fmrâb*" olarak kaydedilmiş olan diğeri ise aynı nahiyeye bağlı Karabolu karyesi. Mihmad⁴⁵ çiftliğinde bulunmaktadır. 1579'da çiftliklerde olup, yayaların tasarrufunda bulunan değinilen sayısı 4'c çıkmıştır. Bunlardan ikisi, bir önceki tarihle harâb olmakla beraber, ihya edilmiş olan mezkûr Mihriad⁴⁶ ve Nusret⁴⁷ çiftliklerinde bulunan değirmenlerdir, ikisi de üçüncü Uşak. Eymirscvinç karyesi İlyas⁴⁸ ve Bağbaşı karyesi Evran⁴⁹ çiftliğinde kaydedilmiştir. Diğeri ise Ulugöbek nahiyesi, Emekse köyüne tâbi Yaya Hoca çiftliğinde bulunmaktadır⁵⁰. Altı ay yürüyen, 30 akçahk resimle kaydedilmiş olan, Evran çiftliğindeki hâriç, söz konusu değirmenlerin tamamının 60 akça "*resm-i âsiyâb*" ile bütün yıl faal olduğu anlaşılmaktadır.

⁴⁴ BOA.TD-237, s. 237.

⁴⁵ BOA.TD-237, s. 239.

⁴⁶ BOA.TD-574m, s. 293.

⁴⁷ BOA.TD-574m, s. 291.

⁴⁸ BOA.TD-574m, s. 309.

⁴⁹ BOA.TD-574m.s. 311.

⁵⁰ BOA.TD-574m, s. 81.

Defter kayıtlarına göre, Uşak piyade çiftliklerinin tasarrufu ile ilgili olarak belirtilmesi gereken önemli noktalardan birisi de. ihtiyâca binâen, bazı çiftliklere "zamîme" adı altında ilâveler yapılmış olmasıdır⁵¹. Esasen bütün yaya sancaklarında yaygın bir şekilde tatbik edilmiş olduğu anlaşılan bu uygulamayı gerektiren durumlar arasında, çiftliğin zamanla kanunî ölçülere göre küçülmüş olması veya ocak nüfusunun artması üzerine yetersiz hale gelmesi⁵² ile su baskını, saz ve çayır olması gibi nedenlerle "bl-hâsı!" olarak, zîrâî kabiliyetini yitirmesi⁵³, en fazla zikredilen sebeplerdir⁵⁴. Söz konusu gerekçelerle yapılan zamîmelerin, ocak ziyâdeleri ile mevkufata kaydedilmiş olan çiftliklerden yazılmış olduğu anlaşılmaktadır. Eksik olan 1559 tarihli defter dışında, 1545 ve 1579 tarihli defterlerde bu husus gayet açık bir şekilde kavdediliniş bulunmaktadır. Bu cümleden olarak, 1545'de Ulugöbek nahiyesinde Göbek çiftliğine mevkufatdan Orhan çiftliği zammolunmuştur. Uşak (1) nahiyesinde, aynı minval üzere, toplam 5 çiftliğe zamîme tahsis edilmiştir: hepsi mevkufatdan olmak üzere, Mürsel çiftliğine Akdere, Yunus çiftliğine Karlık köyünde Yamanbegi, Yahşi çiftliğine Banaz nahiyesi Çukurviran köyünde Çubuğa, Mahmud çiftliğine Karlık köyünde Alice, Eynebegi çiftliğine Bana/.a tabî Emiraziz köyünde Mesud çiftliği zammıol un muştur. Banaz nahiyesinde, çoğu mevkufatdan olmak üzere toplam 8 çiftliğe zamîme kaydedilmiştir. Bu cümleden olarak. Hacılar'da İldutan çiftliğine Kuzviran'da İshak çiftliği. Ayrukavak'da Osman çiftliğine Almaca çiftliği, Enüraziz'de Bayrambegi çiftliğine Oğlakalannıda Murad çiftliği, Kürt'de Kara İshak çiftliğine Halil çiftliği, Gökkaya'da Yahya çiftliğine Oğulca bin Hasan çiftliği, Kabağağaç'da Hızır çiftliğine Gündoğmuş çiftliği, Kuzviran'da Aslıhan çiftliğine İnebegi çiftliği, Dumlupmar'da Çullu çiftliğine Dutluca'da İsrail ve İbrahim çiftlikleri zammıolmmustur, ikinci Uşak nahiyesinde 3 çiftliğe zamime yazılmıştır. Kösürce çiftliğine Bağluca'da Karaca Uruz çiftliği, Emeksc'deki Hamza Bâlf çiftliğine Taşluca'da Haydar çiftliği. Bağluca'daki Balladır çiftliğine Gerdeme'do İrice çiftliği zaumolunmuştur. Üçüncü Uşak nahiyesinde ise 5 çiftliğe zamîme yazılmıştır. Bu cümleden olarak, Çank Maki Bâyezid çiftliğine AkkiliseMe Karesi çiftliği (2 eşer), Scndel çiftliğine Melikşah çiftliği, İlyas çiftliğine ...

⁵¹ Dîvân-ı Hümâyün kâtiplerinden yaya ve müselleme muharriri Hamza'ya hitaben yazılmış olan bir hükümdede, ziyâde yerlerden zayıf ocaklara zamîme yazılmak suretiyle ihya edilmesi hususunda gereğinin yapılması emredilmiştir (23 Muharrem 986/1 Nisan 1578 tarihli hüküm: BOA.MD-34, 67/146.).

⁵² Mesela, 1545'de üçüncü Uşak'da Karesi (BOA.7D-2J7, s. 257); 1579'da yine aynı çiftlikle birlikte Mihmad çiftliğine (BO A.TD-374m, s. 309, 316), "yeri az olduğu erilden" zamîme yazıldığı kaydedilmiştir. 1545'de Uşak (1)'da Yunus, Yahşi, İnebegi, ikinci Uşak'da Hamza Balı, üçüncü Uşak'da Bayezid, Güçlüoğlu (BOA.TD-237, s. 253-254, 258); 1579'da Uşak (1)'da Yunus, üçüncü Uşak'da Bâyezid, Güçlüoğlu (BOA.TD-574m, s. 269, 306, 311) çiftliklerine zamime yazılmasının gerekçesi de "ziyâde oldukları sebepten" şeklinde belirtilmiştir.

⁵³ 1545'de Ulugöbek'de Göbek, Uşak (1)'da Mürsel (BOA.TD-237, s.77, 211); 1579'da Uşak (1)'da Köse Halil, Banaz'da İldutan, Çakır, Yalı, Çullu; üçüncü Uşak'da İbrahim (BOATD-574m, s. 268, 279, 283-284, 316) çiftliklerinin zamaneye ihtiyâcının "6/Wi«w/" olmalarından kaynaklandığı belirtilmiştir.

⁵⁴ Tafsilat için bkz. M. Arıkuu, "Aynı makale", s. 182-185.

çiftliği, Karesi çiftliğine Sevinç çiftliği, Akkilise'deki Güçlüoğlu çiftliğine Sarucaoğlu çiftliği (2 eşer) zammolunmuştur.

1579 tarihli deftere göre, Ulugöbek'de Göbek çiftliğine mevkufaîdan Hızır çiftliği zammolunmuştur. Uşak (1)'da yine 5 çiftliğe zamîne yazılmıştır. Bunlar, aynı şekilde kaydedilmiş olan Miirsel, Yunus ve İnebegi çiftliklerinin dışında, Kızılcasögüd'de Hüseyin çiftliğinin zaimnolunduğu Hasan, Kızılhisar'da mevkufat-ı cedidden Melik çiftliğinin zaimnolunduğu Köse Halil çiftliklerinden ibarettir. Banaz'da zamînic yazılan çiftlik sayısı 6'ya düşmüştür. Bunlar, aynı şekilde kaydedilmiş olan İldulan, Çakır, Yahya, Çullu ve Osman çiftlikleri ile Kuzviran'da mevkufat-ı köhneden İncbegi çiftliğinin zammolunduğu İshâk-ı diğer çiftliklerinden ibarettir. İkinci Uşak nahiyesinde zamîne yazılmış olan 3 çiftliğin durumu aynen devam etmiştir. Keza, zamînic yazılan çiftlik sayısı değişmeyen üçüncü Uşak nahiyesinde de, aynı şekilde kaydedilmiş olan Bâyezid, Sendel, Karesi ve Güçlüoğlu çiftlikleri ile Banaz'a tabi Susuzviran'da Çubuğa çiftliğinin zammolduğu, Oğlakalanı'ndaki Murad çiftliği beJirti] iniştir.

Bunlann dışında, bazı çiftlikler de, doğrudan droğniya "*bîr görü/üb iki eskim vermek*" üzere kaydedilmişlerdir. Eklerde verilmiş olan listelerde işaret edilmiş olan numaralardan da takip edilebileceği üzere, aynı tarihte, Ulugöbek'de Yaya Entir-Kink Halil; Uşak (1)'de Sevindik-İlyas, Milmiad-Bâlîeşref, Yahşı-Şeyh Zekeryâ, Zckeryâ-Hüseyin, Yuvaca Eşref-Aydemür, Banaz'da İshak-Okcu Osman; ikinci Uşak'da Nusret-Köse Yusuf, Savcı-Mi lunad; üçüncü Uşak'da Ali-Hasanbegoğlu, Eildutan-Resul, Uzun-Yurtbegi, Turbegî-Hızır, Tavus Ali-İbrâhim, Hasan-Cullâh Ali çiftlikleri bu minval üzere kaydedilmişlerdir. Banaz nahiyesi Gökkaya karyesinde Hızır çiftliği ile bir görölmek üzere kaydedilmiş olan Begtemür çiftliğinin ilâvesi müstesna, 1579 tarihli defterde durumun aynen muhafaza edilmiş olduğu görölmektedir.

Kısaca temas edilmiş olan, çiftliğe yapılan ilâvelerin dışında, işaret olunması gereken önemli noktalardan birisi de iş gücüne yapılan takviyelerdir. Uşak piyadelerinin yazılı bulunduğu her üç defter kayıtlanılm tedkikiyle, muhtelif sebeplerle, nüfusu azalmış olan çiftliklere, çok yaygın bir biçimde, aynı idâri ünitelerde veya diğer nahiyelerde bulunan ocak halkından "*hâliyâ virtten*" kaydıyla birlikte *yamak* ilâvesi yapılmış olduğu anlaşılmaktadır. Yaya-yamak nüfusu bu minval üzere diğer çiftliklerden aktarılan yamaklarla tekmil olunan çiftlik sayısı oldukça fazladır.

Piyade ve müsellem teşkilâtı bünyesinde tatbik edilen Osmanlı toprak nizamına göre, bütün bu ve benzeri uygulamalarla kendini gösteren gayretlere rağmen, yeniden canlandırılmak sûretiyle işler hâle getirilemeyen harap çiftlikler *mevkuf* kaydedilmiştir. Önceleri, nukataaya verilen ve geliri mevkufçular tarafından toplanarak hazineye aktarılmış olan bu çiftlikler, zamanla, *eşkin* karşılığında sancak beyleri veya yaya-başlılarına tahsis edilmeye başlandığı anlaşılmaktadır. Nihayet, bunların Önemli bir kısmının bu yolla umara dâhil edilmiş ve kısmen reâyâ eline geçmiş olduğunu da belirtmek gerekir⁵⁵. İşte, Uşak piyade çiftlikleri üzerinde dururken işaret edilmesi gereken önemli noktalardan birisi de, mevkufa kaydedilmek suretiyle, böyle bir

⁵⁵ Bkz. M. Ankan, "*Aynı makale*", s. 198-201.

gelişmeye maruz kalmış olan çiftliklerdir. Uşak piyadelerinin de kayıtlı bulunduğu bir defter mevcut olmadığı için, mevkuf çiftliklerin de XV. yüzyıldaki durumu meçhul kalmaktadır. 1545'de Uşak kazâ dairesinde, bu minval üzere mevkufa kaydedilmiş olan toplam 67 çiftlik tespit edilmektedir. Bu cümleden olarak, Ulugöbek'de "*el-mevkûf-ı köhne*" olarak 3 çiftlik kaydedilmiştir⁵⁶. Bunlardan, Bayındır çiftliğinin nısfı Yaya Halil, nısfı da Ulaş'da Ummâl çiftliğine zamîme yazılmıştır. Orhan çiftliği de Osman karyesindeki Göbek çiftliğine zammolunmuştur. Uşak (1) nahiyesinde "*mevkufat-ı cedit*" olarak 2, "*mevkufat-ı atik*" olarak da 7 çiftlik kaydedilmiştir". Bunlardan 4'ü yukarıda belirtilmiş olan çiftliklerin bazılarına zamîme yazılmış, 2'si de yaya-başı hâssma tahsis edilmiştir. Banaz'da ise. 3'ü cedit, 26"sı atik olmak üzere toplam 29 çiftlik mevkufa kaydedilmiştir⁵⁸. Bunlardan 11'i diğer toprak ihtiyacı olan çiftliklere zammolunmuş. 1'i de yaya-başı hâssma tahsis edilmiştir. İkinci Uşak nahiyesinde tespit edilen 1'i cedit, 15'i atik 16 çiftlikten 7'si diğer çiftliklere zamîme yazılırken. 4'ünün yaya-başı uhdesinde bulunduğu anlaşılmaktadır⁵⁹. Üçüncü Uşak'da tespit edilmiş olan 2'si cedit, 8'i atik toplam 10 mevkuf çiftlikten 3 'ü başka çiftliklere zammolunmuş⁶⁰.

Uşak kaza dairesindeki mevkuf çiftlik sayısı. 1579'da 69'a çıkmıştır. Bunlardan Ulugöbek'te bulunan 3 çiftlikten 2'si zamîme yazılmıştır⁶¹. Uşak (1)'ta bulunan 16 çiftlikten 6'sı zamîme olarak başka çiftliklere. 4'ü de yaya-başı hâssma tahsis edilmiştir⁶³. Banaz'da bulunan 31 çiftlikten sadece 9'u ihtiyacı olan diğer çiftliklere zammolunmuştur⁶³. Kczâ, ikinci Uşak nahiyesindeki 19 çiftlikten sadece 5'i⁶¹. üçüncü Uşak'da bulunan 6 çiftlikten de 1'i zamîme yazılmıştır⁶⁵,

4. Uşak Piyadelerinin Tâyin Edilmiş Oldukları Mîrî Hizmetler

Eksiksiz ortaya koyabilme imkânı bulunmamakla beraber, mühimme defterlerindeki ilgili kayıtlardan hareketle, Uşak yayalannın da dâhil olduğu Karahisâr-ı Sâhib piyadelerinin tâyin edilmiş oldukları hizmetleri kısmen de olsa tespit etmek mümkündür. Bununla ilgili olarak tespit edilmiş olan 26 Cemâziyelevvel 967/23 Şubat 1560 tarihli hükümden⁶⁶, Karahisar-ı Sâhib piyadelerinden 730 neferden ibaret olan bir nöbellisinin, "*zâd u zevâde"len*" ile birlikte Bilecik madeninde demir top yuvalağı hizmetine tayin edilmiş oldukları anlaşılmaktadır. Karahisâr-ı Sâhib sancağı kadılarına. Bilecik madenine tayin ohman nöbettii bazı yayaların görevi ihmâline dâir 17 Zilhicce

⁵⁶ BOA.TD-237, s. 79.

⁵⁷ BOA.TD-237, s. 224-225.

⁵⁸ BOA.TD-237, s. 234-235.

⁵⁹ BOA.TD-237, s. 249.

⁶⁰ BOA.TD-237, s. 265.

⁶¹ BOA.TD-574m, s. 82.

⁶² BOA.TD-574m, s. 276-277.

⁶³ BOA.TD-574m, s. 286-287.

⁶⁴ BOA.TD-574m, s. 301-302.

⁶⁵ BOA.TD-574m, s. 317.

⁶⁶ Bir sûreti Karahisâr-ı Sâhib piyadeleri begi Mehmed Beg'e yazılan hüküm: Başbakanlık Osmanlı Arşivi *Mühimine Defteri* (=BOA.MD)-3, 278/812-a.

972/16 Temmuz 1565⁶⁷ ve Bilecik madeninde hizmet eden müsellemler ve piyade beylerine, bu hizmete layık edilmiş olan yaya ve müsellemlerin eksik gelmesi üzerine, hizmetin aksaması ile ilgili 24 Zilhicce 972/23 Temmuz 1565 tarihli hüküm". Karahisar piyadelerinin 1565'de tekrar aynı hizmetle istihdam edilmiş olduklarını göstermektedir. Karahisar sancağı piyadeleri beyine hitaben yazılmış olan hükümden anlaşıldığı kadarıyla⁶⁹, 1572 yılında sancağın bir ve ikinci nöbellileri *yaya-başılan*, *mukaddemleri ve altışar aylık zad ısı zevâdeleriyle*, tekrar Bilecik madeni hizmetinememur edilmişlerdir. Yine, Karahisar-ı Sâhib piyadeleri beyine, 5 Rebî'ülevvel 980/16 Temmuz 1572 tarihli bir hüküm⁷⁰, sancak piyadelerinin bir nöbetlisinin. hazırlanan top yuvalağını yalıda indirme hizmetini ifâ etmek üzere, Ali Paşa'ya teslim edilmesini âmir bulunmaktadır. Keza, bir sureti Karahisar piyadeleri beyine yazılmış olan diğeri bir hüküm⁷¹de, sancak yayalarının 730 neferden İbaret olan bir ve iki nöbettillerinin 14 Zilkade 980/18 Mart 1573'de lekrar. aynı madende yuvalak hizmetine memur edilmiş olduklarını göstermektedir.

23 Muharrem 972/31 Ağustos 1564 tarihli bir hükümden⁷². Karahisar-ı Sâhib yayalarının Mamûriyc kalesi tamiri hizmetinde istihdam edilmiş oldukları anlaşılmaktadır.

Karahisar-ı Sâhib piyadelerinin bir nöbetlisi, 11 Şevval 981/3 Şubat 1574 tarihli hükümle⁷³. Tobhâne-i Âmire hizmetine memur edilmişlerdir.

Karahisar-ı Sâhib piyade beyine hitaben kaleme alınmış olan bir hükümden de⁷⁴, 21 Cemâziyelevvel 982/8 Eylül 1574'de. sancak yayalarının bir nöbetlisinin Tercânc-i Âmire hizmetine tâyin edilmiş oldukları anlaşılmaktadır.

24 Şevval 984/14 Ocak 1577'de, Uşak piyadeleri de dâhil olmak üzere, Karahisar-ı Sâhib yayalarının tâyin edilmiş oldukları görevlerden birisi de, Ayasofya'nın tamiri hizmetidir⁷⁵. Keza, sancağın bir nöbetli piyadesinin "*Ayasofya-i kebîr haremının laihir*" ve yapılacak olan zaviye hizmetine tâyini âmir olan 19 Muharrem 990/13 Şubat 1582 tarihli hüküm⁷⁶, Karahisar yayalarının tâyin edilmiş oldukları en son Mzmetin de yine Ayasofya ile ilgili olduğunu göstermektedir.

Mühimine defterlerinde yer alan bazı hükümler, diğeri yaya sancaklarında da olduğu gibi⁷⁷, Karahisâr-ı Sâhib piyadelerinin de. zaman zaman tâyin edilmiş oldukları hizmetlerin ifâsında ihmâl göstererek, ciddî aksamalara yol açtıkları ortaya koymaktadır. 17 Şaban 967/15 Mayıs 1560 tarihli, Anadolu vilâyeti kadılarında yazılmış

⁶⁷ BOAMD-ö, 642/1412.

⁶⁸ BOA.MD-6, s. 658/1447.

⁶⁹ 22 Zilhicce 979/6 Mayıs 1572 tarihli hüküm: BOAMD-16, s. 182/347,183/350.

⁷⁰ BOA.MD-22, s. 116/242.

⁷¹ BOA.MO-22, s. 185/448.

⁷² BOA.MD-6, s. 43/86.

⁷³ BOAMD-23, s. 263/555.

⁷⁴ BOA.MD-26, s. 202/560.

⁷⁵ Karahisar-ı Sâhib piyadeleri beyine hüküm: BOA.MD-29, 84/203.

⁷⁶ Karahisâr-i Sâhib piyadeleri beyine hüküm: BOA.MD-46, s. 328/751.

⁷⁷ Bkz. *Taran Gökçe, Aynı tez*, s. 342-344.

olan bir hüküm⁷⁸, Bilecik mâdeni hizmetine tayin edilmiş olan Karahisar piyâdelerinin, çiftliklerinin yazılmasının ferman olunması üzerine, şâir sancaklarda olan piyâdelere muaf olduklarını bildirmeleriyle toplanmış olan yayaların dağılmalarına ve gitmemekle direnmelerine sebep olmak süreliyle, bütün Anadolu yayaları arasında önemli bir probleme yol açmış olduklarını göstermektedir. 17 Zilhicce 972/16 Temmuz 1565 tarihli. Karahisâr-ı Sâhib sancağı kadılarına yazılmış olan bir hüküm⁷⁹. Karahisar yayaları beyi Hüseyin'in ifâdelerine binâen, aynı hizmete lâyin olunan nöbetli bazı yayaların ilaat etmedikleri ve bazı sipahilerin de yayaların çıkarılmasına manî olduklarını ortaya koymaktadır. Keza, kısa bir süre sonra, 23 Zilhicce 972/23 Temmuz 1565 tarihinde. Bilecik mâdeninde liizniel eden müselleme ve piyade beylerine yazılmış olan bir hüküm de⁸⁰, aynı hizmete lâyin edilmiş olan piyade ve müsellemlerin noksan götürülmüş olmasından dolayı, önemli aksamaların yaşandığına işaret etmektedir.

Sancak dâhilinde yaya-başlıları ve yayalardan "*ehl-i berât*" olanların, *cürm İl cinâyet ve resm-i anlsâne* la leb olunması üzerine, "*ehl-i berât olduk*" diyerek, ödememekte direndiklerini gösteren 21 Şevval 966/27 Temmuz 1559 tarihli, Karahisar-ı Sâhib yayaları beyine yazılan hüküm⁸¹, bir başka önemli probleme işaret etmektedir.

Diğer taraftan, mühimine defterlerinde yer alan bazı hükümler de, yayaların muayyen bazı yollara baş vurarak, hizmetten kaçmaya çalıştıklarını ortaya koymaktadır. Nitekim, 3 Safer 982/25 Mayıs 1574 tarihli. Karahisar-ı Sâhib piyâdeleri beyi Hasan'a yazılan bir hükümde⁸², piyade olmakla beraber, yeni tahrirde bir vesileyle derbendei, köprücü, doğancı, câmî meremmeteisi, seyyid ve sâdullah yazılmış olanların teftişi emrolunmaktadır. Ke/â. 25 Safer 982/16 Haziran 1574 tarihli, Karahisar-ı Sâhib sancağı kadılarına yazılmış olan hüküm⁸³de, aynı şekilde, sancak dâhilinde bazı piyâdelerin, yerlerine "gâib" kimseleri, bazılarının da kendilerini derbendei, köprücü, ehl-i berat, sipâhi-zâdc ve muhassıl yazdırarak, bazılarının da başka ocağa kaydolunarak hizmetten kaçmaları üzerine, memur edilmiş oldukları mirî hizmetin aksamasına yol açtıklarından şikayetle, teftiş olunup, bu hususlarda suiistimali görülenlerin tespit edilerek, nöbetlerinde hizmete gönderilmelerini âmir bulunmaktadır.

Yaya ve yamakların suiistimali dışında, bizzat yaya sancak beylerinin ortaya koydukları problemlere dâir kayıtlara da tesadüf edilebilmektedir. Uşak kadısına hilâben. 12 Muharrem 967/14 Ekim 1559 tarihinde sâdır olan. Karahisar yaya sancağı beyi Mehmed'in "*tarih-i salât. ve şârik-i hanır*" olup, halkın Cuma namazında olduğu sırada, mescid civârında bulunan evinde kurduğu mecliste "*fisk u fücür*" üzere olduğuna işaretle, teftiş olunmasını âmir hüküm⁸⁴, bunun tipik bir örneğini teşkil etmektedir.

Daha da çoğaltılabilecek olan bu hükümler, bütünüyle Anadolu piyâdelerinde olduğu gibi, Uşak yayaları da dâhil olmak üzere, Karahisar-ı Sâhib piyâdelerinin.

⁷⁸ BOA.MD-3, s. 376/1116.

⁷⁹ BOA.MD-6, s. 642/1412.

⁸⁰ BOA.MD-6, s. 658/1447.

⁸¹ BOA.MD-3, s. 64/150.

⁸² BOA.MD-24, s. 270/718.

⁸³ BOA.MD-26, s. 25/68.

⁸⁴ BOA.MD-3, s. 152/409.

zikrolunan tarihlerde ne ölçüde zaafa uğramış olduğunu göstermesi bakımından oldukça Önemlidir.

5. Yaya ve Müsellem Teşkilâtının Kaldırılması ve Mensûh Piyâde Çiftlikleri

Kuruluşu ile birlikte, önceleri muharip bir güç olarak, geri hizmete çekildikten sonra da bazı mîrî hizmetlerin ifâsında önemli rol oynamış olan piyadeler, bir taraftan hemen yukarıda temas edilmiş olan suiistimallerin önü almamayacak kadar yaygınlaşması, diğer taraftan da Osmanlı askerî sisteminde kendini gösteren değişimin etkisiyle⁸⁵ tüm fonksiyonlarını yitirmesi sonucunda, XVI. asrın son çeyreğine girildiğinde, Devlet açısından halledilmesi gereken ciddi bir problem hâline gelmiştir. Özellikle, çiftliklerdeki yaya-yamak sayısının azalmasıyla, haymana taifesinden yamak kaydedilmesi, yaya ve yamakların, çiftliklerin bulunduğu yerlerin dışında, şehir ve kasaba gibi, sair iskân yerlerinde meskûn olmaya başlamaları gibi gelişmelerle ocak nizâmının iyice bozulmuş olması, teşkilâtın lağvında önemli rol oynamıştır. Diğer taraftan, Devlet'in, yukarıda işaret edilmiş olunan değişimin gereği olarak, ulûfeli ve ateşli silah kullanabilecek asker sayısını artırma yoluna giderek, XVI. asrın sonlarına doğru, en Önemli eyâlet askerî konumunda bulunan tımarlı sipahileri geri hizmete çekmeye başlaması, piyade ve müsellemlerin temel fonksiyonlarını lamamıyla yitirmelerine yol açmıştır. Bu da, tabiatıyla, teşkilâtın lağvı sürecini hızlandırmıştır⁸⁶.

Ek olarak verilmiş olan mensâh piyâde ve *müsellem çiftlikleri ile ilgili listelere* esas olan Karahisar-ı Sâhib sancağı *mensâhî piyade ve müsellem defteri* tarihsiz olmakla beraber. Özellikle mühimine defterlerinde yer alan bâzı kayıtlar, teşkilâtın kaldırıldığı tarihi yaklaşık olarak tespit etmemize imkân vermektedir. Yukarıda da işaret olunduğu üzere, mevcut kayıtlara göre, 19 Muharrem 990/13 Şubat 1582'de tâyin edilmiş oldukları Ayasofya'nın tamiri hizmeti⁸⁷, Karahisar yayalarının memur edildiği son görev olmuştur. Nitekim, bundan yaklaşık dört ay sonra, 29 Cemâziyelevvel 990/21 Haziran 1582 tarihinde sâdir olan hükümler⁸⁸, yaya ve müsellemlerin bütünüyle ref i ile yaya ve müsellemlerin reâyâ yazılmasını âmir bulunmaktadır. Bu cümleden olarak, aynı tarihli, bir sureti Kütahya ve Karahisar-ı Sâhib sancaklarında piyade ve müsellemlerin tahriirine memur edilmiş olan, Dergâh-ı Âli müteferrikalarından Bâlîye yazılmış olan hüküm⁸⁹, mezkûr tarihte. Kütahya ve esas konumuzu teşkil eden Uşak da dâhil olmak üzere, Karahisar-ı Sâhib sancağı yaya ve müsellemlerinin reâyâ kaydedilmek üzere, ref olunduğunu ortaya koymaktadır.

Söz konusu hüküm doğrultusunda, neshedilerek, zeamet ve timara tahsis edilmiş olan Karahisar-ı Sâhib piyâde çiftliklerinde kayıtlı yaya ve yamaklar, ifâ etmiş oldukları hizmetlere mukabil sahip oldukları her türlü muafiyetten arındırılmak suretiyle normal *raiyyet* statüsüne indirilmişlerdir. Bu süreü mensûh piyade ve müsellemlerine

⁸⁵ Söz konusu değişimini için bkz. Halil İnalçık, "'Militan' and Fiscal Transformatipn in the Ottoman Empire, 1600-1700", *Archivum Ottomanicum* VI (1980), s. 283-337.

⁸⁶ Tafsilat için bkz. H. Doğru, *Aynı eser*, s. 50-54.

⁸⁷ *BO AMD-46*, s. 328/751.

⁸⁸ *BOA.MD-47*, 164/359, 396 vd. Ayrıca bkz. F. Eneçen, *Aynı eser*, s. 152; Zeki Ankan, *XV-XVI. Yüzyıllarda Hamil Sancağı*, İzmir 1988, s. 97.

⁸⁹ *BOA.MD-47*, s. 164/394.

kaydedilmiş olan Uşak yayalarının durumu, ek olarak verilmiş olan listede ayrıntılarıyla takdim edilmiş olmakla beraber, genel bir değerlendirme yapmak gerekirse, şöyle bir tablo ortaya çıkmaktadır;

UŞAK KAZASI MENSÛH PİYADE ÇİFTLİKLERİNİN GENEL DURUMU

İdari Birim	İlşim [*] mm	Çiftlik Adedi	Hâsil	Nüfus					
				Neferen	Bennâk	Mücerred	Muaf	Tahminî Nüfus	
								i	ii ^{**}
Uşak	49	144	252.536	1.256	689	Ali	90	3.768	4.372
Banaz	28	47	53.669	179	106	52	21	50]	1.164
Toplam [^]	77	191	30&20S:	1.435	795		111	4.305	5.059

Tablodan ve aşağıda verilmiş olan listeden de anlaşılacağı üzere, piyade teşkilâtı itibariyle 5 nahiyeye taksim edilmiş olan Uşak piyadeleri, nesholunduktan sonra, Uşak ve Banaz olmak üzere, sadece iki nahiyeye tabî olarak kaydedilmiştir. Bu cümleden olarak, 33'ii *mevkuf* olmak üzere, Uşak piyadelerinin tasarrufunda bulunan toplam 190 çiftlik neshedilerek, *titnar* ve *zeamete* tahsis edilmiştir. Bunlardan 90'ı (% 47.36) zeamete, 100'ii (% 52.63) de timara kaydedilmiştir. Ayn Ali Efendi'ye göre⁹⁰, Uşak piyade ve müselleme çiftliklerinin de dâhil edilmiş olduğu, Kütahya sancağında, mensûh çiftliklerin tahsis edilmiş olduğu 78 zeamet, 87 tiraar bulunmaktadır. Uşak mensûh piyade çiftliklerinin toplam hâsılı, 252.536'sı Uşak, 53.669'u Banaz'a tabî olmak üzere, toplam 306.205 akça olarak tespit edilmiştir.

Bu çiftlikler üzerinde tespit edilmiş olup, raiyyet statüsünde, öşür ve resme lâbî olarak deftere kaydedilenlerin sayısı, 1.256'sı doğrudan Uşak, 179'u da Banaz'a tabî olmak üzere, tahminî 4.305-5.059 gerçek nüfusa tekabül eden 1.435 neferdir. Bunun 795'i (% 55.40) bennâk, 529'u (% 36.86) mücerred, 11 Ti (% 7.73) de muaf olarak kaydedilmiştir. Raiyyet statüsüne indirilen yaya-yamak nüfus içerisinde, mensûh piyade defterinde özel statülerine binâen muaf kaydedilmiş olanlardan 7'si imam, 11 kayyımı, 25'i sipâhî, 21'i sipâhi-zâde, 8'i seyyid-şerif, 14'ü de pîr-ınalül kaydedilmiştir. Ayrıca, Kızılcasöğüd'deki Balladır çiftliğinde "*an-nesl-i Aydın Baba*" ifadesiyle kaydedilmiş bulunan İÜ nefer ile Uşak kazasıyla ilgili kısmın sonunda kayıtlı 12 nefer köprücü de muaf yazılanlar içerisinde önemli bir yer tutmaktadır.

⁹⁰ *Kavânîn-i Âl-i Osman der Hulâsa-i Mezâmîn-i Defter-i Divân* (Nşr. M. Tayyib Gökbilgin), İstanbul 1979, s. 46.

İÜ. Müsellem Teşkilâtı

1. İdarî Taksimat

Sancak tevcih defterlerinden anlaşıldığı kadarıyla, Anadolu müsellemleri, sipahi ve yaya sancak teşkilâtından oldukça farklı bir idarî taksimata tabî tutulmuştur. Buna göre, "*elviye-î müsellemân-ı Anadolu*" birbirine yakın olan muhtelif livaların biraraya getirilmesiyle oluşturulan 4 sancağa taksim edilmiştir. Esas konumuzu teşkil eden Uşak müsellemleri de bunlardan "*Livâ-i Müsellemân-ı Kütahya ve Karahisâr-ı Sâhib ve Hamid*" sancağına bağlı olarak teşkilâtlanmıştır⁹¹.

Uşak müsellemleri de dalül olmak üzere, Kütahya müsellemleri ile ilgili en eski kayıtları ihtiva eden 1457⁹² ve 1489⁹³ tarihli defterlere göre, Uşak kaza dâiresinde bulunan müsellemler çiftlikleri, başlarında bulunan *ser-askere* bağlı bulunan üç üniteye taksim edilmiştir. Bunlar, ser-asker kaydedilmiş olan *Uşak* ile ona tâbî olarak yazılmış bulunan *Ulugöbek* ve *Banaz* nahiyelerinden ibarettir.

Aynı birimlerin muhafaza edilmiş olduğu XVI. yüzyılda *Yayı* nahiyesinin de ilâvesiyle, Uşak müsellemlerinin taksim edilmiş olduğu idarî ünite sayısı dörde çıkmıştır. Bu durum, müsellemler teşkilâtının lağvına kadar, XVI. yüzyıl boyunca değişmemiştir.

2. Müsellem Çiftlikleri ve Nüfus Durumu

Kaynaklar kısmında tavsif edilmiş olan müsellemler defterlerinde yer alan kayıtların aktarılmasıyla hazırlanmış olup. ek olarak verilmiş olan listelerden çıkarılan toplu sonuçları değerlendirmek suretiyle Uşak müsellemler çiftliklerinin genel durumunu netleştirmek mümkündür. Öncelikle, kaza dairesindeki her bir idarî üniteye kaydedilmiş bulunan çiftlik adedi ile müsellemler-yamak ve şâir unsurlardan müteşekkil nüfus durumunu bir icmal tablo üzerinde ifade etmek daha uygun olacaktır;

XV-XVI. YÜZYILLARDA UŞAK KAZAST MÜSELLEM ÇİFTLİKLERİ VE NÜFUS DURUMU

Tarih	Nâhiye.	Adetli	Çiftlik Adedi	Sefer en	Mii-sel-letü	Yı-niâk	Nâ-resi-; h	M(l-cur-red	Mu-hassıl	Der-jüçü	Ma*-İM vs.	Di-ğer	Gâ-ib	jvür-de	Tatnıflıf: Nüfus	
															I	II
1457	Uşak	10	18	95	18	75	-	-	-	-	2	-	-	-	2M5	47.1.
	Jl n göbek	4	1	23	4	19	-	-	-	-	-	-	-	-	69	115
	Banaz	6	10	44	y	35	-	-	-	-	-	-	-	-	132	220
	Pöjİlanış:	20	33	162	M	129	-	-	-	-	-	-	-	-	486	810

⁹¹ Sancak tevcih defterlerinde (*JSMAD-5246* (M. 1527); *BOA.MAD-563* (M. 1568-1574)'den nkl. İ. Metin *Kunt, Aym eser*, s. 131, 137; M. F. Emecen-İ. Şahin, "*Aynı makale*", s. 64-65; Bkz. Mustafa Çetin Varlık, "*XVI. Yüzeni Osmanlı İdari Teşkilatında Kütahya*", s. 207-208.) kaydedilmiş bulunan diğer Anadolu müsellemler sancakları şunlardır: *Livâ-i Aydın ve Sanıhan ve Mentese ve Karesi ve Biga ve Hüdâvendigar ve Kocaili ve Sultatönü, Livâ-i Bolu ve Kastamonu ve Ankara ve Kankırı, Livâ-i Teke ve Alâiye.*

⁹² İstanbul Belediyesi Atatürk Kitaplığı, *Muallim Cevdet Yazmalan-0.93.*

⁹³ İstanbul Belediyesi Atatürk Kitaplığı, *Muallim Cevdet Yazmalan-0.72.*

Turan Gökçe

14X9	Uşak	11	20	15U	20	123	-	7	-	-	-	-	-	22	•450	•722
	Jlugöbek	3	4	27	4	22	-	1	-	-	-	-	-	y	15 fi	131
	3a naz	6	13	52	S	44	-	-	-	-	-	-	4	9	15 fi	260
	T> > laii)=	20	37	22>	32	18b	-	-	-	-	-	-	4	40	687	1.113'
1520	Jşak	1Ü	1S	408	18	16S	185	23	-	-	14	-	4	14fi	1.224	1.20-S
	Jlugöbek	3	5	• 9 İ •	5	44	3S	4	1	-	1	-	1	45	279	297
	3anaz	6	8	• 1 5 0 •	8	57	7C	11	2	-	2	-	13	33	450	426
	Yavı	1	17	460	14	196	21D	28	3	-	0	-	T	166	1.3 S 0	1.348
T> > laii)=	20	48	1.111	45	465	5fi3	66	fi	-	26	-	20	434	3.333	1.279	
1545	Jşak	10	1S	405	1S	10	192	-	2	-	21	2	24	18S	1.395	1.557
	Jlugöbek	3	5	• S1	1	51	2Ü	-	-	-	1	-	7	44	24,3	32-5
	3anaz	6	S	123	8	71	26	-	-	12	3	S	13	71	354	536
	Yavı	1	17	527	14	26S	225	-	1	-	17	2	34	i 9S	1.531	1.735
Toplam=	20	48	i z d i	45:	120	• 463	-	i •	12	4<	12	7<	501	3<103	4.153	
1560	Jşak	1Ü	1S	334	1S	222	84	1	1	-	S	-	17	331	10U2	1.330
	Jlu.übek	3	5	• 56	1	46	5	-	-	-	-	-	7	71	168	261j
	3aillH	6	8	MS •	8	76	IV	-	-	12	2	-	3	91	354	507
	Yavı	1	17	305	14	219	67	-	1	-	4	-	21	377	915	1.257
rOPlam'sS"::: • • • 2Ü: J4& i • • S13: • 45i • M* • 173' • M- • 14" • 48" • 70' • 2.439 • 3.354																
1571	Jşak	10	18	• 455	1S	303	162	5	1	-	4	2	-	115	1.485	1.507
	Jlu göbek	3	5	• 91	5	59	26	1	-	-	-	-	1	54	273	347
	üanaz	6	S	• 151	S	105	32	1	-	5	-	-	84	453	623	
	Yavı	1	17	454	15	287	143	7	-	-	2	-	3	352	1.362	1.670
Toplanmış	20	1S	1.191	46'	754	363	14	1	-	8	2	4	SOS	3.573	4.447	
1580	Uşak	10	1N	4R0	1S	28i)	162	-	-	-	16	4	-	251	1.44U	1.752
	Jlugöbek	3	5	• 90-	5	67	16	-	-	-	1	1	-	46	270	336
	Bana?.	6	9	154	S	99	39	-	-	-	S	-	-	65	462	614
	Yavı	1	17	4S9	15	323	14S	-	-	-	3	-	3	10H	1.467	1.553
Toplam	20	48	49	4<	7G9	365	-	-	-	28	-	-	560	3.039	4.605	

Aşağıda ek olarak verilmiş olan listelerden de ayrıntılarıyla takip edilebileceği üzere, 1457'de Uşak kaza dâiresinde bulunan üç nâhiyede toplamı 20 köyde 33 müselleme çiftliği tespit edilmiştir. Bunlardan 18'i (% 54.54) Uşak, 10'u (% 30.30) Banaz, 5'i (% 15.15) de Ulugöbek nâhiyesinde kaydedilmiştir. Köy sayısının değişmemiş olduğu 1489'da çiftlik sayısı 37'ye çıkmıştır. Bunun 20)'si (% 54.05) Uşak, 13'ü (% 35.13) Banaz, 4'ü (% 10.81) de Ulugöbek'te tespit edilmiştir. Sipahi vakıf ve piyade tahrir defterlerinde bulunmayan, bünyesinde barındırdığı çiftlikler ile tipik bir müselleme köyü hüviyetini hâiz olan Yavı karyesinde bulunan çiftliklerin oluşturduğu aynı adlı nahiye ile birlikte, 1520'de 48 çiftlik tespit edilmiştir. Bunun 18'i (% 37.5) Uşak, 17'si (% 35.41) Yavı, 8'i (% 16.66) Banaz, 5'i (% 10.41) de Ulugöbek nâhiyesinde bulunmaktadır. 1580'de Banaz'daki ocak miktarının 9'a çıkması hâricinde, söz konusu çiftlik sayısı ve nâhiyelere dağılımının XVI. yüzyıl boyunca hiçbir değişiklik arzeden aynıyla muhafaza edilmiş olması, kaza dairesindeki müselleme teşkilâtının istikrârını göstermesi bakımından, oldukça dikkat çekicidir.

Piyade ocaklarıyla ilgili olarak da işaret edilmiş olduğu üzere, kaynağım büyük ölçüde yörük-Türkmen teşekkülleri ile Türk köylülerinin teşkil etmesi ve genellikle kurucularının ismiyle mâruf olmaları dolayısıyla, müselleme çiftlik adlarının ekseriyetini de öz Türkçe isimler oluşturmaktadır.

Uşak müselleme çiftliklerinin kaydedilmiş olduğu, söz konusu iskân yerlerinin büyük çoğunluğu, has, zeamet veya timara tahsis edilmiş olması dolayısıyla, aynı zamanda mufassal tahrir defterlerinde de bulunan reâyâ köyleridir. Ancak, sâdece

piyade ve müsellemler defterlerinde tesadüf edilebilmesi dolayısıyla, yaya-müsellemler ya da yalnız müsellemler köyü konumunda bulunan iskân yerleri de mevcuttur. Daha önce de işaret olunduğu üzere, aynı zamanda raiyyet köyü olanlarla birlikte, hem yaya hem de müsellemler köyü olan Kızılhisar'ın dışında, Yavı, Göçürdük ve Yurtbegi. yalnız müsellemler defterlerinde kaydedilmiş bulunan iskân yerleridir. Kaynağım aynı adlı yörük-Türkmen teşekkülünün oluşturduğu⁹⁴ ve aynı zamanda âit olduğu İdarî üniteye de isim teşkil eden Yavı köyü, zamanla daha geniş çaplı, daimî bir iskân yerine dönüşmek suretiyle, Uşak merkez ilçeye bağlı bir köy olarak, varlığını aynı adla bugüne kadar devam ettirmiş bulunan en tipik müsellemler köyü özelliğini taşımaktadır. Keza, aynı adlı çiftliğe bağlı olarak teşekkül etmiş bir müsellemler köyü olarak kaydedilmiş bulunan Yurtbegi karyesi de diğer önemli bir Örneği oluşturmaktadır.

Giriş kısmında da işaret edilmiş olduğu üzere, nisbelen daha fazla imkânlarla sahip olup, atlı olarak sefere iştirak etmeleri dışında, vazife itibariyle yayalarla aynı statüyü hâiz olan müsellemler de başlangıçla 1 müsellemler ve 1 yanak'dan oluşan ocaklar hâlinde teşkilâtlanmış olmakla beraber, somaki tarihlere ait kanunnâmeler ve fiilî durumu yansıtan defterler, bunun zamanla önemli ölçüde değişmiş olduğunu göstermektedir.

Aşağıda verilmiş olan listelerden de tafsilatıyla takip edilebileceği üzere, XV. asrın ikinci yansında ortalama 3-8 müseümler-yamaktan oluşan çiftliklerdeki nüfusun, nâ-resîde, pîr-ma'lûl ve şâir unsurlar da dâhil olmak üzere, neferen 5-34 arasında değiştiği görülmektedir. 1457'de Uşak müsellemler çiftliklerinde bu minval üzere, tahminî 486-800 gerçek nüfusa tekabül eden 162 nefer tespit edilmiştir. Bunun 95'i (% 58.64) Uşak, 44'ü (% 27.16) Banaz, 23'ü (% 14.19) de Ulugöbek'te kaydedilmiştir. 1489'da % 41.35'lik bir artışla, 150'si (% 65.50) Uşak, 52'si (% 22.70) Bana?, 27'si (% 11.79) Ulugöbek'te olmak üzere, yaklaşık 687-1.113 gerçek nüfusa lekâbül eden 229 nefer kaydedilmiştir. Yavı nahiyesinin de mevcut olduğu 1520'de % 385.15 gibi büyük bir artışla, 3.333-3.279 civarında bir gerçek nüfusu ifade eden, 1.111 nefere yükselmiş olan müsellemler-yamak sayısının 460'ı (% 41.40) Yavı, 408'i (% 36.72) Uşak, 15'ü (% 13.50) Banaz, 93'ü (% 8.37) Ulugöbek çiftliklerinde meskûn bulunmaktadır. Önceki defterlerde tespit edilememiş olan Yavı hâric olmak üzere, yaklaşık 30 yıllık bir zaman zarfında, diğer üç nahiyenin nüfusunda görülen %184.27'lik artış dikkati çekmektedir. Nitekim, 1545'de sadece % 8'lik bir artışla, 3.603-4.153 gerçek nüfusa tekabül eden 1.201 neferin tespit edilmiş olması da bunu teyid etmektedir. Bunun 527'si (% 43.88) Yavı, 465'i (% 38.71) Uşak, 128'i (% 10.65) Banaz, 81'i (% 6.74) de Ulugöbek'te kaydedilmiştir. Yaklaşık on beş yıllık aradan sonra, 1560'da Uşak müsellemler nüfusunun % 32.30'hık bir düşüşle, 334'ü (% 41.08) Uşak, 305'i (% 37.51) Yavı, 118'i (% 14.51) Banaz, 56'si (% 6.88) de Ulugöbek'te olmak üzere, 813 nefer olarak tespit edilmiş olması da oldukça dikkat çekicidir. Tablodan da takip edilebileceği gibi, bütün idari birimlerde görülen düşüş, özellikle % 42.12 oranıyla Yavı nahiyesinde daha ciddi boyutlarda yaşanmıştır. Aşağıda ayrıca üzerinde durulacak olan, aynı yılın tespitlerine dayanan *cedid* mürde sayısında görülen, olağan üstü sayılabilecek artış, bu düşüşün

⁹⁴ Bkz. Cevdet Türkay, *Başbakanlık Arşivi Belgelerine Göre Osmanlı İmparatorluğunda Oymak Aşiret ve Cemaatler*, İstanbul 1979, s. 765.

izâhi bakımından büyük önem taşınmaktadır. Nitekim, 1545'de 270 olarak tespit edilmiş olan cedit mürde sayısının, hem genel nüfusun, hem de yaya ve müsellemler ocakları nüfusunun önemli oranda artış eğiliminde olduğu on beş yıllık zaman zarfında % 56.38'lik bir artışla 619'a yükselmiş olması, 1560'da müsellemler ocakları nüfusunda görülen düşüşte, diğer faktörlerle birlikte, salgın hastalık ve benzeri âfetler sonucu yaşanmış olması muhtemel ölümlerin etkili olmuş olabileceğini düşündürmektedir. Uşak müsellemler nüfusunun 1571'de % 46.49'luk bir artış göstererek, tekrar 1545 yılı rakamlarına yakın bir seviyeye ulaşmış olduğu görülmektedir. Mezkûr tarihte tespit edilmiş olan, tahmini 3.573-4.447 civarında bir gerçek nüfusa tekabül eden 1.191 neferin 495'i (% 41.52) Uşak, 454'ü (% 38.08) Yavı, 151'i (% 12.66) Banaz, 91'i (% 7.64) de Ulugöbek'te kaydedilmiştir. Ocakların lağvedilmesinden yaklaşık iki yıl önce.. 1580'de sadece %1.84'lük bir artışla, yaklaşık 3.639-4.605 gerçek nüfusu ifade eden, 1.213'e ulaşmış olan neferin 489'u (% 40.31) Yavı, 480'i (% 39.57) Uşak, 154'ü (% 12.69) Banaz, 90'u (% 7.41) da Ulugöbek nahiyesinde tespit edilmiştir. Uşak müsellemler çiftliklerinin bulunduğu dört nahiyenin eksiksiz kaydedilmiş olduğu XVI. yüzyıl defterlerinden tespit edilmiş olan rakamların göstermiş olduğu bu dağılım, bünyesinde barındırdığı çiftlik ve müsellemler-yamak nüfus potansiyeli itibarıyla Uşak ve Yavı nahiyelerinin önemli bir yer tuttuğunu ortaya koymaktadır. Bunları Banaz ve Ulugöbek nahiyeleri takip etmektedir.

Uşak müsellemler çiftliklerinde tespit edilmiş olup toplam rakamlarla ifade edilmiş olan nüfusun terkibine gelince; yukarıda da yayalarla ilgili olarak işaret edilmiş olduğu üzere, her müsellemler çiftliği defterlere "*müsellemler*" ya da "*eşkün*" olarak yazılmış olan bir kişi üzerine kaydedilmiştir. Başlangıçta muharip bir güç olarak katıldıkları sefer, geri hizmete çekildikten sonra da ifâ ettikleri mîrî hizmetlere mukabil kendilerine tahsis edilmiş olan çiftlikleri diğer yamaklarla müşterek tasarruf eden müsellemler, söz konusu hizmetleri "*be-nevbe*" tâbir olunan nöbetleşe yerine getirmektedirler. Bu itibarla, bir müsellemler ocağında kayıtlı muayyen sayıda yamaktan sırasıyla hizmete eşen biri *müsellemler*, diğerleri *yamak* konumunda bulunmaktadır. İşte, Uşak müsellemler çiftliklerinde tespit edilmiş olan nüfusun esâsını, bu minval üzere müsellemler veya yamak kaydedilmiş olanlar teşkil etmektedir. 1457'de tespit edilen 162 neferin 31'ini (% 19.13) müsellemler, %79.62'sini teşkil eden 129'unuyamaklar oluşturmaktadır. Geri kalan 2 nefer ise pîr-ma'lûl kaydedilmiştir. 1489'da kaydedilmiş olan 229 neferin 32'si müsellemler, 189'u yamak. 8'i ise mücerred statüsünde yazılmıştır. Çiftliklerdeki nüfusun daha tafsilatlı bir şekilde kaydedilmiş olduğu 1520'de, 1.111 neferin 45'i (% 4.05) müsellemler, 465'i (% 41.85) yamak yazılmıştır. Geri kalan 601 neferin 503'ü (% 45.27), henüz hizmete eşemeyecek yaşta olmaları dolayısıyla "*nâ-resîde*", 66'sı (% 5.94) mücerred, 6'sı (% 0.54) muhassıl, 26'sı (% 2.34) pîr-ma'lûl olarak kaydedilmiştir. 1545'te tespit edilmiş olan 1.201 neferin 45'i (% 3.74) müsellemler, 620'si (% 51.62) yamak, 463'ü (% 38.55) nâ-resîde. 3'tü (% 0.24) muhassıl, 12'si (% 0.99) derbendei.. 46'sı (% 3.83) pîr-ma'lûl yazılmıştır. 1560'da 813 neferin 45'i (% 5.53) müsellemler. 608'i (% 74.78) yamak, 1751 (% 21.27) nâ-resîde. 1'i mücerred. 2'si muhassıl. 12'si (% 1.47) derbendei, 14'ü (% 1.72) de pîr-malûl kaydedilmiştir. 1571'de tespit edilmiş olan 1.191 neferin 46'sı (% 3.86) müsellemler, 754'ü (% 63.30) yamak, 363'ü (% 30.47) nâ-resîde, 14'ü (% 1.17) mücerred, 1'i muhassıl, 5'İ (% 0.41) derbendei, 6'sı (% 0.50) pîr-

Turan Gökçe

1571	Uşak	13	18	16	14	15	22	17	20	7	13	-	4	-	-	-	-	162
	Ulugöbek	1	3	3	3	6	-	3	2	1	-	1	1	-	-	-	-	24+2*
	Banaz	-	7	4	3	3	3	5	4	1	1	-	1	-	-	-	-	n-
	Yavı	1	14	19	21	25	11	10	7	5	6	2	1	-	-	-	-	143
	Toplam=	33	42	42	41	55	4	35	33	14	20	7	7	-	-	-	-	303
	%	=	9.09	11.7	11.57	11.32	15.15	9.91	9.64	*.w	3.81	5.50	0.12	1.92	-	-	-	-
1580	Uşak	3	23	9	7	54	3	8	12	13	2	20	7	1	-	-	-	162
	Ulugöbek	-	1	2	-	6	-	-	2	2	1	2	-	-	-	-	-	16
	Banaz	1	2	2	2	18	-	-	3	10	-	1	-	-	-	-	-	39
	Yavı	2	21	19	5	45	1	6	12	20	5	10	2	-	-	-	-	148
	Toplu m=	6	47	32	14	123	4	14	29	45	8	3a	9	1	-	-	-	300
		1. M	ii. s7	S. 7. S	3. 83	33. 69	i. s7	3. 83	7. M	113:	2. 11	9. 04	2. 46	U. 27	-	-	-	100

* Yaşı belirtilmemiş.

Tablodan da lâkip edilebileceği üzere, müsellemler çiftliklerinde nâ-resîde kaydedilmiş olanların, yaş gruplarına dağılımında, talırlar arasında önemli farklılıklar görülmektedir. 1520'de tespit edilmiş olan ve yaşları 3-14 arasında değişen 503 nâ-resîdenin 115'i (% 22.86) 3, 67'si (% 13.32) 4, 61'i (% 12.12) 8, 44'ü (% 8.74) 5, 38'i (% 7.55) 11, 35'i (% 6.95) 10, 34'ü (% 6.75) 7, 33'ü (% 6.56) 9, 19'u (% 3.77) 6, 18'i (% 3.57) 13, 5'i (% 0.99) de lavanı teşkil eden 14 yaş grubunda bulunmaktadır. 1545'de 1-16 yaş arasında kaydedilmiş olan 463 nelerin yomluluk sırasına göre, 65'i (% 14.03) 5, 63'ü (% 13.60) 2, 57'si (% 12.31) 4, 53'ü (% 11.44) 3, 49'u (% 10.58) 1, 43'ü (% 9.28) 7, 40'u (% 8.63) 8, 33'ü (% 7.12) 9, 32'si (% 6.91) 6, kalan 28'i (% 6.04) ise 10-16 yaş gruplarında bulunmaktadır. Yukarıda da işaret edilmiş olduğu üzere, 1560'da Uşak çiftliklerindeki müsellemler nüfusuna paralel olarak, 173'e düşmüş olan ve yaşları 1-14 arasında değişen nâ-resîdelerin 31'i (% 17.91) 3, 28'i (% 16.18) 1, 26'sı (% 15.02) 2, 24'ü (% 13.87) 4, 24'ü (% 13.87) 5, 13'ü (% 7.51) 6, 9'u (% 5.20) 7, 8'i (% 4.62) 8, 3'ü (% 1.73) 10, 2'si (% 1.15) 12, 1'i (% 0.57) de 14 yaşında kaydedilmiştir. Aynı talü ile ilgili yaş tavanının en düşük olduğu 1571'de tespit edilmiş olan 363 neferin 55'i (% 15.15) 5, 42'si (% 11.57) 2, 42'si (% 11.57) 3, 41'i (% 11.29) 4, 36'sı (% 9.91) 6, 35'i (% 9.64) 7, 33'ü (% 9.09) 8, 29'si (% 5.50) 10, 14'ü (% 3.85) 9, 13'ü (% 1.92) 12, 3'ü (% 0.82) de 11 yaş grubunda bulunmaktadır. 1580'de tespit edilmiş olan ve yaşları 1-13 arasında değişen 365 nâ-resîdenin 123'ü (% 33.69) 5, 47'si (% 12.87) 2, 45'i (% 12.32) 9, 33'ü (% 9.04) 11, 32'si (% 8.76) 3, 29'u (% 7.94) 8, 14'ü (% 3.83) 4, 14'ü (% 3.83) 7, 9'u (% 2.46) 12, 8'i (% 2.19) 10, 6'sı (% 1.64) 1, 4'ü (% 1.09) 6, 1'i (% 0.27) de 13 yaş grubunda kaydedilmiştir.

Çiftliklerde, müsellemler nüfus yanında, nâ-resîde statüsünde kaydedilmiş olanlarla ilgili olarak, ayrıca belirtilmesi gereken önemli hususlardan birisi de, bunların yaş tavanları, başka bir ifadeyle, yamak yazılmak suretiyle, fiilen hizmetle mükellef tutulma ameliyesinin yaş tabanıdır. Tablo üzerinde ifade edilmiş olan rakamlardan da anlaşılacağı üzere, 1520 ve 1560'da 14, 1545'de 16, 1571'de 12, 1580'de ise 13 yaşın üzerinde bulunan çocuklar nâ-resîde statüsünden çıkarılarak yamak sütüsünde kaydedilmişlerdir. Nitekim, defterlerde, söz konusu nâ-resîde tavan yaş gruplarında bulunanlarla ilgili kayıtlar arasında tesadüf edilen "yarayınca/yaradukda eşer" ifadeleri

XV-XVI. Yüzyıllarda Uşak Kazası Piyâde ve Müsellem Teşkilâtı

de bunu leyid etmektedir⁹⁵. Bu durumda, piyâdelerde olduğu gibi, şartlara bağh olarak, zamanla değışmekle beraber, Uşak müselemlerinde de nâ-resîde yazılma tavanını. ortalama 13-14 yaşlarınının teşkil etmiş olduğunu, bunun üzerinde bulunanların ise yamak yazılarak, fiilen hizmete eşmekle mükellef tutulduklarını ifâde etmek mümkündür.

Mü seli em-yamak veya nâ-resîde statüsünde bulunanlar dışında, 1520'de Uşak çiftliklerinde kayıtlı nüfusu teşkil eden kategorilerden birisini de "*niicerred*" kaydedilmiş olanların oluşturduğu, görülmektedir. Mezkûr tarihte, bu cümleden olarak.. 28'i yavı. 23'ü Uşak, 11'i Bana/, ve 4'ü Ulugöbek'de olmak üzere, toplam 66 nefer tespit edilmiştir. Kanunnâmelerle tâyin edilmiş olan nizâma göre, Raiyyet statüsünde bulunanlardan, bekâr olup, *mücerred resmi* adı allında bir vergiye tabî olanları belirtmek için kullanılan⁹⁶ bu tâbirle diğerlerinden ayırdedilmiş olan bir kategorinin, askeri olup. muaf durumda bulunan müsellem çiftliklerinde kayıtlı olanlarla ilgili olarak ifâde etmiş olduğu statüyü, sadece defter kayıtlarından hareketle, lam olarak açıklığa kavuşturmak mümkün olmamaktadır⁹⁷. Bununla birlikte, kanunnâmelerde yer alan "*yamak mücerred oba yigirmi beş akça harçlık virür*" hükmü⁹⁸, bununla ilgili önemli bir fikir vermektedir. Nitekim, buradan hareketle, nâ-resîde yazılmış olanlardan, yukarıda işaret edilmiş olan yaş tavanının üzerinde olup, yamak vazifesi görmekle beraber, bekar olan kimseleri belirtmek için kullanılmış olduğunu ifade etmek mümkündür.

Piyâde çiftliklerinde olduğu gibi, müsellem çiftliklerinde tesadüf edilen farklı kategorilerden birisi de "*sagîr*" kaydedilmiş olanlardır. Sadece 1571 tarihli defterde, 7'si Yavı, 5'i Uşak, 1'i Banaz ve 1'i Ulugöbek'te olmak üzere, toplam nüfusun % 1.17'sini teşkil eden 14 nefer sagîr tespit edilmiştir.

Ayrıca işaret edilmesi gereken nüfus gruplarından birisi de 1489 tarihli defter müstesna, bütün defterlerde kaydedilmiş olup, aşağıdaki listelerde ve yukarıda verilmiş olan icmâl tabloda, *pîr-ma 'lûl* sütununda tek kalemde belirtilmiş olan yaşlı ve mariz kimselerdir. Bu cümleden olarak, 1457'de 2, 1520'de 26, 1545'de 46, 1560'da 14, 1571 "de 6, 1580'dc2S nefer tespit edilmiştir.

Az sayıda olmakla beraber, diğer önemli bir zümreyi de 152ü'de 6. 1545'de 3, 1560'da 2, 1571'de 1 nefer olarak tespit edilmiş olan muhassıllar teşkil etmektedir. Keza, piyade ocaklarında da olduğu gibi, bâzı çiftliklerde "*derbender*" statüsünde kaydedilmiş olanlara da ayrıca işaret etmek gerekir. Bu cümleden olarak, Banaz nahiyesinde, 1545 ve 1560'da 12, 1571'de ise 5 nefer tespit edilmiştir. 1545'de Çukurviran'da Göğüoğlu çiftliğinden 1 nefer Kızılca, Dumlupmar'da Güçlü Hüseyin

⁹⁵ BOA.7D-5/İ, s. 164-165, 171vd.

⁹⁶ Bkz. Halil İnalçık, "Osmanlılarda Raiyyet Rüsümü", *Belleten* XXÜ/92 (Ankara 1959), s. 586-588.

⁹⁷ Nitekim, farklı bölgelerdeki yaya ve müsellem çiftlikleri ile ilgili bazı araştırmalarda da nâ-resîdelerle birlikte ayrıca kaydedilmiş olan mücerredlerle ilgili rakamlar verilmekle beraber, her hangi bir açıklama getirilmediği görülmektedir. Bkz. H. Doğru, *Aynı eser*, s. 132. 136. 164, 168; Üçler Bulduk. *Aynı tez*, s. 223.

⁹⁸ *Kânımnâme-i Âl-İ Osman* (M.Ârif nşr.), s. 46.

çiftliğinden 10, Kayıcık'da Elvan çiftliğinden 1 nefer Yalak derbendine muhafız tâyin edilmiştir". 1560'da mezkûr Gögüoğlu çiftliğinden derbend muhafızı kaydedilmiş olan 6 neferin, daha sonra kendi iradeleriyle feragat ederek, Banaz'da bir köprü hizmetine "*kÖptüct*" tâyin edilmiş oldukları anlaşılmaktadır¹⁰⁰. Güçlü Hüseyin çiftliğinden muhafız kaydedilmiş olan 6 nefer de Yalak derbendine tâyin edilmiştir¹⁰¹. 1571'de yine ayıu çiftlikten aynı derbende 5 nefer muhafız kaydedilmiştir¹⁰².

Bunların dışında, çiftliklerde farklı statülerde kaydedilmiş olup, listelerde ve tabloda diğer sütununda verilmiş olanlar içerisinde, *sâhib-i berat* ve *sipâhi-zâde* olanlar Önemli bir yer tutmaktadır.

Piyade çiftliklerinde olduğu gibi, müsellemler çiftliklerinde de tahrir sırasında tespit edilerek deftere kaydedilmiş olan müsellemler-yamak ve şâir unsurlardan oluşan mevcut nüfus ile birlikte, "*gâib*" ve "*mürde*" olanlar da isinen kaydedilmiş bulunmaktadır. "*Atik*" ve "*cedid*" olarak, iki kategoride belirtilmiş olan söz konusu gâib ve mürde kayıtları, yayalarla ilgili olarak da işaret edilmiş olduğu üzere, çiftlik nüfusunun daha sıhhatli bir biçimde tespiti ve geçmiş ocak halkına ışık tutması bakımından oldukça önemlidir. Bu cümleden olarak, 1489'da sâdece Banaz nahiyesinde 4 nefer gâib kaydedilmiştir. 1520'de 6'sı cedit, 14'ü atik 20, 1545'de 35'i atik. 43'ü cedit 78, 1560'da 45'i atik, 3'ü cedit 48 gâib tespit edilmiş iken, bu sayının 1571'de sadece 2'si atik, 2'si cedit 4, 1580'de ise hepsi cedit 3'e düşmüş olması, piyade çiftliklerinde olduğu gibi¹⁰³, müsellemler çiftliklerinde de, 1570'lerden itibaren daha sıkı bir denetimin işletilmiş olduğuna işaret etmektedir.

Bir bakıma ocaklardaki geçmiş yaya-yamak nüfusu ifade eden mürde başlığı altında 1489'da 40 nefer kaydedilmiştir. 1520'de 189'u atik, 445'i cedit olmak üzere 434'e çıkmış olan bu sayı. 1545'de 231'i atik, 270'i cedit 501, 1560'da 251'i atik. 619'u cedit 870, 1571'de 628'i atik, 177'si cedit 805, 1580'de ise 149'u atik, 411'i cedit 560 olarak tespit edilmiştir. Yukarıda, müsellemler-yamak nüfus ile ilgili olarak da işaret edilmiş olduğu üzere, devamlı artış gösteren müsellemler çiftlikleri nüfusunun 1545'e nisbetle 1560'da % 32.30'luk bir düşüş göstermesinin izahı balonundan, 1560'da tespit edilmiş olan, özellikle cedit mürde sayısının 628'e çıkmış olması oldukça mânidar görünmektedir.

3. Müsellemler Çiftliklerinde İktisadî Durum ve Toprak Tasarrufu

Önceleri, tıpkı yayalarda olduğu gibi, ulûfeli asker konumunda olan müsellemler, özellikle Yeniçeri ocağının kurulmasından sonra, muhârip bir güç olarak iştirak ettikleri sefer, bu hüviyetini yitirip, geri hizmete çekildikten sonra da ifâ ile

⁹⁹ BOA.TD-242, s. 151-153.

¹⁰⁰ BO A.TD-328, s. 139.

¹⁰¹ Bunlardan 3'ünün, evvelden Kızılca derbendinde hizmet etmelerine rağmen, sonradan kendi iradeleriyle Yalak derbendine yazıldıkları anlaşılmaktadır: BOA.TD-328, 140.

¹⁰² BOA.71J-5/İ, s. 176-177.

¹⁰³ Uşak piyade çiftliklerinde 1545'de 95 neler gâib tespit edilmiş olmasına rağmen bu sayı 1579'da 20'ye düşmüştür (Bkz. Yukarıda ilgili kısım.).

yükümlü tutuldukları mîrî hizmet karşılığında, "müsehmiik yer" olarak, kendilerine lahsis edilmiş olan çiftlikleri tasarruf etmekte idiler. Oldukça farklı bir statüyü hâiz olan Rumeli ve Teke-ili müsellemeleri dışında, konumuzu teşkil eden Uşak müsellemeleri de dâhil olmak üzere, Anadolu müsellemeleri, toprak tasarrufu bakımından Anadolu yayalanyla hemen hemen aynı statüyü hâizdirler¹⁰⁴. Nitekim, ilgili kanunnâme hükümlerinde bu dununun gayet açık bir şekilde ifade edilmiş olduğu görülmektedir¹⁰⁵;

"Ve bir ocakda müsellem kânûn-ı kadîm üzerine birer çiftlik yerleri vardır ot çiftlikde vûkî' olan gallâtdan ve bağdan ve hağçeden ve değirmenden kimesneye 'öşr ve rüsum virmez ve ol yer satılmak ve tapuya virilmek caiz değildir ve koyunları 'âdetine ve bakî rüsumlarına kimesne dahi etmez..."

Böyle bir statüyü hâiz olan çiftliklerde kayıtlı müsellemeler ve yamaklar, yayalarda da olduğu gibi, müşterek mutasarrıf olup, devlete karşı yükümlülüklerini "be-nevbef tâbir olunan nöbetleşe yerine getirmekle idiler¹⁰⁶.

Aşağıda ek olarak verilmiş olan listelerden de tafsilâtiyle takip edilebileceği üzere, Uşak müsellem çiftliklerinin kapladığı alanın piyade çiftliklerinden daha büyük olduğu anlaşılmaktadır. Sefer veya hizmete müsellem olarak eşmeleri hasebiyle, at ve sâir teçhizatın masraflarının yayalara oranla daha yüksek olduğu göz önünde bulunânında, bu dunun nonna} karşuanmâhâtr. MîjekJjn, ocakların alan ölçüleriyle birlikte kaydedilmiş olduğu defterlere göre, XVI. yüzyılda Uşak'ta bulunan müsellem çiftliklerinin dönüm miktarının 90-700 dönüm arasında değişmekle beraber, daha ziyâde 100-300 dönüm arasında yoğunlaştığı görülmektedir. Nitekim, 1520'de 46 çiftlikten 7'si (% 15.21) 150, 5'i (% 10.86) 100, 5'i 200, 5'i 250, 5'i 300, 3'ü (% 6.52) 600, 2'si (% 4.34) 400 dönümden ibarettir. Diğer 14 çiftlik ise, 90, 110, 130, 154, 160, 180, 190, 260, 330, 350, 430, 520, 550 ve 700 dönüm olarak kaydedilmiştir. 1545'de kayda değer bir değişiklik olmamakla beraber, 1560'da, çiftlik dönüm miktarlarının 100-450 arasında değiştiği görülmektedir. Nitekim, mezkûr tarihte Yavı nahiyesinde birlikte yazılmış olan iki çiftlik ile birlikte tespit edilmiş olan 45 çiftliğin % 71.11 'ini teşkil eden 32'sinin 150, 5'inin (% 11.11) 100, 2'sinin (% 4.44) 200. 2'sinin 250, 1'inin 110, Tinin 130, Tinin 300, Tinin de 450 dönümden ibaret olması oldukça dikkat çekicidir. Keza, listelerden de takip edilebileceği üzere, 1571 ve 1580 tarihlerinde de çiftliklerin dönüm miktarı itibariyle arz ettikleri bu özelliğin büyük ölçüde muhafaza edilmiş olduğunu da belirtmek gerekir.

Dönüm miktarı itibariyle genel olarak değerlendirilmiş olan Uşak müsellem çiftliklerinin sâir hususiyetlerine geçmeden önce, ek olarak verilmiş olan listelerden hareketle, her bir İdâri üniteyi ayrı ayrı belirtmek suretiyle, 1520, 1545, 1560, 1571 ve 1580 tarihlerindeki toplam sayısı, dönüm miktarı ve hâsılın bir icmal tablo üzerinde ifade etmek gerekirse, şöyle bir sonuç ortaya çıkmaktadır:

¹⁰⁴ M. Arıkan, "Aynı makale", s. 187. Ayrıca bkz. S. Pulaha-Y. Yücel, /, *Selim Kanunnâmesi*, s. 31-32; A. Akgündüz, *Aynı eser*, s. 62-65.

¹⁰⁵ *Kânunnâme-i Âlâ Osman* (M. Arif nşr), s. 45.

¹⁰⁶ M. Arıkan, "Aynı makale", s. 188.

XVI. YÜZYILDA UŞAK KAZASI MÜSELLEM ÇİFTLİKLERİNİN TOPLAM DÖNÜM MİKTARI VE HÂSILI

Tarih	NâUÿye	Çiftlik Adedi	Dönüm Miktarı	%	Hâsıl	%
1489	Uşak	20	-	-	4.550	-
	Ulugöbek	4	-	-	550	-
	Ban az	13	-	-	-	-
	Toplam=	48	-	-	5.100	-
1520	Uşak	18	4.524	37.84	6.305	38.52
	Ulugöbek	5	1.490	12.46	1.890	11.54
	Ban az	8	1.450	12.12	2.520	15.39
	Yavı	17	4.490	37.56	5.650	34.52
	Toplam=	48	11.954	100	16365	100
1545	Uşak	18	4.444	31.68	5.965	37.57
	Ulugöbek	5	1.440	10.26	1.860	11.71
	Ban az	8	1.700	12.12	2.550	16.06
	Yavı	17	6.440	45.92	5.500	34.64
	Toplam=	48	14.024	100	15.875	100
1560	Uşak	18	2.960	41.16	4.280	40.00
	Ulugöbek	5	750	10.43	1.000	9.34
	Banaz	8	1.150	15.99	1.690	15.79
	Yavı	17	2.330	32.40	3.730	34.85
	Toplam=	48	7.190	100	10.700	100
1571	Uşak	18	2.860	37.43	4.530	38.65
	Ulugöbek	5	750	9.81	1.000	8.53
	Banaz	8	1.150	15.05	1.690	14.41
	Yavı	17	2.880	37.69	4.500	38.39
	Toplam=	48	7.640	100	11.720	100
1580	Uşak	18	2.910	38.49	4.360	43.16
	Ulugöbek	5	750	9.92	1.000	9.90
	Banaz	9	1.270	16.79	490	4.85
	Yavı	17	2.630	34.78	4.250	42.07
	Toplam=	49	7.560	100	10.100	100

1457 tarihli defterde kaydedilmiş olan çiftliklerin dönüm miktarı ve hâsılları kaydedilmemiş olduğu için tabloya da yansımamıştır. Kezâ, 1489 tarihli defterde de iki nahiyedeki çiftliklerin sâdece dönüm miktarının yazılmış olması dolayısıyla, labloya aktarmakla beraber, genel durumunu yansıtmaktan uzak kalmıştır. Aşağıda ek olarak verilmiş olan listelerden ve bunlardan hareketle hazırlanmış olan, yukarıdaki icmal tablodan da takip edilebileceği üzere, XVI. yüzyıla âit defterlerde bütün çiftlikler, dönüm miktarı ve hâsılları ile birlikte kaydedilmiş olduğu için, kaza genelindeki durumu eksiksiz tespit ve zaman içerisindeki gelişimini takip etmek mümkün olmaktadır. Buna göre, 1520'de, nahiyelere dağılımı ve nisbetleri tablo üzerinde belirtilmiş olan 48 çiftlikten müteşekkil 11.954 dönüm nüsellemlik yerden elde edilen

16.365 akça hâsıl kaydedilmiştir. 1545'de toplam çiftlik dönüm miktânının % 17.31'lik bir artışla 14.024'e çıkmış olmasına rağmen, hâsılın % 2.99 nisbetinde azalarak, 15.875'e düşmüş olması oldukça dikkat çekicidir. Bununla ilgili olarak, asıl işaret edilmesi gereken önemli noktalardan birisi de 1560'da çiftlik dönüm miktarının % 48.73Mük düşüşle 7.190'a, bunun tabii bir sonucu olarak da toplam hâsılın % 32.59'kik düşüşle 10.700'e gerilemiş olmasıdır. Mezkûr tarihte Uşak müsellem çiftliklerinin dönüm ve hâsıl miktarında görülen bu önemli düşüşle. Özellikle Ulugöbek, Yavi ve Uşak nâhiyelerindeki düşüşün etkili olduğunu ifade etmek gerekir. Bu ölçüde önemli bir değişikliğin görülmediği 1571'de 7.640 dönüm, 11.720 akça hâsıl, 1580'de ise 7.560 dönüm, 10.100 akça hâsıl tespit edilmiştir.

Piyade ocaklarında olduğu gibi, müsellem çiftliklerinde de hububat üretiminin hâkimiyetine bağlı olarak, toplam gelirin genellikle "*hâsü-ı gallât*" şeklinde tek kalemde kaydedilmiş olması dolayısıyla, yetiştirilen ziraî mahsüllere dâir ayrıntıya inilememektedir. Bununla birlikte, sâdece 156()'da Uşak nahiyesi, Kürt karyesine tabî Kürt Süleyman çiftliğinde¹⁰⁷, altı ay faal olduğu anlaşılan bir değirmenin mevcut olduğunu da belirtmek gerekir.

Çiftliklerin dönüm miktarı itibariyle arzeemiş olduğu söz konusu hususiyetlerine bağlı olarak, piyade çiftliklerinde yaygın olarak görülen zamîme uygulamasına ihtiyaç duyan müsellem çiftliklerinin oldukça nâdir olduğu görülmektedir. Nitekim. 1545'de yerleri az olduğundan, Ulugöbek nahiyesinde Kara Yalısı çiftliğine mensûh vakıf olan Aşık Aydın çiftliği¹⁰⁸, Banaz nahiyesinde Tursun çiftliğine ise aynı nahiyeden Bekir Fakih çiftliği¹⁰⁹ zamîme kaydedilmiştir. Yavi nahiyesindeki Hacı Müstecab çiftliğine. yerlerinin "*bi-hâsıF**" olması sebebiyle, Simav çeri-başılığında mevkuf olan İlyasoğlu çiftliğinin zamîme verilmiş olduğu anlaşılmaktadır¹¹⁰. '1580'de Ulugöbek nahiyesinde Kara Yahşi¹¹¹ çiftliğine Âşık Aydın çiftliği, Banaz'da Bekir Fakih¹¹³ çiftliğine Çubuğa çiftliği zamîme kaydedilmiştir.

Diğer taraftan, defter kayıtlarından anlaşıldığı kadarıyla, yamak sayısı itibariyle ziyâde olmakla beraber, ayrılmaya rızâ göstermeyen veya *bir görülmek* üzere kaydedilmiş bulunan çiftlikler, fazlalıklarına inukâbil iki veya daha fazla *eşkün* vermekle mükellef tutulmuşlardır. 1520'de Uşak nahiyesinde Saray kaidesindeki Milımdabegoğlu çiftliği ile bir görülmek üzere yazılmış olan Küçük Yusuf^m, Yavi nahiyesinde de Hacı Müstecab çiftliği¹¹⁴ iki eşkün vermekle mükellef tutulmuştur. 1545'de Uşak'da aynı minval üzere kaydedilmiş bulunan Küçük Yusuf¹¹⁵ çiftliğinden

¹⁰⁷ BOA.7D-32S.s- 131.

¹⁰⁸ BOA.TD-242, s. 148.

¹⁰⁹ BOA.TD-242, s. 154.

¹¹⁰ BOA.TD-242, s. 165.

¹¹¹ BOA.7D-589, s. 147.

¹¹² BOA.TD-589, s. 152.

¹¹³ BOA.7D-101.S.254.

¹¹⁴ BOA.TD-103, s. 295.

¹¹⁵ BOA.TD-242, s. 134.

başka. Yayla¹¹⁶ çiftliği de ziyâde olduğu sebepten iki eşmek üzere kaydolunmuştur. Yavı nahiyesinde, bir önceki tarihte iki eşmek üzere kaydedilmiş olan Hacı Müstecab¹¹⁷ çiftliği İse yerlerinin *bî-hâsıl* olması sebebiyle, Simav çeri-başlığında mevkuf olan İlyasoğlu çiftliğinin zanîme verilmesine karşılık, yine aynı şekilde yazılmıştır. 1560'da bunun daha da yaygınlaştığı görülmektedir. Nitekim, Uşak nahiyesinden Bıykoğlu Çakır^m iki, Yayla çiftliği¹¹⁹ üç eşmek üzere yazılmıştır. Yine aym nahiyeden Küçük Yusuf çiftliği¹²⁰, 1520'de olduğu gibi. Mihmadbegoğlu çiftliği ile bir görülüp, iki eşmekle mükellef tutulmuştur. Aym tarihte, Yavı nâhiyesinden Hacı Müstecab çiftliği¹²¹ ile Çullu¹²², İtpman¹²³, Kırık Hasan¹²⁴ ve Gedik¹²⁵ çiftlikleri ikişer eşmek üzere kaydedilmişlerdir. 1571'de Uşak nahiyesinde, iki eşmek üzere yazılmış olan Kavacık çiftliğinin¹²⁶ ilavesiyle birlikte 4, Yavı nâhiyesinden de Esenli çiftliğinin¹²⁷ ilavesiyle 5 çiftliğin aynı minval üzere kaydedilmiş oldukları görülmektedir¹²⁸. 1580'de gerek yamak, gerekse çiftlik ziyâdesinin artmasıyla, Uşak'da Mihmadbegoğlu çiftliği ile bir görülen Küçük Yusuf¹²⁹, ziyâde oldukları sebeplen Bıykoğlu Çakır¹³⁰, Dügüncüoğlu¹³¹, Kavacık¹³² ve Kürt Süleyman¹³³ çiftlikleri iki, Yayla¹³⁴ çiftliği ise üç eşmekle mükellef tutulmuştur. Banaz'da Bekir Fakih müsellemleri ile bir görülen Barınak İlyas¹³⁵ çiftliği de iki eşkün vermek üzere kaydedilmiştir. Yavı nahiyesinde ise ziyâde oldukları sebepten İtpınarı¹³⁶, Esenli¹³⁷, Kırık Hasan¹³⁸, Hacı Müstecab¹³⁹ ve Gedik¹⁴⁰ çiftlikleri 2,

^m BOA. TD-242, s. 141.

¹¹⁷ BOA. TD-242, s. 165.

¹¹⁸ BOA. TD-328, s. 125.

¹¹⁹ BOA. TD-328, s. 129-130.

¹²⁰ BOA. TD-328, s. 124.

¹²¹ BOA. TD-328, s. 151-152.

¹²² BOA. TD-328, s. 145-146.

¹²³ BOA. TD-328, &. 141.

¹²⁴ BOA. TD-328, s. 149-150.

¹²⁵ BOA. 7D-32S, s. 154-155.

¹²⁶ BOA. TD-511, R. 160.

¹²⁷ BOA. TD-511, s. 186.

¹²⁸ BOA. TD-511, s. 183, 185-186, 188, 193.

¹²⁹ BOA. TD-589, s. 134.

¹³⁰ BOA. TD-589, ^. 134.

¹³¹ BOA. TD-589, s. 135.

¹³² BOA. TD-589, s. 137.

¹³³ BOA. 7Ü-JS9, s. 141.

¹³⁴ BOA. TD-589, s. 140. •

¹³⁵ BOA. TD-589, s. 148.

¹³⁶ BOA. TD-589, s. 158.

¹³⁷ BOA. TD-589, s. 159.

¹³⁸ BOA. TD-589, s. 160.

¹³⁹ BOA. 7D-J«P, s. 160.

¹⁴⁰ BOA. TD-589, s. 164.

Çullu¹⁴¹ çiftliği ise üç eşmeye memur edilmişlerdir. Gökçe murad çiftliği ile bir görülen Hürşid¹⁴² çiftliği de iki eşmek üzere kaydedilmiştir.

Uşak müsellemlerinin mutasarrıf oldukları çiftliklere mukabil, üzerlerine düşen mükellefiyetleriyle ilgili olarak, ayrıca işaret olunması gereken özelliklerden birisi de bazı müsellemelerin "*kendi ihtiyârlarıyla hürüme eşmeye mültezim*" olmalarıdır¹⁴³. Nitekim, Uşak'da Kürt Süleyman¹⁴⁴, Yavı'da İtpınarı¹⁴³ çiftlikleri müsellemlerinin 1520, 1545 ve 1560 tarihlerinde bürümc eşmeye mültezim oldukları görülmektedir. 1545 ve 1560'da, Ulugöbek nahiyesinde Kara Yalısı¹⁴⁶ çiftliği de "*cebelü eşmek*"¹⁴⁷ üzere kaydedilmiştir.

Piyade kısmında da işaret edilmiş olduğu üzere, muhtelif sebeplerle boşalmış ve tekrar mâmur hâle getirilme imkânı kalmamış olan çiftliklerin mevkufa yazılması kâmin gereğidir. Uşak piyade çiftliklerinin aksine, müsellem çiftliklerinden, listelerde kaydedilmiş olan faal çiftlikler dışında, bu minval üzere harâb olup mevkuf kaydedilenlerin sayısı oldukça düşüktür. Nitekim, önceki defterlerde tesadüf edilememekle beraber, 1545'de sâdece Banaz'da Bekir Fakılı çiftliği¹⁴⁸ *mevküf-ı atik* olarak kaydedilmiştir. 1560'da Banaz nahiyesinde, *atik* Bekir Fakılı çiftliği yanında, *cedid* yazılan Çubuğa çiftliğinin de mevkufa kaydedilmiş olduğu görülmektedir¹⁴⁹. Yavı nahiyesinde, daha önce Mürşid çiftliğine zamîme yazılmış olan Gökçe Murad çiftliği de, söz konusu çiftliğin zamîmeye ihtiyâcı kalmamış olması sebebiyle mevkufa yazılmasıyla¹⁵⁰, mezkûr tarihte, Uşak kazasında üç mevkuf müsellem çiftliği tespit edilmiştir. 1571 tarihli defterde Banaz nahiyesinde aynı şekilde kaydedilmiş olan iki çiftliğe rağmen¹⁵¹, Yavı nahiyesinde, daha önce mevkuf kaydedilmiş olan Gökçe Murad çiftliğinin, "*evlâd-ı müsellem ile ta'mîr*" olunarak, faal hâle getirilmiş olduğu anlaşılmaktadır¹⁵². 1580'de ise mevkuf iken, tamir olunarak faal hâle getirilmiş olan Bekir Fakih çiftliği¹⁵³ hâric tutulursa, sâdece bu çiftliğe zamîme yazılmış olan Çubuğa çiftliğinin mevkuf yazılmış olduğu görülmektedir. Mevkufa kaydedilen az sayıda çiftliğin de "*evlâd-ı müsellem ile*" tamir olunarak faal hâle getirilmesi, Uşak müsellem

¹⁴¹ BOA.TD-589, s. 154.

¹⁴² BOA.TD-589, s.163.

¹⁴³ Bir tür zırh olan "*bilriime*" ve "*hunime eşme**" mükellefiyeti hakkında bkz. Nicoara Beldiceanu, *XIV, Yüzyıldan XII. Yüzyıla Osmanlı Devleti'nde Tımar*, (Çev. Mehmet Ali Kihçay), Ankara 1985, s. 87-89.

^m BOA.TV-/OS, s. 263; BOA.TD-242, s. 142; BOA.TD-328, s. 131.

¹⁴⁵ BOA.TD-103, s. 288; BOA.TD-242, s. 159-160; BOA.TD-328, s. 146.

¹⁴⁶ BOA.TD-242, s. IW\ BOA.TD-328, s. 136.

¹⁴⁷ Zırhlı bir askerî mükellefiyet olan "*cebelii eşme*" ite ilgili olarak bkz. N. Beldiceanu, *Aynı eser*, s. 90. •

¹⁴⁸ BOA.TD-242, s. 154.

¹⁴⁹ BOA.TD-328, s. 179.

¹⁵⁰ BOA.TD-328, s. 155.

¹⁵¹ BOATD-5//, s. 179.

¹⁵² BOA.7D-517, s. 193.

¹⁵³ BOA.TD-589, s. 152.

çiftliklerini, önemli bir kısmının mevkûf yazılmış olan piyade çiftliklerinden ayıran önemli özelliklerden birisi olarak görünmektedir.

Yeri az olan çiftliklere yapılan bu tür ilâveler yanında, defterlerde sıklıkla tesadüf edilen ilgili kayıtlardan¹⁵⁴, yamak ihtiyacı duyan çiftliklere de aynı ocağın "evlâd-ı müsellemlerinden"⁷ veya diğer çiftliklerin "hâric-ez-deftef olanlarından "hâlîyâ virilen" kaydı altında, iş gücü takviyesi yapıldığı anlaşılmaktadır.

Kanunnâmelerdeki ilgili hükümlere göre¹⁵⁵, müsellemlerin, *müsellemlik* yer dışında *sipâhî* yerinde zirâatla meşgul olmaları hâlinde, "öşürlerin ve iki dönüme bir akça yer resmin" ödemekle mükellef tutulmuş oldukları anlaşılmaktadır. Sipâhî yerinden bağ tasarruf etmeleri hâlinde ise "onar akça resm" vermek durumunda bırakılmışlardır. Konumuzu teşkil eden müselemlerin de yazılı bulunduğu 152ü tarihli defterde tesadüf edilen ilgili kayıtlar, Uşak müsellemler çiftliklerinde bulunan yamaklardan bir kısmının da bu minval üzere toprak tasarruf ettiklerini göstermektedir. Nitekim, aynı defterde, her bir çiftlikte, sipânî toprağından yer tasarruf edenler ismen kaydedildikten sonra, "mezbürün müsellemler ki karye-i mezbûreden dutdukları yerün Öşrün ve resmin ve bağçe ve bağın öşrün veya haracın karye-i mezbûreye mutasarrıf olana vireler ber-mûceb-i emr-i hümayûn"¹⁵⁶ kaydının düşülmüş olması da bunu teyîd etmektedir. Aynı defter kayıtlarına göre, Uşak'da 9, Ulugöbek'de 2, Banaz'da 3, Yavı'da 2 olmak üzere toplam 16 çiftlikte bu minval üzere, yer tasarruf edildiği anlaşılmaktadır. Bu cümleden olarak, Uşak nahiyesinde Karacaahmed çiftliğinde¹³⁷ 3, Nuh çiftliğinde¹⁵⁸ 2, Yurtbegi çiftliğinde¹⁵⁹ 3, Emür çiftliğinde¹⁶⁰ 2. Kavacık çiftliğinde¹⁶¹ 2, Yenice çiftliğinde¹⁶² 12. Kara Halil çiftliğinde¹⁶³ 1, Yurlbegi çiftliğinde¹⁶⁴ 1; Ulugöbek nahiyesinde Çubuğa çiftliğinde¹⁶⁵ 3, Cıngıoğlu çiftliğinde¹⁶⁶ 8; Banaz nahiyesinde Barınak İlyas çiftliğinde¹⁶⁷ 2. Bâlibeg çiftliğinde^{168*} 1, Gazi çiftliğinde¹⁶⁹ 7, Dursun çiftliğinde¹⁷⁰ 2; Yavı nahiyesinde Çullu çiftliğinde¹⁷¹ 2, Esenli

¹⁵⁴ BOA.TD-103, s. 272-273, 277, 281 vd.; BOA.TD-242, s. 143. 145. 147, 150; BOA.TD-328, s. 124-126, 128, 141, 150; BOA.TD-511, s. 155-157. 159 vd.

¹⁵⁵ Bkz. *Kâminnâme-i Âl-i Osman* (M. Ârifnşr), s. 45.

¹⁵⁶ BOA.TD-103, s. 251-252 vd.

¹⁵⁷ BOA.TD-103, s. 251.

¹⁵⁸ BOA.TD-103, s. 252.

¹⁵⁹ BOA.TD-103, s. 253.

¹⁶⁰ BOA.TD-103, s. 255.

¹⁶¹ BOA.7ZM0J, s. 257.

¹⁶² BOA.TD-103, s. 259.

¹⁶³ BOA.TD-103, s. 260.

¹⁶⁴ BOA.3TM03,s.262.

¹⁶⁵ BOA.TD~W3,.s.21Q.

¹⁶⁶ BOA.TD-103, s. 274.

¹⁶⁷ BOA.7D-/0J,s.276.

¹⁶⁸ BOA.TD-103, s. 278.

¹⁶⁹ BOA.TD-103, s. 280.

¹⁷⁰ BOA.7D-;05,s.282.

¹⁷¹ BOA.TD-103, s. 287.

çiftliğinde¹⁷² 1, Hacı Müstecab çiftliğinde¹⁷³ 2 neferin, öşür ve 1-130 akça arasında değişen resim vermek suretiyle, sipâhi yerinden toprak tasarruf ettikleri anlaşılmaktadır.

4. Uşak Müsellemlerinin Tâyin Edilmiş Oldukları Mîrî Hizmetler

Ynkarıda işaret edilmiş olduğu üzere, bazı çiftliklerde doğrudan derbendci ve köprücü yazılmış olan yamakların dışında, Uşak müsellemlerinin de dâhil olduğu Kütahya müsellemlerinin, geri hizmete çekildikten sonra, teşkilâtın lağvına kadar tâyin edilmiş oldukları mîrî hizmetleri, piyadelerde olduğu gibi, kısmen de olsa mühimme defterlerindeki ilgili kayıtlardan hareketle tespit etmek mümkündür.

Tespit edilebilen en eski tarihli kayda göre¹⁷⁴, Kütahya müsellemlerinin 735 neferden ibaret olan bir nöbetlisi 26 Cemâziyelevvel 967/23 Şubat 1560 tarihinde Bilecik mâdeninde top yuvalağı hizmetine tâyin olunmuştur. Yaklaşık iki ay sonra, gurre-i Şaban 967/27 Nisan-6 Mayıs 1560 tarihinde, Kütahya sancağı kadılarına hitâben sâdır olan bir diğer hüküm¹⁷⁵, söz konusu mâden hizmetinde istihdamı emredilmiş olan müsellemlerden bir kısmının, inatla hizmet yerine gitmemiş olduklarını göstermektedir. Keza, 22 Ramazan 979/7 Şubat 1572¹⁷⁶ ve 21 Safer 980/3 Temmuz 1572¹⁷⁷ tarihli hükümlerden de, daha sonra aynı hizmete tâyin edilmiş olan Kütahya sancağı müsellemlerinin bir kısmının, tahrir esnasında kendilerini raiyyet, sipâhi-zâde, derbendci, köprücü ve bürümme kayde Uirmeleriyle, demir top yuvalağı hizmetinin aksamasına yol açtıkları anlaşılmaktadır. Bu hükümler aynı zamanda, köprücü ve derbendci olanlar hâriç, diğerlerinin müsellemlik vazifesine tâyin edilmelerini âmir bulunmaktadır. 14 Zilkade 980/18 Mart 1573 tarihli hükme göre¹⁷⁸, Kütahya müsellemlerinin bir ve ikinci nöbetlileri olan 831 nefer, Saruhan ellicileri ile birlikte yine aym mâden hizmetine tâyin edilmişlerdir. Aym tarihli bir diğer hükümde¹⁷⁹ de ocakları mahsüllü olan müsellem taifesinin subaşılara para verip, hizmete varmadıkları belirtilerek, bunların cezalandırılmaları istenmiştir. 28 Zilhicce 981/20 Nisan 1574 tarihli bir hüküm¹⁸⁰, Kütahya müsellemlerinin, yine Saruhan ellicileri ile birlikte aynı hizmete memur edilmiş olduklarını göstermektedir. Kütahya sancağı müsellemleri beyine yazılan bir diğer hükme göre¹⁸¹, sancağın elliciler ile 831 neferden ibaret olan bir nöbetlisi 22 Rebñilâhır 982/11 Ağustos 1574 tarihinde aym hizmet çerçevesinde, lop yuvalağrını iskeleye indirme görevine tâyin edilmişlerdir. Son olarak, Kütahya

¹⁷² BOA.TD-103, s. 290.

¹⁷³ BOA.TD-103, s. 295.

¹⁷⁴ Kütahya müsellemleri beyi Kasım Bey'e hüküm: &OAMD-3, s. 278/812-f.

¹⁷⁵ BOAMD-3, s. 346/1019.

¹⁷⁶ Kütahya sancağı kadılarına hüküm: BOA.TD-16, s. 258/505.

¹⁷⁷ Kütahya sancağı müsellemleri beyine hüküm: BOAMD-19, s. 180/378.

¹⁷⁸ Kütahya müsellemleri beyine hüküm: BOA.MD-2İ. s. 185/448.

¹⁷⁹ Yörük ve müsellem taifesi olduğu yerlerin kadılarına hüküm: BOA.MD-21, s. 186/451.

¹⁸⁰ Manisa ve Nif ve Mendahorya kadılarına hüküm: BOAMD-24, s. 145/395.

¹⁸¹ BOA.MD-26, s. 148/388.

müsellemleri beyine yazılan iki hüküm¹⁸², 1577 yılında sancak müsellemlerinin 831 nefer olan ikinci nöbeti ilerinin, ellicilerle birlikte aynı mâden hizmetinde istihdam edilmiş olduklarını göstermektedir.

Kütahya müsellemleri, nâdir de olsa, bunun dışında, daha farklı mîrî hizmetlere de tâyin olunmuştur. Sözgelimi, 3 Cemâziyelevvel 982/21 Ağustos 1574'de sâdir olan bir hüküm¹⁸³, müsellemlerin acele gönderilmeleri istenilen, bir yıl sonraki nöbetlisinin istihdam edilmiş oldukları "*mathah-ı âmire*" binası hizmeti bunlardan birisidir. Kezâ, Kütahya müsellemlerinin bir nöbet tisinin, 1 Şaban 982/16 Kasım 1574 tarihinde memur edilmiş oldukları, İstanbul'da Ayasofya'nını meremmeli hizmeti de bu çerçevede, bir diğer örneği teşkil etmektedir¹⁸⁴.

5. Müsellem Teşkilâtının Kaldırılması ve Mensûh Müsellem Çiftlikleri

Daha önce, piyade teşkilâtı ile ilgili kısımda, 1582'de "*umûmen yaya ve müsellemler teşkilâtının re fi*" ne dâir yeterli bilgi verilmiş olduğundan, burada ayrıca üzerinde durulmayacaktır. Müsellem teşkilâtının, piyade teşkilâtı ile birlikte lağvedilmesi üzerine gerçekleştirilmiş olan mensûh piyade ve müsellemler tahriiriyle, çiftlikler sipâlû yerine dâhil edilerek, timar ve zeamete tahsis edilmiş, üzerlerinde kayıtlı müsellemler-yamak! ar da ifâ ettikleri hizmetlere mukabil sâhip oldukları her türlü muafiyetlerden arındırılmak suretiyle, *raiyyet* kaydolunmuşlardır. Uşak kazası da dâhil olmak üzere, timar ve zeamete tahsis edilmiş olan Kütahya sancağı mensûh müsellemler çiftlikleri ve *raiyyet* statüsüne indirilmiş olan müsellemler-yamak nüfus da aynı minval üzere tahrir edilerek, deftere kaydolunmuştur. Kaynaklarda tavsif edilmiş olan bu defterde yer alan Uşak mensûh müsellemler çiftlikleri ile ilgili kayıtlar, aşağıda ek olarak verilmiş olan listede tafsilatıyla ifâde edilmiştir. Burada, sâdece mensûh çiftlikler ile üzerinde meskûn nüfusun genel durumunu yansıtan toplam rakamları bir icmal tablo üzerinde değerlendirmek yeterli olacaktır;

UŞAK KAZASI MENSÛH MÜSELLEM ÇİFTLİKLERİNİN GENEL DURUMU

İdîşî Birim	Köy Adedi	Çiftlik Adedi	Dönüm Miktiîn	Hfisd	...					
					Nttf-ren	Bemiâk	Mucur-red	Muaf	Tahrîriîî Nüfus	
									l	n
Uşak ma'a Yavı	15	34	5.244	83.584	742	398	283	61	2.226	2.578
Ulugöbek	3	5	759	13.944	76	48	19	9	228	304
Ban az	6	8	1.150	19.719	113	69	28	16	339	453
!TöplarıYi	24	47	7.153	117.247	...	515	330	86	2.793	3.335

¹⁸² 28 Rebittlevvel 985/15 Haziran 1577 ve 21 Rebiülâhır 985/8 Temmuz 1577 tarihli hükümler: BOA.MD-İÖ, s. 216/620, 363/858.

¹⁸³ Kütahya müsellemleri beyine hüküm: *J&OAMD-26*, s. 169/454.

¹⁸⁴ Kütahya müsellemleri beyine hüküm: BOA.MD-26, s. 317/912.

Tablodan da anlaşılacağı üzere, Yavı nâhiyesinin "Nâhiye-i Uşak ma'a nâhiye-i Ya \>r başlığı altında, tek ünite olarak kaydedilmiş olması dolayısıyla, üç nahiye hâlinde yazılmış olan Uşak kazâ dâiresinde, 24 köyde, 34'ü (% 72.34) Uşak ve Yavı, 5'i (% 10.63) Ulugöbek, 8'i (% 17.02) Banaz'a tabî toplam 47 mensûh çiftlik kaydedilmiştir. Toplam dönüm miktarının 7.153 olduğu anlaşılın ve hepsi zeamet ve timara tahsis edilmiş olan çiftliklerin hâsıl yekûnu, 83.584'ü (% 71.28) Uşak ve Yavı, 13.944'ü (% 11.89) Ulugöbek, 19.719'u (% 16.81) Banaz'a âit olmak üzere, 117.247 akça olarak tespit edilmiştir. Bu rakamlar, yukarıda verilmiş olan icmal tablodaki, teşkilâtın lağvından önceki son tahrir verilerini yansıtan 1580 yılı rakamlarıyla mukayese edildiğinde, çiftlik sayısı ile dönüm miktarının birbirine yakın olmasına rağmen, hâsılların çok büyük bir artış göstermiş olduğu dikkati çekmektedir.

Söz konusu mensûh çiftliklerle beraber, askerî olmaktan çıkarılarak raiyyet statüsüne indirilmiş olan müsellem-yamak nüfusun toplam 931 nefer olduğu anlaşılmalıdır. Bu da tahminî 2.793-3.335 civarında bir gerçek nüfusa tekabül etmektedir. 742'si (% 80.23) Uşak ve Yavı, 76'sı (% 8.16) Ulugöbek, 113'ü (% 12.13) de Banaz nâhiyesinde kaydedilmiş olan söz konusu 931 neferin 515'i (% 55.31) *bennâk*. 330'u (% 35.44) *mücerred*, 86'sı (% 9.23) da *muaf* statüsünde kaydedilmiştir. Muaf kaydedilmiş olanların % 48.83'ünü teşkil eden 42'si pîr, ma Tül ve benzeri sebeplerle mariz olanlar teşkil eünektedir. 10 sipâhî (% 11.62) ve 7 imam (% 8.13) da muaf zümre içerisinde önemli bir yer tutmaktadır.

Sâdece bir fikir vermek için, daha önce de işaret edilmiş olan "nefer X 3" formülünden hareketle, söz konusu 931 neferin, lahmînî 2.793 civânında bir gerçek nüfusa tekabül ettiğini ifâde etmek mümkündür. Ayrıca, 1582-83 yıllarındaki dununu yansıtan bu rakamlar, daha önce verilmiş olan 1580 yılı rakamlarıyla karşılaştırıldığında, kayıtlı nefer itibâriyle 1.213'den 93Te gerilemiş olan toplam nüfusun yaklaşık % 23.24 nisbetinde bir düşüş kaydetmiş olduğunu da belirtmek gerekir.

Sonuç

XV-XVI. yüzyıllarda Uşak kazasının bir yönünü, bir başka ifâdeyle, kuruluş devrinin karakteristik askerî müesseselirenden biri olan Osmanlı yaya ve müsellem teşkilâtının, Anadolu'daki küçük bir kesitini açıklığa kavuşturmayı amaçlayan bu çalışma, mezkûr kaza dâiresinde oldukça önemli bir piyade ve müsellem potansiyelinin mevcut olduğunu ortaya koymuş bulunmaktadır.

İlgili tahrir defterlerine göre, mirliva hâssma tahsis edilmiş olan Ulugöbek ile birlikte, *ser-piyâdeye* bağlı, nahiye addedilen toplam beş idarî üniteye taksim edilmiş olan Uşak piyâdeleri, 1545'de "yaya _yertz"nden tahsis edilmiş olan 49 köyde 22, 1579'da ise 47 köyde 113 çiftlik üzerinde kaydedilmiş bulunmaktadır. Bunlann nüfusu, 1545'de 809'u yaya-yamak olmak üzere, lahmînî 4.464-5.228 gerçek nüfusa tekabül eden 1.421, 1579'da ise 860'ı yaya-yamak, yaklaşık 4.263-5.269 gerçek nüfusu ifâde eden 1.421 nefer olarak tespit edilmiştir.

Mükellef tutuldukları mîrî hizmetlere mukabil, kendilerine tahsis edilmiş olan, alam 100-150 dönüm arasında yoğunlaşan çiftliklerin toplam dönüm miktarı 1545'de 23.357, 1574'de 20.268 olarak tespit edilmiştir. Bu çiftliklerden hâsıl olan toplam gelir ise, 1545'de 33.020, 1579'da 29.880 akça tutmaktadır.

Geri hizmete çekildikten sonra, muayyen zamanlarda, Başta Bilecik mâdeni olmak üzere, çeşitli mîrî hizmetlerde istihdâm edilmiş olan Uşak piyadeleri. 1582 yılında, bütünüyle Anadolu yaya ve müsellemlerin refi ile birlikte *raiyyet* yazılarak, çiftlikleri zeamet ve timara verilmiştir.

Sipahi sancagında olduğu gibi, Kütahya'ya bağlı olarak teşkilatlanmış olan Uşak müsellemleri, hepsi "*ser-asker*"e bağlı olmak üzere, Uşak, Ulugöbek, Banaz ve Yavi'dan oluşan, dört nahiyeye taksim edilmiştir. Bunlar, XVI. yüzyıl defterlerine göre, 20 köyde "*müsellemlik yer*" den tahsis edilmiş olan 48 çiftlik üzerinde kaydedilmişlerdir.

Uşak müsellemlerinin, XV. yüzyılın eksik defterlerinde 162-229 nefer arasında değişen nüfusu, 1520'de 1.111, 1545'de 1.201 iken, 1560'da 813'e düşmüştür. Bununla birlikte, 1579'da nüfusta görülen artışla, 1571'de 1.191, 1580'de ise 1.213 nefer olarak tespit edilmiştir. Mutasarrıf oldukları çiftliklerin toplam dönüm miktarı. 1520'de 11.954, 1545'de 14.024, 1560'da 7.190, 1571'de 7.640, 1580'de 7.560 olarak tespit edilmiştir. Bunlardan hâsıl olan gelir ise 1520'de 16.365, 1545'de 15.875, 1560'da 10.700, 1571'de 11.720, 1580'de 10.100 akça olarak hesap edilmiştir.

Piyadelerde olduğu gibi, Bilecik mâdeninde top yuvalağı başta olmak üzere, değişik mîrî hizmetlere tâyin edilmiş olan Uşak müsellemleri de 1582'de ref olunarak, *raiyyet* statüsünde kaydedilmişlerdir. Çiftlikleri de "**raiyyet .yen*"olarak, zeamet ve timara verilmiştir.

Sonuç olarak, aynı zamanda, birer köy-altı iskân yeri olma özelliğini taşıyan yaya ve müsellemler çiftliklerinden bir kısmının, Yavi ve Yurtbegi örneklerinde olduğu gibi, zamanla köy niteliğinde birer yerleşim birimine dönüşmek suretiyle varlıklarını devam ettirmiş olmaları, bunların iskân tarihi bakımından da oldukça önemli olduğunu göstermektedir.

EKLER

A
PİYADE ÇİFTLİKLERİ

I

BOA.TD.237'YE GÖRE 1545'DE UŞAK KAZASI PİYADE ÇİFTLİKLERİ

NÂHIYE-İ ULUGÖBEK(Hâssa-i Mîrmîrân-ı Kuualisâr-ı Sâbib)

İskân Yeri	Çiftlik	Dü- nüm	Hâsıl	Ne- fere n	Viyu- Ya- mak	Na- reside	Sagir	Mu- kassıl	Pir Ma- lül vs.	Diğer	⟨ait⟩			MiU-dt
											At k	i d	Al i fc	
ölugöbek	Yaya Güvendik	350	350	10	7	3	-	-	-	-	2	-	1	4
	Şevh Hızır	180	250	15	6	8	1	-	-	-	-	-	4	4
	Kırık Halil (1)	ISO	250	6	5	-	-	-	1	-	1	1	2	2
	Yaya Enür (1)	170	350	13	8	4	1	-	-	-	-	2	2	1
Osman	Yaya Küçük	130	250	12	6	6	-	-	-	-	-	-	4	4
	Selcen	100	150	20	to	5	3	-	2	-	-	-	2	4
Emekse	Göbek	90	lön	16	7	5	1	1	2	-	-	-	-	5
	Yaya İsmail	350	400	16	8	7	-	-	1	-	1	-	i	6
	Yaya Hoca	ISO	200	13	8	3	1	-	1	-	-	-	1	4
3 Köy	? çiftlik :	•U80.	:2.290	; 121	S5	41	7	1	7	-	4	3	18	36

NÂHIYE-İ UŞAK (Ser-piyâde)

Kızılhisar	Ishak	160	250	11	6	3	1	-	-	1	-	-	4	2
	Yiğit	100	190	7	5	2	-	-	-	-	1	-	1	1
	Sevindik (2)	200	250	7	6	1	-	-	-	-	-	-	1	2
	Tunrul	120	190	12	4	4	-	1	3	-	-	-	1	1
	Mürsel	120	210	10	6	4	-	-	-	-	-	-	2	2
Kızılca- sögüd	Turacı?	140	250	5	5	-	-	-	-	-	-	6	1	-
	Tıyas (2)	200	450	16	7	7	-	-	-	2	-	1	5	1
	Mihmad (3)	100	210	7	6	1	-	-	-	-	-	-	-3	1
Orta	Bahâdır	190	200	12	6	4	-	-	2	-	-	-	2	1
	İbrahim	100	190	11	6	4	-	-	1	-	-	-	1	2
	Diğer İbraiün	150	200	6	1	11	-	-	-	-	-	-	5	2
	Yaya Halil	90	180	11	C	3	-	2	-	-	1	-	-	8
	Hasan	70	200	13	7	5	1	-	-	-	-	2	-	1
	Köse Halil	120	170	9	4	5	-	-	-	-	-	-	3	4
	Yunus	ISO	220	23	9	12	-	-	2	-	-	-	3	3
	Bâlfeşler (3)	100	180	7	6	1	-	-	-	-	-	-	4	-
Yahşi	200	350	17	8	8	1	-	-	-	-	-	3	3	

Turan Gökçe

Güğüm	Şeyh Zekeryâ	150	280	S	6	2	-	-	-	-	-	-	1	2
	Yalı	60	100	.1	.1	-	-	-	-	-	8	-	-	2
	İbrahim	180	230	15	6	9	-	-	-	-	-	-	1	5
	Arslan	170	220	S	5	-	-	-	1	-	2	2	4	-
Karhk	Uruz	130	290	11)	7	2	-	-	1	-	-	-	9	2
	Turası	100	190	S	6	2	-	-	-	-	-	-	i	2
	Zckırya (5)	140	290	5	5	-	-	-	-	-	-	-	7	i
	Hıdır	120	290	6	ö	-	-	-	-	-	1	1	3	1
	Yahşi	200	250	10	5	5	-	-	-	-	-	1	3	3
	Hüseyin (5)	140	250	S	6	2	-	-	-	-	1	-	4	3
	Yahşi	330	410	31	12	17	-	-	2	-	-	-	0	?
	YurLcu	70	100	7	6	1	-	-	-	-	-	-	4	4
	Sendel	120	190	7	6	1	-	-	-	-	1	1	1	1
	Mahnuuİ	250	370	11	6	2	-	1	2	-	-	1	4	3
	Hüsrev/Yuvaca Eşref	100	150	23	8	11	-	-	-	4	dm	4	-	2
Bulkas?	Eymür	150	290	7	7	2	-	-	-	-	-	-	-	3
	Eyncheği	310	470	40	14	14	-	-	2	10	dm	-	-	K fi
^ Köy .	34 ÇiÜlik	5.11U	S.2YU	40?	21S	14.V	3	4	ir.	17	19	15	2	77

NÂHIYE-İBANAZ

Balıbulduk	Hoca Ahine d	100	180	8	5	3	-	-	-	-	-	-	3	.1.
	Tegmür	70	140	7	5	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Emirabiid	Hisarbegi	50	100	4	4	-	-	-	-	-	-	3	-	T
Susuz	Errîn	100	160	15	.1	5	1	-	4	-	-	i	1	2.
	İ İ d u tan	140	250	6	6	-	-	-	-	-	-	-	.1	2
Aynı kavak	Osman	200	300	10	7	3	-	-	-	-	-	1	5	9
	Biiyvamlu	180	250	6	G	-	-	-	-	-	-	-	4	-
Emir Aziz	Bayram begi	310	430	12	6	4	-	1	1	-	-	-	-	2
Kün	Kara İshak	150	260	11	4	T	-	1	1	-	-	1	-	3
	Timur	so	190	9	6	2	-	-	1	-	-	-	1	1
Gökkaya	Yahya	1511	320	8	6	2	-	-	-	-	1	-	1	4
	Hisarbegj	50	120	12	S	3	-	-	1	-	-	-	1	1
	Çakır	370	500	14	7	3	-	-	-	4	dm	-	5	-
Dutluca	İshak (1)	63	150	13	7	3	-	1	2	-	-	5	-	-
Kuzviran	İshak	250	400	8	4	4	-	-	-	-	-	-	4	6
	Oruč Gazi	70	190	15	7	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Dunlu pınar	Cullu	150	250	14	7	7	-	-	-	-	-	-	1	-
Kızılca	Okçu Osman fil	70	150	16	5	6	2	1	2	-	-	-	4	7
İne?	Yahya	70	150	5	4	-	-	-	1	-	-	1	1	3
Ku'limur	Culiah	84	170	7	6	-	1	-	-	-	-	3	2	1

XV-XVI. Yüzyıllarda Uşak Kazası Piyade ve Müsellem Teşkilâh

Kayıck	Güvendik	70	15Ü	9	6	3	-	-	-	-	-	-	4	1
14 Köy	21 Cinlik	2.7*7	4-S 70	2n.O	121	62	4	1	14	4	2	16	4:	35

NÂHIYE-İ UŞAK

Kınık	Kınık	270	300	10	6	2	-	-	2	-	-)	2	4
Ulueg	İshak	250	300	13	6	7	-	-	-	-	-	-	6	1
Sunkur	Nusret(1)	200	27Ü	18	7	10	-	-	1	-	-	-	4	1
	Bekir	200	250	10	5	4	-	-	1	-	-	1	2	3
	Misâr'ir	140	250	S	6	2	-	-	-	-	-	1	t	2
	Savcı (2)	1M)	250	14	S	0	1	-	1	-	1	-	1	4-
Karaholu	Mihmad (2)	190	350	15	7	7	-	-	1	-	-	1	fi	
	Köse Yusuf fi	350	400	15	5	9	1	-	-	-	-	-	4	3
	Görelle	330	440	11	6	3	-	-	-	-	2	-	4	2
Almaçtıck	Siilcymanoğlu	300	350	10	6	4	-	-	-	-	-	-	>	4
	İdris	180	250	11	7	3	-	-	1	-	3	1	1	4
Dutluca	Kerem Yalıı	700	750	22	7	15	-	-	-	-	-	-	4	5
	Tişgın	300	370	12	6	4	-	-	2	-	-	-	2	1
	Belfis?	500	550	15	G	9	-	-	-	-	-	1	>	1
	Musa	250	300	8	6	2	-	-	-	-	3	-	4	
	Bekir	350	400	10	5	3	1	-	-	1	-	1	1	3
Kürtcick	Sendel	350	450	15	8	6	-	-	1	-	-	-	5	1
	Timur	350	400	14	8	1	-	-	1	-	-	-	1	7
Ulaş	Yunus	100	170	S	R	-	-	-	-	-	-	7	-	
AkgeçHi	İsâ Beti	14U	290	7	5	1	-	-	1	-	-	-	1	3
Kayalu	EyiK Gazi	320	310	11	10	-	-	-	1	-	-	-	-	2
	ı Derk emiş	190	340	7	7	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Emeksö	Hamza Bfifi	37ii	500	36	18	14	1	-	3	-	-	-	5	7
Maniakayası	Atgezdüren	250	300	17	8	1)	-	-	-	-	-	-	1	2
Iluca	Kara Halil	38U	490	14	9	4	-	-	1	-	-	-	1	1
Lâl	Eyncbegi	300	350	7	6	-	-	-	1	-	6	-	-	5
	Orhan	180	260	fi	5	-	-	-	-	1	1	-	1	4
Bağluma	Bahâdır	450	570	15	8	5	-	-	2	-	-	-	7	3
K-ü-jlcasöğud	Adil	2Şil	100	9	7	2	-	-	-	-	-	-	3	-
16 Köy	29 Çiftlik	S, 320	HL171)	368	204	V3.fi	4	-	-	211-	4	13	14	78 75

NÂHIYE-İ UŞAK

Müstecab	Sevinç	80	160	12	7	4	-	-	1	-	-	-	5	
	Ali (1j	140	220	11	6	5	-	-	-	-	-	-	2	P
	Hasanhegoğlu (1)	150	240	7	6	i	-	-	-	-	-	1	2	9
	Yayla	80	100	9	4	5	-	-	-	-	-	-	3	1
Eymir.fivtin;	Mustafa	90	180	10	6	3	-	-	1	-	-	-	3	1
	Temiiirhan	90	180	11	>	5	-	-	1	-	-	-	3	1

Turan Gökçe

Çarık	Bayezîd	13 G	250	34	14	15	1	1	3	-	-	-	9	9
	Hızır (4)	J80	250	17	5	11	-	-	-	1	-	-	6	2
	Sende]	190	300	11	7	2	-	2	-	-	-	-	7	-
	Eşşek Alımcıd	150	MÜ	9	7	2	-	-	-	-	-	-	4	-
	İlvas	150	300	11	/	1	-	1	-	1	-	-	6	3
Eymirsevinç	Resul	130	250	11	5	5	-	-	1	-	-	-	3	3
	Karesi	380	390	7	5	-	-	-	-	2du	1	-	6	-
	Bıldulan (2)	80	120	15	8	ö	-	-	1	-	1	-	2	3
	Resul (2)	?	?	10	6	4	-	-	-	-	-	-	6	2
Ak.kılı.Si;	Mı ki loğ i u?	80	170	11	7	4	-	-	-	-	-	-	1	4
	Güçlüoğlu	340	640	32	15	10	-	2	3	Ukr	1	-	4	S
Bağbaşı	Evrans (3)	150	250	7	5	1	-	!	-	-	-	-	5	5
	israil	200	270	15	7	4	2	1	1	-	-	-	2	3
	Mustafa	140	200	15	7	4	-	-	-	şair	-	-	4	2
	Turbegî (4)	200	250	15	8	G	-	-	-	Şifir	-	-	1	4
	Tavus Ali (5)	1500	1000	20	11	8	1	-	1	-	-	-	1	7
	İvaz	150	250	17	s	7	-	1	1	-	-	1	3	-
Hısaîözü	Hasan (6)	150	i 40	13	6	6	1	-	-	-	-	-	1	4
Orta	Cüllah Ali (6)	100	180	19	S	10	1	-	-	-	1	-	1	3
Sorkun	Mümin	100	150	İG	e	8	-	-	1	-	-	-	4	5
Göçeri	Yurtbegî (3)	100	İSO	b	7	2	-	-	-	-	-	-	3	4
	İbrahim (5)	100	160	n	s	5	-	-	-	-	1	-	4	-
İli Koy	2yCıfılık	5.330	(2.)>M	387	21li	145	6	9	16	10	5	2	7	97

dm=Derbeud muhafızı

ti

BOA.TD-320'YE GÖRE 1560'DA UŞAK KAZASI PİYADE ÇİFTLİKLERİ

NÂHİYE-İ ULUGOBEK (Hüssa-i Mürmürân-i Karahisâr-ı Sâhib)

İsk;m Yeri	Çiftlik	"DÜ - ulni]	Hüsil	• Nv- " IV.h'it	VilVlt- ' Vil- m;>k	ri'Şltli'	İ- u;mi	hassj	Pir MÜ 101 vs.	Düger	Oâih		Mürde	
											Atik	Lrd itti	\lik	t<-< id
Jlugöbek	Yavii Güvendik	?5u	3ÜJ	11	7	4	-	-	-	-	2	-	4	4
	Şevh Hızır	180	250	11	7	4	-	-	-	-	-	-	5	6
	Kırık Halil	?	1	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
	Yaya Rmür	180	250	y	9	•	-	-	-	-	1	-	i	6
3sman	Yaya Küçük	150	250	s	7	1	-	-	-	-	-	-	4	.6
	Sülceen	90	180	10	7	2	-	-	-	1	-	-	-	-
3mekse	Göbek	?)	1	?	7	?	?	?	>	?	?	?	7
	Yaya İsmail	350	400	13	9	3	-	-	1	-	1	L	ii	5
3 Koy	Yaya İloaı	İSO	2fn	14	9	5	-	-	-	-	-	-	1	ti
	- 9 Çiftlik	j.ASCI	1.9 7u;	• 76	• 55	19-	-	-	!	-	5	1	24	33

Kuştinur	Culhh	84	170	7	7	-	-	-	-	-	2	-	î	i
Du mi n pınar	Çülü	ISO	250	il	7	2	-	-	-	2	-	-	1	Ö
Kayıcık	Güvendik	70	150	8	8	-	-	-	-	-	-	1	3	4
Kürt	Kara İshak	150	2(50	S	6	-	-	1	1	-	1	i	3	5
	Timur	80	130	13	7	5	-	!	-	-	1	-	1	5
Ey ne	Yahşi	7	7	?	7	7	?	7	7	7	?	?	?	7
Ayrukavak	Osman	200	300	8	6	2	-	-	-	-	1	-	2	6'
	Bayramlı	180	250	6	6	-	-	-	-	-	-	-	5	4'
Kuzvian	Ishak-ı diğer	250	400	6	5	1	-	-	-	-	-	-	6	5
	Oruçüzi	7	-	7	-	?	?	7	?	7	7	?	?	7
14 Köy	20 Çiflik	1.S)37'	3.250	153	• 104	-40	-	3	4	2	13	9	37	69

NAHTYE-İ UŞAK

Kınık	Hasan	270	.300	a	6	2	-	-	-	-	1	-	4	4
Ulugöbek	İshuk	250	300	13	7	5	-	-	1	-	-	-	-	3
	Nusret	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	?	?	7
Sorkun	Bekir	200	250	11	fi	-	-	1	1	3	-	-	3	2
	Misafir	140	250	9	6	3	-	-	-	-	1	-	3	4.
	Savcı	7	7	7	7	7	7	7	?	7	-	7	7	-
Karabolu	Köse Yusuf	350	400	8	7	1	-	-	-	-	1	-	3'	11
	Mihniâd	190	350	6	6	-	-	-	-	-	1	-	6	5
	Küs üre e	!	i	?	i	7	7	7	?	?	?	?	?	?
Almacık	Süleyman oğlu	3 EK)	350	9	9	-	-	-	-	-	-	-	5	5
	kiriş	180	250	8	7	1	-	-	-	-	1	-	4	2
Dutluca	Kerem Yahşi	7	7	7	7	?	?	7	7	?	?	?	?	?
	Taggun	300	370	6	5	1	-	-	-	-	-	-	1	9
	Melfis?	500	550	y	7	2	-	-	-	-	1	-	1	S.
	Musa	250	300	9	8	1	-	-	-	-	3	-	-	4
	Bekir	1	7	7	7	7	?	?	?	?	?	?	?	?
Kürecik	Sende!	350	480	13	8	2	-	-	2	1	-	-	1	>
	Timur	350	400	9	9	-	-	-	-	-	-	-	6	8
Akgeçilü	İsa Beg	7	7	i	7	7	7	7	?	?	?	?	7	i
E m ekse	Hamza Bâli	370	500	24	18	4	-	-	2	-	-	-	7	12
Maniakayasi	Alpezdüren	7	?	?	?	7	7	7	7	7	1	7	7	7
IIUCU	Kara Halil	380	430	14	7	6	-	-	-	1	-	-	1	10
LSI	Eynebtijî	300	350	e	Ğ	-	-	-	-	-	-	-	5	6
Kızılcaşögüd	Âdil	7	7	7	1	1	7	7	?	?	?	?	7	?
Bağlıca	Orhan	150	280	S	6	2	-	-	-	-	!	-	4	1
	Bahâdır	450	570	11	8	2	-	-	1	-	-	-	3	il
Ulaş	Yunus	100	170	9	8	1	-	-	-	-	-	-	6	4
Kayalu	Dirkemiş	190	340	7	7	-	-	-	-	-	-	-	i	1
14 Köy..	26 Çiftlik:	5.570	7.130	.197	151	33	-	1	7	5	10	1	04	116

XV-XVI. Yüzyıllarda Uşak Kazası Piyade ve Müsellem Teşkilâtı

NÂHIYE-İ UŞAK

Müsleriib	Sevinç	80	180	11	6	5	-	-	-	-	-	-	6	9
	Ali	140	220	7	7	-	-	-	-	-	-	-	2	6
	Hasanbegoğlu	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	7	>
	Yayla	60	100	7	6	1	-	-	-	-	-	-	3	:3
Çarık	Bâyuzid	?	?	7	7	?	7	?	?	7	7	?	?	?
	Hızır	150	250	10	6	3	-	-	-	1	-	-	4	?
	Semte!	?	?	?	?	?	;	?	?	?	?	?	?	?
	Minnetoğlu	>	?	?	?	?	;	?	?	?	?	?	?	?
Eymisevinç	Mustafa	90	150	5	6	2	-	-	-	-	-	-	1	7
	Temürhan	90	150	6	6	-	-	-	-	-	-	-	1	4" 9:
	Hşşek Ahmed	150	240	12	5	4	-	-	-	-	-	-	4	3'
	Ilyas	150	300	11	6	2	-	-	-	2	-	-	3	3'
	Resul	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
	Karesi	250	420	6	6	-	-	-	-	-	1	-	6	!
	Bindi nan?	80	120	16	7	9	-	-	-	-	-	-	?	7.
	Resul	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
Akkilise	Gür;lüoğlu	230	400	34	15	14	-	-	1	4	-	-	8	10
	Evrân	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
Bağbaşı	İsrail	200	290	11	7	4	-	3	2	-	-	1	?	4
	Mustafa	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
	Türbeni	200	250	15	8	?	-	-	?	-	-	-	4	Ö
	Tavus Ali	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
	ivaz	150	250	10	5	-	-	-	2	-	1	1	3	8
Hisar özü	Hasan	150	140	11	7	3	-	-	1	-	-	-	4	!
Orta	Cüllah Ali	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
Sırkun	Mümin	100	150	10	7	2	-	-	1	-	-	1	?	10
Göçeri	İbrahim	100	160	14	5	4	-	-	1	1	1	?	2	-
	Yurtbegi	100	150	0	7	1	-	-	1	-	-	1	4	2.
9 Köy	28Çiftlik	2.470	4.010	213	• m	59	-	3	11	-	3	6	69.	100

Turan Gökçe

III

BOA.TD. 574 / 574m'YE GÖRE 1575'DA UŞAK KAZASI PİYADE ÇİFTLİKLERİ

NÂHIYE-İ ULUGOBEK (Hâssa-i Mirlivâ-i Karahisâr-ı Sîhib)

İskan Vi.-fi	Çiçlik	Dö- nüm	M fisl	Ne- IXren	Yaya- yh- mak	Na- mı	i- İliam	Mu- ja.ssl	Pir İVL- iü! vs.	İğger	Gâib		Mürde	
											-Vikt'eti il	2	Atik	Ced id
Ulugöbek	Yaya Güvendik	180	180	10	1	3	-	-	-	-	-	2	-	4
	Şeyh Hızır	180	250	14	8	5	-	-	-	1	-	-	-	11
	Kırık Halil/ üsmıkçı	180	250	S	-	1	-	-	-	"	-	-	-	11
	Yaya Emür	170	250	14	9	5	-	-	-	-	-	-	-	/
Osman	Yaya Küçük	150	250	10	8	2	-	-	-	-	-	-	-	4
	İscaın	100	150	15	10	6	-	-	-	-	-	-	-	7
3m.k.,	Göbek	150	150	16	8	7	-	-	-	1	-	-	-	>
	YitVi İsmail	350	400	y	8	-	-	-	1	-	-	-	-	11.
3 Köy	Yaya İK:II	180	260	13	in	3	-	-	-	-	-	-	-	4
	J--Ciil.uk	m?	2.349-	U.Ü.:	1%:-,*	-	-	-	1.	3	-	A,	-	56

NÂHIYE-İ UŞAK(Ser-piyâde)

K.ızılhisar	İs hak	180	250	7	e	1	-	-	-	-	-	-	-	t-
	Sevindik	200	280	12	8	2	1	-	1	-	-	-	-	7
	Mürsel	120	110	11	7	2	-	-	2	-	-	-	-	-
Kii'lcasögün]	Tunrul	120	130	6	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	İlvas	200	450	14	9	1	-	-	-	-	-	-	-	6
	Baluğer	130	200	9	1	2	-	-	-	-	-	-	-	1
	Mirmud	100	210	10	7	2	-	-	-	-	-	-	-	2
Orta	Turacj	140	250	7	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Baleşler	100	180	7	6	-	-	-	1	-	-	-	-	4
	Yahşi	120	190	12	S	3	-	-	-	1	-	-	-	5
	İbrahim	100	m	11	7	2	-	-	2	-	-	-	-	-
	Dir:er İhralim	150	200	15	9	5	-	-	1	-	-	-	-	-
	HHIII	90	180	22	S	a	1	-	4	1	-	-	-	6 ;
	MİLSüll	170	370	11	y	1	-	-	-	1	-	-	-	7-
	Köse Halil	220	360	12	7	4	-	-	-	1	-	-	-	2
Gügüm	Yunus	150	150	26	12	13	-	1	-	-	-	-	-	16.
	Şeyli Zeker\«	150	250	13	8	>	-	-	-	-	-	-	-	(-K)
	İbrahim	160	130	VJ	S	10	-	-	1	-	-	-	-	A/-
	Arşla n	170	320	15	7	6	-	-	1	1	-	-	-	1.
Yahya	60	100)	7	1	-	-	1	-	-	-	-	-	

XV-XVI. Yüzyıllarda Uşak Kazası Piyade ve Müsellem Teşkilâtı

Karlık	\ m/	150	240	10	1	2	-	-	-	lte.	1	-	-
	Turası	10 Ü	230	14	S	6	-	-	-	-	1	-	3
	Z'kerya	140	29 ü	lu	5	0	-	-	-	-	-	-	4
	Hüseyin	140	250	9	7	2	-	-	-	-	-	-	3
	Hıdır	i 20	23U	ç	8	1	-	-	-	-	-	-	-
	Yahşi	200	25U	L s	6	2	-	-	-	-	-	-	6
	Yahşi	150	200	21	7	y	1+1	-	2	-	-	-	7
	Yörük	70	100	9	6	3	-	-	-	-	-	-	4
	Mahmud	200	270	11	6	5	-	-	-	-	-	-	5
Eşref / Yuvaca	Eşref	100	150	17	10	5	-	-	1	-	-	-	7
	Eşref												
Bulka's'	Aydemir	150	2yo	16	7	9	-	-	-	-	-	-	~F
	hiyifuegi	33U	47 0	36	15	11	-	1	4	1	-	-	13
fi Köy	32 CİEllir	• ' y. 4.680	:.T.4p.0;	411	243	134	3+1	2	2)	7	-	A,-	162

h=hatib

NÂHİVE-İBANAZ

Bakırbıldık	H>ca Ahmed	100	180	11	6	4	-	-	-	1	-	-	-
	BöHtemür	70	140	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Susu 7.	İn	80	180	y	5	3	-	-	1	-	-	-	1
Hacılar	İl iki Lan	140	250	s	7	1	-	-	-	-	-	-	1
	'l'imur	ko	130	7	5	1	-	-	1	-	-	-	4
Ey mir Aziz	Bayrambüf İ	150	24U	17	6	i	1	-	L	3	-	-	1
Kızılca	Okçu Osman	70	150	11	7	3	-	-	1	-	-	-	1
Dutluca	Asi İha>	63	150	7	7	-	-	-	-	-	1.	-	1
Ookkaya	Uisarbegi	50	120	11	8	-	-	1	2	-	-	-	1
	Çakır	200	250	28	9	16	-	-	3	-	-	-	5
	Yalı	150	320	9	6	3	-	-	-	-	-	-	1
Kuştimur	Cellat	84	170	9	/	2	-	-	-	-	-	-	3
Dümlü pınar	Çu Hu	150	250	9	7	1	-	-	1	-	-	2	2
Kayıcık	Güvendik	70	150	5	5	-	-	-	-	-	-	-	1
fiyne	Yahşi	70	150	7	7	-	-	-	-	-	-	-	4
	Osman	200	300	11	7	4	-	-	-	-	-	-	5
Ayrukavak	Bayramlı	180	250	8	i	3	-	-	-	-	-	-	1
	Asl)han-ı dİğcr	250	400	5	5	-	-	-	-	-	-	-	5
Ku KVİraji	Omç-üâzi	70	140	7	6	1	-	-	-	-	-	-	2
r.i Kov	18 Çiftlik	2.257	1.920	177	il e	44	1	1	11	a	-	3	66

NÂHİYE-İ UŞAK

Kınık	Masan	270	300	10	6	4	-	-	-	-	-	-	2
Ulutföbek	Asi İhan	250	300	35	9	5	-	-	1	-	-	-	?
	N'usrel?	270	270	10	8	1	-	-	1	-	-	-	7
Sorkun	Bekir	200	250	16	S	7	-	-	1	-	-	-	U
	Misafir	140	250	12	7	5	-	-	-	-	-	-	2'
	Savcı	180	250	9	7	2	-	-	-	-	-	-	2
Karabolu	Köse Yusuf	350	400	10	7	3	-	-	-	-	-	-	3
	Milmâd	30	350	7	S	2	-	-	-	-	-	-	\
	Küsürce	330	460	13	6	7	-	-	-	-	-	-	5..

Turan Gökçe

Almaek	Süleyman oğlu	300	350	S	b	1	-	-	1	-	-	-	-	4
	Evres?	180	150	8	8	-	-	-	-	-	-	-	-	5
Duduca	Kerem Yalısı	700	750	15	6	5	-	-	4	-	-	-	-	10
	Taşgırı	300	370	6	5	1	-	-	-	-	-	-	-	5
	Belkıs?	500	550	13	7	5	-	-	1	-	-	-	-	1
	Musa	250	300	7	6	1	-	-	-	-	-	-	-	9
	Yeni?	350	400	13	7	4	-	-	2	-	-	-	-	9
Kürecik	Sen del	350	480	15	7	7	-	-	1	-	-	-	-	3
	Timur	350	400	10	G	4	-	-	-	-	-	-	-	4
Akeccilü	İsa Beg	140	230	8	7	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Emek se	Hamza Bâfi	370	500	28	13	10	-	-	-	-	-	-	-	1
Mamakavası	Algezdüren	250	300	10	7	△	-	-	1	-	-	-	-	7
Eslüce	Kara Halil	3 SD	430	1S	y	8	-	-	-	1	-	-	-	S
Lâl	Eynebegi	300	350	10	5	4	-	-	1	-	-	-	-	-
Bağluca	Orhan	1SO	280	11	7	4	-	-	-	-	-	-	-	i
	Bahâdır	450	57D	11	8	2	-	-	1	-	-	-	-	4
Ulaş	Yunus	100	17ii	X	7	1	-	-	-	-	-	-	-	3
!l!4-kö!":!":!":!	26 Çiftlik	7.440	9.510	.,:!0!:	189	96	-	-	.,P:	1	-	-	-	120

NÂHIYE-İ UŞAK

Müstecab	Sevi jiv	SO	18(1	16	7	9	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ali	140	220	7	6	1	-	-	-	-	-	2	-	1
	Hasanlı oğoğlu	150	240	11	7	4	-	-	-	-	-	-	-	8
Çarık	Yayla	SO	100	13	7	5	-	-	1	-	-	1	-	-
	Bâyeczid	130	250	35	1a	11	2	-	4	-	-	-	-	16
	Hızır	15ii	250	13	8	3	-	-	2	1	-	-	-	4
	Sende]	150	150	0	7	2	-	-	-	-	-	-	-	3
	Minnetoğlu	m	170	14	6	6	-	-	2	-	-	-	-	8
Ey mi rs e vinç	Mustafa	90	180	9	6	3	-	-	-	-	-	-	-	7
	J,şşek Alimed	150	240	20	S	9	-	1	2	-	-	-	-	2
	İiva s	150	300	15	S	S	-	-	-	-	-	-	-	3
	Resul	170	250	9	7	2	-	-	-	-	-	-	-	1
	Karesi	250	420	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-	2
	Bindinan?	80	12U	15	6	1	-	-	2	-	-	-	-	7
	Resul	80	160	12	7	4	-	-	1	-	-	-	-	2
Akkili.se	Genç lii oğlu	130	-	31	17	9	-	-	4	1	-	1	-	9
Bağbaşı	Evrân	150	430	18	10	7	-	-	1	-	-	-	-	M
	İsrâil	200	290	22	8	12	-	-	2	-	-	-	-	y
	Muštala	140	200	15	10	3	-	-	2	-	-	1	-	6
	Turbegi	200	250	19	9	9	1	-	-	-	-	-	-	3
	Tavus Ali	531	1000	14	11	3	-	-	-	-	-	1	-	9
	ivaz	150	250	13	7	6	-	-	-	-	-	1	-	1
Htsarözü	Hasan	150	140	11	8	3	-	-	-	-	-	-	-	3
Orta	Cellat Ali	100	180	14	8	5	-	-	-	1	-	1	-	5
Sorkun	Mümin	100	150	12	7	5	-	-	-	-	-	1	-	3
Göçeri	İbrahim	100	160	14	7	6	-	-	1	-	-	-	-	4

XV-XVI. Yüzyıllarda Uşak Kazası Piyâde ve Müsellem Teşkilâtı

Oğlakalam	Murad	180	250	16	12	3	-	-	1	-	-	-	-
M a ç r e m şah	Yıvacıhırv	80	120	16	5	8	-	-	-	-	-	-	-
İL.KÖY: .-	.28. Ofıtk" "	4.141:	0:710-	422	2.57	153	3	1	25	3	-	11	-

IV

TKGM.KKA.T0-158'E GÖRE UŞAK KAZASI MENSÜH PİYÂDE ÇİFTLİKLERİ

İ.kü Yeri	Çiftlik	Dünüm	İlâstı	NtlTtlİ	İk'imük	Milcer -mi	İmum	.Mn- luisl	Mpüllü	Sipülhi zâdc.	Kevvid Seril'	• Pır Ma'lnl Divinç Vs.	D)İgm
Sojiti d	nehoca	150	1.200	17	6	8	-	-	-	-	-	3	-
TÜğüm	Scyh Zckcryâ	50	2.000	12	6	5	-	-	-	-	-	1	-
	İbrâhim	160	2.300	16	5	7	-	-	1	2	-	1	-
Bağbaşı	\ isl an	170	2.500	10	4	6	-	-	-	-	-	-	-
	srâil	203	2.600	22	10	10	-	-	-	2	-	-	-
	'avus Aii	1.500	2.600	21	10	11	-	-	-	-	-	-	-
	'urbegi	200	2.500	24	10	14	-	-	-	-	-	-	-
	İvran	150	2.500	11	7	4	-	-	-	-	-	-	-
	vıustafa	147	2.200	10	6	4	-	-	-	-	-	-	-
Vlüstecâh	vaz	150	1.386	11	5	3	-	-	-	-	-	-	-
	-İasanbegoghı	161	2.700	8	6	2	-	-	-	-	-	-	-
	A ^b	140	2.200	12	8	4	-	-	-	-	-	-	-
	Vay la	82	2.600	9	6	3	-	-	-	-	-	-	-
Sorkun	Sevine	80	2.213	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-
	Vi İi mi u	100	2.500	14	6	8	-	-	-	-	-	-	-
Mekilise	Güçlüngltı	190	3.000	36	17	17	-	-	-	-	-	1	1
	Karesi	50	999	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dutluca	İierem Yahşi	700	2.965	13	7	6	-	-	-	-	-	-	-
	Taşgun	300	2.326	6	5	1	-	-	-	-	-	-	-
	Şeliş	500	3.219	12	7	5	-	-	-	-	-	-	-
	vİüsâ	250	2.567	7	6	1	-	-	-	-	-	-	-
	Bekir	350	2.706	15	6	4	-	-	2	3	-	-	-
	Bayımbegi (M)	200	300	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kiirtcik	İamfakih (M)	-	250	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sende l	359	3.259	12	7	5	-	-	-	-	-	-	-
3ria	Feimu'	350	2.803	7	5	2	-	-	-	-	-	-	-
	3Sİİ Eşref	100	2.345	10	5	3	-	-	-	1	-	-	1
	Yahşi	200	1.850	12	6	6	-	-	-	-	-	-	-
	Halil	91	2.106	13	10	3	-	-	-	-	-	-	-
	İasan	100	2.312	10	4	3	-	-	3	-	-	-	-
	Köse Halil	120	2.184	9	7	2	-	-	-	-	-	-	-
	Yunus	150	2.452	16	9	7	-	-	-	-	-	-	-
	İbrahim	100	1.899	9	7	2	-	-	-	-	-	-	-
	Jıgırr Tb rahim	150	2.500	18	7	5	-	-	-	-	3	-	-
	Mî n.d. Karakeçili!	230	200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vlamak	30	600	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
İilliah Ali	103	2.639	12	6	5	-	-	1	-	-	-	-	

Turan Gökçe

Karlık	Yahşi	200	2.359	10	9	1	-	-	-	-	-	-	-
	Mi (M)	150	400		-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Vahşi- Diğer	152	3.000	26	8	7	-	-	-	-	-	-	11
	Hüsrev n.d.	100	2.100	JO	5	4	-	-	-	-	-	-	1
	Yuvaca Eşref												
	Turası	100	2.410	" 10	7	3	-	-	-	-	-	-	-
	Hızır	102	2.220	8	7	1	-	-	-	-	-	-	-
	Yulcu	81	1.666	10	6	4	-	-	-	-	-	-	-
	Uruz	150	2.200		6	2	-	-	1	-	-	-	-
	Sekerya	140	2.434	9	4	5	-	-	-	-	-	-	-
Üseyin	140	2.547	12	6	3	-	-	1	1	-	-	-	
Mahmud	200	2.530	12	4	6	-	-	1	1	-	-	-	
Sendel (M)	120	409		-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kızıllıhisar	Sevindik	200	2.634	14	7	6	1	-	-	-	-	-	
	shak	180	2.331	6	4	2	-	-	-	-	-	-	
	İfürsel	120	2.798	15	5	7	-	-	-	-	-	-	
	Tımnı]	120	2.760	7	5	1	-	-	-	-	-	1	
	Yigit	138	600		-	-	-	-	-	-	-	-	
3 Ökçe	Yahya	60	2.00U	10	6	4	-	-	-	-	-	-	
	Yakfıb	150	560		-	-	-	-	-	-	-	-	
Femürhan	-Iızır(M)	100	490		-	-	-	-	-	-	-	-	
	PeiTiürhan	90	300		-	-	-	-	-	-	-	-	
Göçeri	Yurt be gi	100	300		-	-	-	-	-	-	-	-	
	İbrâhîm	100	2.550	21	8	12	-	-	-	-	-	1	
dlİgarb	Aydemür	150	2.200	14	5	7	-	J	1	-	-	-	
	İnebegi	İSO	3.000	28	15	8	-	-	4	1	-	-	
<Sfirviranı	Cara Dâvid	143	500		-	-	-	-	-	-	-	-	
	Yaya Güvendik	350	3.000	9:V	5	3	-	-	1	-	-	-	
	shak	250	2.335	9	6	3	-	-	-	-	-	-	
	Üelcen	100	2.300	14	11	3	-	-	-	-	-	-	
	Göbek	90	2.000	14	7	3	-	-	2	2	-	-	
	Şeyh Iızır	180	2.598	24	8	16	-	-	-	-	-	-	
	Kırık Halil	İSO	2.556	14	7	7	-	-	-	-	-	-	
	Yaya Umur	i 70	2.560	14	9	9	-	-	-	-	-	-	
	Orhan (M)	-	i		-	-	-	-	-	-	-	-	
	İıayram (M)	-	i		-	-	-	-	-	-	-	-	
İııyıntlır (M)	-	300		-	-	-	-	-	-	-	-		
İsmau	Yaya Kliçük	150	2.566	13 V	8	4	1	-	-	-	-	-	
	Bildi nâu?	80	1.400	15 j	10	4	-	-	-	-	-	1	
İyüniratrıVİEiç	İlesfil	177	i	8	5	2	-	-	-	-	-	1	
	İcsül-i diğer	81	2.542	" K:-	10	4	-	-	-	-	-	-	
	Mustafa	90	2.500		6	3	-	-	-	-	-	-	
	İlyas	η	2.220	15"	8	7	-	-	-	-	-	-	
	İşşek Ahmed	150	2.300	19	12	6	-	-	1	-	-	-	
	Aydın (M)	-	150		-	-	-	-	-	-	-	-	
	Okcuömer (M)	-	150		-	-	-	-	-	-	-	-	
Sevineç	Karesi	100	2.022	s	6	2	-	-	-	-	-	-	

XV-XVI. Yüzyıllarda Uşak Kazası Piyade ve Müsellem Teşkilâtı

Karaholu	Kise- Vusuf	350	3.085	12	7	4	1	-	-	-	-	-	-
	Göl ece	105	1.000	11	4	4	-	-	-	-	3	-	-
	Mihmâd	200	2.200	5	5	2	-	-	-	-	-	-	-
	İne Gazi	677	778	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	İne Gâzi-i diğer	46	410	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Be'irFükih (M)	80	300	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Abcül (M)	200	1.510	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hafıluca	Turbegi (M)	100	150	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Bahâdır	250	2.500	6	5	1	-	-	-	-	-	-	-
	Orhan	150	2.035	7	5	2	-	-	-	-	-	-	-
	Karaçalı	25	300	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sun kur	Nısrıcı	200	1.260	10	7	3	-	-	-	-	-	-	-
	Beglü	200	2.234	13	7	6	-	-	-	-	-	-	-
	Misafir	140	2.252	1*	7	6	-	-	-	-	-	-	-
	Savcı	İSO	2.335	5	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Ilıca	Kara Halil	350	3.085	12	7	7	-	-	-	4	-	-	
Almaçlık	Stileyimnoğlu	300	2.200	6	4	1	-	-	-	-	-	1	-
	İtlis oğlu	İSO	2.201	9	7	2	-	-	-	-	-	-	-
	Mıklıoğlu	SÜ	2.207	10	6	4	-	-	-	-	-	-	-
	Bâyç/itl	80	2.899	34	16	17	1	-	-	-	-	-	-
Çarık	Hızır	165	2.200	16	5	6	-	-	-	2	2	-	1
	Sondül	148	2.200	7	6	1	-	-	-	-	-	-	-
	Hisarözü	Hasım	150	2.212	12	5	7	-	-	-	-	-	-
	Kayalu	Dirk em iş	68	732	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Çarıkalı	İsce	100	3.131	11	R	3	-	-	-	-	-	-	
Emekse	Ha niza BŞİ	250	3.060	14	14	10	-	-	-	-	-	-	-
	Yaya İsmail	350	2.200	11	8	3	-	-	-	-	-	-	-
	Yaya Hoca	148	2.200	8	5	3	-	-	-	-	-	-	-
Manakayası	Atgedürçen	254	2.333	8	6	1	-	-	-	-	-	-	
Kırsısöğüt	Çal altı	100	400	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ilyas	200	2.210	8	5	3	-	-	-	-	-	-	-
	Bahâdır	130	2.211	17	2	1	-	-	-	-	-	-	10
	Mihmâd	100	1.004	7	6	1	-	-	-	-	-	-	-
	Adil	250	400	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	H.İce	40	350	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Vuvacı	40	300	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Akdepe	41	273	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ali	55	273	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Mahmûd (M)	100	132	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hüseyin (M)	70	133	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Taşlu	Haydar (M)	120	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Akgeçili	İsâ Beg	140	2.400	4	4	4	-	-	-	-	-	-	
Ulaş	Yunus	100	2.500	4	4	5	-	-	-	-	-	-	
	Af ab (M)	-	500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Çukurca	Alice (M)	-	150	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Oğlakalı	M ur a d	250	1.300	9	6	2	-	-	-	-	-	1	
[âl	Eynebegi	300	2.600	9	5	4	-	-	-	-	-	-	
Kımk	Hasan	270	2.535	12	6	6	-	-	-	-	-	-	
	SÖzncü Halil (M)	100	592	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
SerSbâd	Deltkuşlu (M')	-	215	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Durabda]	-	215	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

Turan Gökçe

Karacahisar	7	215	215	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Çerçeme	İrice (M)	-	300	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eymir Aziz	Mesud (M)	150	340	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mjiremşh	Yuvacılır	80	1.618	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Mor uca	Mûsâ	150	2.000	11	7	3	-	-	-	-	-	1	-
Sivaslu	Bayındır (M)	80	557	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sazak	Daraca (M)	80	250	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sügüdü	Karagiivcnlık	150	2.400	10	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Çal	Süleyman	150	2.600	15	10	5	-	-	-	-	-	-	-
	Oğulbegi	150	2.400	10	9	1	-	-	-	-	-	-	-
49 Koy	144 Çiftlik	22.730	252.536	1.256	(*)	477	4	27	20	6	13	2	

NÄHIYE-İ BANAZ

11 doğan	İl doğan	140	2.600	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Baktrbukluk	Huca Alime d	100	2.420	11	6	5	-	-	-	-	-	-	-
	Begtemür	70	2.645	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-
	Oncığazi	no	2.066	9	4	5	-	-	-	-	-	-	-
Kuz vıran	Aşık Beg	-	500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Bâyczid	90	450	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	İshak	-	400	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	İshale-i diğer	200	2.150	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oturak	İbrahim (M)	-	120	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Halil (M)	-	250	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lâruk (M)	-	350	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	İsmail (M)	-	310	V	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Polad (M)	-	300	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hoca (M)	-	300	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Batak Hüseyin (M)	-	200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
K. ayıcık	Güvendik	70	2.100	6	5	1	-	-	-	-	-	-	
Kuştimir	Ciillah	78	2.200	6	6	-	-	-	-	-	-	-	
Doğancık	Kurd (M)	-	250	>	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kal'a	Aydın (M)	-	400	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Gökkaya	Yahşi	70	2.300	5	3	-	-	-	-	-	-	1	-
	Hisarbegt	50	2.066	10	4	6	-	-	-	-	-	-	-
	Çakır	200	2.586	6	9	1	-	-	-	-	-	-	-
	Oyumken	80	370	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Emiraziz	Bayramlıca i	150	3.333	13	6	4	1	-	-	-	-	-	2
	Suyu uca Hasan?	34	519	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Susny.	Enin	80	2.200	11	6	2	-	-	-	1	2	-	-
	Okcit	-	600	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
D utluca	İshak	63	2.320	7	6	1	-	-	-	-	-	-	-
	Yaya israil	-	300	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dumlu pınar	Çulln	180	2.000	12	10	2	-	-	-	-	-	-	-
	Milmâd ve Yaylıca	-	345	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kızılca	Temür	80	2.226	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Okçu Osman	70	2.000	6	2	1	-	-	-	-	-	-	-
İne	Yahşi	70	2.290	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Kelanin	Halil	80	300	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

XV-XVI. Yüzyıllarda Uşak Kazası Piyade ve Müsellem Teşkilâtı

Kürt	Kılı M İshak	70	400	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Manastır	Rteoglu (M)	-	200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Manastır	Şeyh	-	250	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oynıkavak	Osman	150	2.400	10	6	4	-	-	-	-	-	-	-
	Bayramlı	180	2.200	7	4	3	-	-	-	-	-	-	-
Çukurvıraa	Çubuğa(M)	70	500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ovacık	Sâliheddin(M)	-	300	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oğrakalası	Murad	160	450	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kabaüç	Gündoğmuş (M)	170	400	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fil Üs	Harı (M)	-	250	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
i	Ilyas Köse (M)	-	250	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26 Kily	Afifi fil il;	2. s's-	53.669	179	106	52	3	-	-	1	2	1	1
Kazı Tahsilatı Sırası	190 Çiftlik	25.615	306.205	1.435	795	529	7	-	22	11	11	14	4

(M; r\k\kûi * Köprücü

B
MÜSELLEM ÇİFTLİKLERİ

I

MC.TD-0.93'E GÖRE 1457'DE UŞAK KAZASI MÜSELLEM ÇİFTLİKLERİ

NÂHIYE-İ UŞAK

İskan Yeri	Çiftlik	Ne-foren	MİLsol-İllî	Yanık	Mu-	Pir. Malûl Üfye	Dur-be İKİ .Yıtb.	Diğer
İCâfirviran	Kanica Ahmcd	6	1	5			-	
	Nuh	6	1	4	-	1	-	-
	Yurtbegi	6	1	5			-	-
Göçürdük	Küçük Yusuf	4	1	3			-	-
	3yık oğlu Çakır	6	1	5			-	-
	il Masan	7	1	5		i	-	-
Bmür	4	1	3			-	-	
Göçeri	Yenice	4	1	3			-	-
Kızılhisar	Dügüncüoğlu	4	1	3	-		-	-
	Kava ak	6	1	5			-	-
A.vşar	Kara Halil	fi	1	4	-	-	-	-
	Yayla	4	1	3			-	-
Yurtbegi	Yurtbegi	5	1	4	-		-	-
Kürt	Kürt Süleyman	5	1	4	-		-	-
Bahalanı	Kara Baycıkl	6	1	5	-	-	-	-
Yirepiren	Sâlib	5	1	4	-		-	-
Saray	Mihmadbegoğlu	7	1	6			-	-
	Sarıcakavak	5	1	4			-	-
10 Köy	18 Çiitlik	95	18	75		2	-	-

NÂHIYE-İ ULUGÖBEK

Tulluca	Yunus	fi	1	5	-	-	-	-
Emekse	Çubuğa	5	1	4	-		-	-
	Bıyıklı	7	1	6	-		-	-
Dümerek	Kara Yahşi	-	-	-	-	-	-	-
Sivasî	Cıngıoğlu	5	1	4	-		-	-
A Köy	5'Çiftlik	23	4	19	-	-	-	-

NÂHIYE-İ BANAZ

Kuzviran	Doğan	3	1	2	-		-	-
Gökkaya	Barınak İlyas	8	1	7	-	-	-	-

XV-XVI. Yüzyıllarda Uşak Kazası Piyade ve Müsellem Teşkilâtı

Çukurviran	Göğüoğlu	3	1	2	-	-	-	-	-
Çorumpınar	Bâlibeg	5	1	4	-	-	-	-	-
Dumlupınar	Güçlü Hüseyin	6	1	5	-	-	-	-	-
	Dursun	7	1	6	-	-	-	-	-
	Çubuğa	3	1	2	-	-	-	-	-
Kayıık	Gazi	4	1	3	-	-	-	-	-
	Elvan	5	1	4	-	-	-	-	-
	Bekü" Fakih	-	-	-	-	-	-	-	-
6-Köy.	1,0-Ciltlik	44	9	35	-	-	-	-	7

n

MC.TD-0.72'YE GÖRE 1489'DA UŞAK KAZASI MÜSELLEM ÇİFTLİKLERİ

NÂHIYE-İ UŞAK

İskan Yeri	Cinlik	Hâsıl	Nr-	Mü- sellem	vii- niak	Mii-	Mu- liisün	Malül bîTâ- ne	üer- bi'itl Muh.	Diğtr	Münk'	Gâib
Kâfirvirau	Karaca Almed	400	7	1	5	1	-	-	-	-	-	-
	Nuh	300	10	1	7	2	-	-	-	-	1	-
	Yuribegi	300	6	1	5	-	-	-	-	-	1	-
	Küçük Yusuf	200	9	1	5	-	-	-	-	-	1	-
	3ıyık oğlu Çakn	500	5	1	4	-	-	-	-	-	-	-
	İt Hasan	200	7	1	6	-	-	-	-	-	1	-
	Emür	300	5	1	6	1	-	-	-	-	-	-
cjoçcı	Yenice	250	7	1	6	-	-	-	-	-	1	-
	3ügüncüoğlu	200	9	1	8	-	-	-	-	-	2	-
Cızı hisar	Kavauk	-	9	1	5	-	-	-	-	-	1	-
	Kara Halil	-	6	1	5	-	-	-	-	-	7	-
^vşar	Yayla	600	5	1	4	-	-	-	-	-	1	-
Yuribcpi	Yurtbegi	-	9	1	8	-	-	-	-	-	2	-
Kür!	Kürl Süleyman	-	9	1	7	1	-	-	-	-	-	-
3 fi halanı	Kara Bayezid	200	8	1	7	-	-	-	-	-	1	-
Yiregiren	Sasa	400	6	1	5	-	-	-	-	-	1	-
S ar av	Mihmadbegoğlu	600	6	1	5	-	-	-	-	-	1	-
	Sancakavak	100	7	1	5	1	-	-	-	-	1	-
Jümerek	Kara Yahşi	-	10	1	8	1	-	-	-	-	-	-
Yavı	Kesmik ve Dündur	-	7	1	6	-	-	-	-	-	-	-
UKöy. '	20 Çiftlik	i.SKı	150	20"	123	7-;	-	-	-	-	22	-

Turan Gökçe

NÂHİYE! ULUGÖBEK

Dutluca	Yunus	100	7	1	6	-	-	-	-	-	2	-
Emckse	Çubuğa	100	6	1	5	-	-	-	-	-	-	-
	Bıvıklı	100	8	1	6	1	-	-	-	-	4	-
Sivâsî	Cinmloöhl	250	6	1	*	-	-	-	-	-	3	-
3 Köy	iffcaift Ufc.-.-55â-		27	4	..aa,-	1	-	-	-	-	9	-

NÂHİYE-İBANAZ

Kuzviran	Doğan	-	6	1	5	-	-	-	-	-	1	-
Gökkaya	Barınak İlyas	-	6	1	5	-	-	-	-	-	2	-
Çukurvıran	Göğüoğlu	-	4	1	3	-	-	-	-	-	1	1
Çorunpınar	Bâlibe»	-	4	1	3	-	-	-	-	-	2	-
Dumlupınar	Güçlü Hüseyin	-	9	i	8	-	-	-	-	-	-	-
	Dursun*	-	6	1	5	-	-	-	-	-	3	-
	Çubuğa	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-	3
	Yolma Boladoğlu Harman Alî	-	7	-	7	-	-	-	-	-	-	-
Kayıcık	Gazi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Elvan	-	6	1	5	-	-	-	-	-	-	-
	Bekir Fakih	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6 Köy.	13:Çittak.;.,5İ;.8 . :>44 .										9	: 4 .

III

BOA.TD-103'E GÖRE 1S20'DE UŞAK KAZASI MÜSELLEM ÇİFTLİKLERİ

NÂHİYE-İUŞAK

İskan Yeri	Çiftlik	nilm	Hâsıl	f'civ»	sel-küt!	mali	Nâ-reside	Mu-has	Ml-iül Sn s	bi'd Mu h.	ger	Gâib		Mün-dc	
												Atik	Cedit!	Atik	Cedit!
FCâfirvıranı	Saraca Almed	ISO	350	26	1	12	11+2*	-	-	-	-	-	-	4	3
	Nuh	100	190	22	1	9	>1+4	-	-	-	-	-	-	4	4
	Yurtbeiti	150	150	18	1	9	6+1	-	1	-	-	-	-	4	4
3öçürdük	Çiçik Yusuf	150	250	17	1	8	5+1	-	1	-	-	-	-	6	1
	Bıyık oğlu Çakır	250	270	21	1	9	10	-	1	-	-	-	-	1	4
	İl Hasan	110	22(1	14	1	8	5	-	-	-	-	-	1	3	5
	ümür	160	281)	20	1	6	13	-	-	-	-	-	-	2	8

XV-XVI. Yüzyıllarda Uşak Kazası Piyade ve Müsellem Teşkilâtı

Göçeri	Yenice.	ISO	250	31	1	13	15	-	2	-	-	-	1	4	3
Cmlhisar	dügüncü oğlu	300	350	19	1	7	3+2	-	-	-	-	-	-	4	7
	Cavacık	400	450	27	1	>	12+4	-	1	-	-	-	-	1	9
A.vşar	Kara Halil	300	390	13	1	10		-	2	-	-	-	1	^	3
	Yayla	200	35(1	36	1	13	20+1	-	1	-	-	-	-	4	3
Yurlbe^i	Yurlbcgi	2sn	350	27	1	9	15+2	-	-	-	-	-	-	1	6
Kürt	İürt Süleyman	30(1	600	28	1	>	14+?	-	2	-	-	-	1	4	4
Şahalam	Cara Bavezid	250	.180	17	1	7	5	-	-	-	-	-	-	5	3
Yüreairun	Sâhib	550	500	17	1	9	6+1	-	-	-	-	-	-	-	10
Şiray	İVUlunatlıbeğöğlu	154	425	24	1	11	9+1	-	2	-	-	-	-	\	1
	San.ıra kavak	60 n	55(!	27	1	10	13+2	-	1	-	-	-	-	7	3
10 Köy.	İ&.fUŞk.,.,.,.	4.12J	6.305	431S	IS	16S	1*5 . +23	-	ld	-	-	-	4	-	su

NÂHİYE-İ ULUGÖBEK

Dutluca	Yunus	300	350	14	1	9	4	-	-	-	-	-	1	4	1
Emekse	Çubuğa	350	mi	20	1	10	9	-	-	-	-	-	-	4	S
	Bryık! u	250	.580	18	1	S	7+2	-	-	-	-	-	-	6	2
Dünerck	Kara Yahşi	430	500	13	i	7	8+1	1	-	-	-	-	-	4	7
	CmtMiojUn	1150	2K0	23	1	10	HH-1	-	1	-	-	-	-	6	3
3 Köy	SOKİ'k	14 yo	1 Jv>1	5	u	38+4	1	1	-	-	-	-	1	2A	2İ,i

NÂHİYE-İ TBANAZ

Kuzviran	Doğan	150	300	ie	1	7	8	-	-	-	-	-	-	3	5
Gökkaya	Barınak İlyas	190	281)	13	1	3	7	-	-	-	-	1	-	9	4
Çukurviran	Göğü oğlu	180	350	12	1	5	5+1	-	-	-	-	-	1	S	3
Çoru rapınar	Bâlibeji	20.)	300	12	1	7	11 + 2	1	-	-	-	-	2	1	4
Durulupınar	Güçlü Hüseyin	150	370	22	1	7	12+2	-	-	-	-	1	-	S	3
	Dursun	330	430	23	1	10	10+2	-	-	-	-	1	-	6	S
Kaycık	G3zi	100	200	25	1	10	H+1	-	2	-	-	2	1	3	7
	İlvan	15)	210	17	1	6		1	-	-	-	-	4	8	3
6 Köy	« Çıldık	1.450	2.520	15ü	8	57	70 + 11	2	2	-	-	5	s	44	39

NÂHİYE-İ YAVI

Yavi	Ya^lupmar	600	700	23	1	10	3+3	-	-	-	-	1	-	6	10
	Süleyman şah	400	450	23	1	15	0	-	!	-	-	-	-	7	7
	Mûsâoğlu	100	170	31	1	12	IS	-	-	-	-	-	1	6	5
	Gtizeoğlu ve Göçbeğii	200	550	24	1	13	9	-	1	-	-	-	-	1	7
	Çullu	no	220	44	1	17	22+3	-	1	-	-	-	-	2	9
	Tipi narı	200	800	54	1	19	27+5	1	1	-	-	-	-	4	6
	Esenli	soo	500	22	1	12	8+1	-	-	-	-	-	-	4	7
	Kırlü Halil	100	170	25	1	10	13+1	-	-	-	-	-	-	5	8
	Kırık Hasan	1Ü0	100	36	1	13	1S+4	-	-	-	-	-	-	3	2
	Oğlanbegi	520	450	30	1	14	13+1	-	1	-	-	-	-	4	11

Turan Gökçe

	Elacı Müsleceab	250	350	43	1	22	17+1	2	-	-	-	-	-	-	S	13
	Yayaoğlu Kmgı ve Kazancı Mahmud	700	500	28	1	10	13+3	-	1	-	-	-	-	-	4	8
	rlurşid ve Gökçe Murad	200	450	17	1	12	14+1	-	1	-	-	-	-	-	4	2
	Gedik	300	450	46	1	17	23+5	-	2	-	-	-	-	-	3	10
T Köy	[7Çiftlik	4.4i>0	5. fi 511	46"	14	196	210 +23	3	0	-	-	1	1	61	105	

*+...=mücerred

IV

BOA.TD-242'YE GÖRE 1545'DE UŞAK KAZASI MÜSELLEM ÇİFTLİKLERİ

NÂHIYE-İ UŞAK

İskan Yeri	Çiftlik	Dü- nüm	İttisıl	Nı- feren	Mli- stle- m	Yıl- ma<	Nä- re si	VI- dehas- st	Hı- Ma- 101 Diy- ân e	Der- Mutl	D ac r	Gâib		M (irde	
												Atık	reci id	Alık	Codid
Kâlırvıranı	KJ1'JQ Ahmed	150	350	3i	1	10	11	-	3	-	1	-	-	1	1
	Nuh	100	130	27	1	15	11	-	-	-	-	1	1	5	3
	Yunbesi	170	250	16	1	7	ü	-	2	-	-	1	-	2	6
Göçütdük	Küçük Yusuf	150	250	18	1	7	S	-	2	-	-	-	-	1	5
	Bıyık oğlu Çakır	150	270	26	1	8	14	-	3	-	-	3	-	2	7
	İl Masan	110	221	10	1	7	1	-	1	-	-	2	1	2	2
3 üçeri	imiir	160	280	14	1	7	5	-	1	-	-	-	-	4	9
Kızılhisar	Yenice	150	250	25	1	15	K	-	1	-	-	1	-	y	10
	Düğüncü oğlu	300	350	25	1	13	9	-	2	-	-	-	-	4	1
	Kavatık	400	300	30	1	14	14	-	1	-	-	-	-	-	-
A.vşar	Kara Halil	300	390	11	1	10	-	-	-	-	-	2	-	5	3
Yurtbegi	Yunhegi	250	350	28	1	17	9	-	1	-	-	-	-	5	4
	Yayla	200	350	70	1	34	3S	-	-	-	-	-	-	7	4
Kürt	Kürt Süleyman	300	600	27	1	12	13	-	1	-	-	-	-	11	10
3a halanı	Kara Bayezid	250	380	19	1	10	8	-	-	-	-	-	S	1	6
Yiretiiren	Sim	550	50(1	26	1	14	M	-	-	-	-	1	5	5	7
	Nlilmanibeg-oğlu	154	425	34	1	13	1 fi	2	2	-	-	-	1	7	5
Sam v	Sum fa kavuk	600	550	2 fi	1	12	"	-	1	-	1	-	-	<	3
İÖ: Köy	m-ÇİTtUb:	465	465	465	1	12	23ü	-	2	-	2	u	13	93	

NÂHIYE-İ ULUGÖBEK

Dutluca	Yunus	300	350	10	1	6	3	-	-	-	-	-	4	2	3
	Çubuğa	300	350	18	1	10	6	-	1	-	-	-	-	2	-
Eraeksc	Bıyık] n	250	380	11	1	8	1	-	1	-	-	-	1	1	7

V

BOA.TD-328'E GÖRE 1560'DA UŞAK KAZASI MÜSELLEM ÇİFTLİKLERİ

NÂHİYE-İ UŞAK

İskitn. Yeri	Çiftlik	DR-nüm	[•lä-ul	Vr-fen'i	Mü-wl-k'm	Yu-mak	Nâ-nüüdf	Mu-lit' s-sil	i'v-Ma-lül Di. vâ-n e	j-t-iid Vtul	er	Gâib		Mürtie	
												Atik.	ı><jki	Aiik	Cttlkl
Kâfirvİramı	*tanica Ahmet!	150	350	14	1	13	-	-	-	-	-	-	-	3	10
	Nuh	100	190	16	1	10	4	-	1	-	-	1	-	3	14
Göçür dük	Yurtbegi	150	200	S	1	7	-	-	-	-	-	-	-	6	10
	Küçük Yusuf	150	7	10	1	7	1	-	1	-	-	-	-	5	11
	3ıvık oğlu Çakır	250	350	19	1	18	-	-	-	-	-	-	-	7	12
	it Hasan	110	220	9	1	7	-	-	1	-	-	1	-	2	5
3öçeri	ümür	150	200	9	1	7	-	-	1	-	-	-	-	9	8
	YI nice	150	250	16	1	11	4	-	-	-	-	3	-	10	15
ECızılhısar	LÜ göncü oğlu	150	200	19	1	12	4	-	2	-	-	-	-	1	9
	i^avacık	150	200	.11	1	11	19	-	-	-	-	1	-	3	18
Avşar	Kara Halil	150	200	11	1	10	-	-	-	-	-	-	-	3	4
	Yurtbegi	150	200	11	1	12	9	-	-	-	-	-	-	4	17
Yurtlegi	Yayla	450	550	52	1	40	11	-	-	-	-	-	-	4	29
Kürt	K.ün Süleyman	150	250	26	1	13	10+1	-	1	-	-	-	-	10	11
Bal lalanı	Kara Bayezid	150	220	20	1	11	6	1	1	-	-	5	-	6	7
Yirepiien	Sâsa	150	250	17	1	11	4	-	1	-	-	5	-	7	15
Saray	Milimadbcgoğlı	100	250	18	1	11	6	-	-	-	-	1	-	5	23
	Sarucakuvak	150	200	18	1	11	6	-	-	-	-	-	-	8	16
10 Köy	İS Çiftlik	2.0W)	4.2K0	335	18	222	U4+1	1	S	-	-	17	-	Ur,	245'

NÂHİYE-İ ULUGÖBEK

Tutulca	Yunus	150	200	S	1	7	-	-	-	-	-	4	-	3	2
Emek.sc	Çubuğa	150	200	11	1	10	-	-	-	-	-	-	-	-	14
	Bıvıklı	150	200	10	1	7	2	-	-	-	-	1	-	7	6
Dümerek	Kara Yahşi	150	200	15	1	11	3	-	-	-	-	-	-	7	10
	Cıngıoğlı	150	200	12	1	11	-	-	-	-	-	2	-	10	12
3 Köy	5 Çiftlik	750	••MS9	KS M*	5	•2Mk	5	im.	-	-	-	iÜ-...	-	..27.;	44

NÂHİYE-İ BANAZ

Kuzvicai	Doğan	150	200	14	1	9	4	-	-	-	-	-	-	5	4
Gokkaya	Bamıak İlyas	150	200	7	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-	7
Çukurvıran	Göğüoğlı	150	200	17	1	10	-	-	-	6	-	1	-	2	3
Çorum pınar	BSlibeg	150	200	13	1	9	3	-	-	-	-	-	-	2	15
Dumlupınar	Güçlü Hüseyin	150	200	19	1	12	-	-	-	6	-	-	-	7	1
	Durdun	150	200	10	1	11	-	-	-	-	-	1	-	6	7

XV-XVI. Yüzyılları Uşak Kazası Piyâde ve Müsellem Teşkilâtı

Kırvıcık	Gazi	100	200	23	1	13	7	-	2	-	-	-	7	12
	Elvan	15(1	20 fi	12	1	8	3	-	-	-	-	1	-	8
6 Köy :	Ş Çiftlik	1.150	1.690	Hrs	S	7-6	17...	-	-	11.	-	...3...	-	61;

NAHIYE-İYAVI

Yavi	Yağlupınar	150	220	15	1	10	4	-	-	-	-	2	-	3	12
	Süleymanşah	150	200	13	1	12	-	-	-	-	-	-	-	-	4
	MCısağlu	100	170	14	1	11	L	-	-	-	-	2	-	4	19
	Güzeloğlu	150	200	22	1	13	S	-	-	-	-	-	-	6	14
	Çullu	1.1(1	220	32	1	24	7	-	-	-	-	1	-	7	49
	Tipi narı	200	800	42	1	M	7	-	-	-	-	-	2	17	27
	Esenli	150	200	22	1	15	S	-	-	-	-	-	1	S	28
	Kırlı Halil	100	170	20	1	11	7	-	1	-	-	1	-	1d	7
	Kırık Hasan	300	400	21	1	K	2	-	-	-	-	2	-	S	28
	Oglanberî	150	200	15	1	9	A	-	1	-	-	1	-	1	11
	Hacı Müsleolı	250	150	21	1	13	5	-	2	-	-	4	-	17	15
	Yayaoğlu Eragi ve Kazancı Mahmud	150	200	13	1	11	1	-	-	-	-	-	-	12	7
Hurşid ve Gökçe Murad	150	200	20	1	13	6	-	-	-	-	2	-	7	11	
Gedik	200	300	35	1	27	6	!	-	-	-	3	-	-	26	
1 .Köy •	17.QAUK	2.1.HI	.17 .İO	305	14	2:y	67	i	4	-	-	18	3	KIK	269

W

BOA.TD-511'E GÖRE 1571'0E UŞAK KAZASI MÜSELLEM ÇİFTLİKLERİ

NAHIYE-FUŞAK

İskan Veri	çiftlik	Dü- nüm	Hâsi!	Ni- RTİMİ	Mii- SPL- k'in.	Ya- mak	Nâ- resitk'	Mit- HİS- Sİ	İtil Div İ-İC	CHH Müh	ke er	Güil)		Mtrtdt	
												Atik	Ydil	Atik	Cedid
fCâfırvıranı	İarata Ahmed	150	35U	İS	1	14	3	-	-	-	-	-	-	17	3
	Kırlı	100	ıyo	25	1	14	10+1*	-	-	-	-	-	-	14	13
	YurtbcgL	150	200	15	1	9	5	-	-	-	-	-	-	10	3
Göçürdük	Küçük Yusuf	150	250	17	1	11	3+1	-	-	-	1	-	-	11	-
	3ıyık oğlu Çakır	150	350	34	1	23	10	-	-	-	-	-	-	12	4
	İt Hii Nan	110	220	1	1	7	1	-	-	-	-	-	-	1	2
Kızı İh isar	Enür	150	200	9	1	7	-	-	1	-	-	-	-	S	-
	3ügü neti oğlu	150	200	26	1	24	1	-	-	-	-	-	-	9	-
	üavacık	150	200	27	1	21	4	-	1	-	-	-	-	18	10

Turan Gökçe

Göçeri	Yenice;	150	250	24	1	14	8+1	-	-	-	-	-	-	-	15	4
A.v-jar	Kara Halil	150	200	18	1	12	4	-	1	-	-	-	-	-	4	-
Yurihegi	Yunbcjy	150	200	15	1	15	2	-	-	-	-	-	-	-	17	2
	Yayla	450	550	69	1	41	25+1	1	-	-	1	-	-	-	27	12
Kürt	Kürt Süleyman	150	250	48	1	19	4	-	-	-	-	-	-	-	13	5
Baha lam	Kant Bayezki	150	220	36	1	15	20	-	-	-	-	-	-	-	7	11
Yiro.niren	Sâhib	150	250	29	1	21	7	-	-	-	-	-	-	-	15	-
Saray	Mîlunadiegoğlu	100	250	31	1	17	13	-	-	-	-	-	-	-	23	1
	Sarıca kavak	151)	200	35	1	19	16+1	-	1	-	-	-	-	-	15	3
10 Köy.	IS.VU 1.(4.	2.860	4.550	495	M	363	162	1	4	-	2	-	-	-	242	73

NÂHIYE-İ ULÜGÖBEK

Dutluca	Yunus	15(1	200	S	1	7	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
	Çubuğa	150	200	15	1	10	4	-	-	-	-	-	-	-	14	4
Eniekse	Bıvıku	150	200	14	1	12	1	-	-	-	-	-	-	-	0	-
	Kara Yalı	150	200	25	1	12	12	-	-	-	-	1	-	-	10	3
Dümeiek	Cingiloğlu	150	200	29	1	13	9+1	-	-	-	-	-	-	-	12	3
3"Küy	/>ciniife	750	1.1.10	üt	5	5)	2ft.1	-	-	-	-	1	-	-	44	m

NÂHIYE-İ BANAZ

Kuzviran	Doğan	150	200	10	1	9	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4
Cökkaya	Yarık İlyas	150	200	17	1	11	5	-	-	-	-	-	-	-	7	-
Çukurviran	Göğü oğlu	150	200	28	1	20	7	-	-	-	-	-	-	-	1	4
Çorum pınar	Bâlibe!	150	200	15	1	13	4	-	-	-	-	-	-	-	15	7
	Güçlü Hüseyin	150	200	33	1	14	12+1	-	-	5	-	-	-	-	7	1
Dumktpmar	Dursun	150	2(10	12	1	11	-	-	-	-	-	-	-	-	7	1
	Gîzî	100	200	21	1	16	4	-	-	-	-	-	-	-	12	5
İs.avn.ik	Elvan	150	290	12	1	11	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-
6Kn\	8 Çiftlik	1.1.11i	1.690	15i	8	1'D	32+1	-	-	5	-	-	-	-	61	23

NÂHIYE-İ YAVI

	Yağlupmar	15n	220	15	1	14	3	-	-	-	-	-	-	-	12	1
	Sülevmanşah	150	200	15	1	13	4	-	-	-	-	-	-	-	4	2
	M üs â oğlu	100	170	23	1	15	n+1	-	-	-	-	-	-	-	19	1
	Yörükoğlu	150	200	27	1	15	10+1	-	-	-	-	-	-	-	14	5
	Çullu	130	220	34	1	22	11	-	-	-	-	-	-	-	47	13
Yavi	İtpınarı	20U	300	51	1	37	1g+i	-	-	-	-	-	2	-	27	5
	tısnmıt	15ü	200	30	1	19	10	-	-	-	-	1	-	-	25	6
	Kirlü Halil	100	170	17	1	11	5	-	-	-	-	-	-	-	7	7
	Kırık Masan	300	400	51	1	32	18	-	-	-	-	-	-	-	28	3
	Oğlan Leçi	150	200	23	!	1fi	6	-	-	-	-	-	-	-	22	7
	Hacı Müstecab	500	500	29	1	20	6	-	2	-	-	-	-	-	15	5

XV-XVI. Yüzyıllarda Uşak Kazası Piyade ve Müsellem Teşkilâtı

	Yayaoğlu Emgi ve Kazancı Mahmud	150	200	17	1	11	5	-	-	-	-	-	-	15	3
	Hırşkl ve üökce Muratlı	1511	220	33	1	15	17	-	-	-	-	-	-	il	5
	Gedik	200	3110	4J	1	26	20* 2	-	-	-	-	-	-	29	7
	Gökçe Munul	300	5P:0	26	1	21	J	-	-	-	-	-	-	-	-
1 Köy	17 Çiftlik	1.SKO	4 3:11	454	IS	2S7	Mi+7	-	2	-	-	1	2	281	71

*+...=sagır

vn

BOA.TD-589'A GÖRE 1580'DE UŞAK KAZASI MÜSELLEM ÇİFTLİKLERİ

NÂHIYE-İUŞAK

TSİİ;İ Yeri	Çiftlik	Dü- nüm	na<ı	Ne- öven	Mil- 3Cl- lom	Yu- mak	reşide	Mo- taS- sil	S: Ma- IEL Di- vâ- ne	Di- rh- cnd Muh	Di- ger	Câ il		Miinle	
												Mik	l.Vihıl	A İIK	Cedld
Câ lirviranı	daraca Ahmeil	150	350	25	1	13	11	-	-	-	-	-	-	3	1
	Suh	100	190	28	1	13	12	-	2	-	-	-	-	3	16
GöçÜRlük	Yunbe.ei	150	200	17	1	11	11	S	-	-	-	-	-	3	7
	füçük Yusuf	150	250	15	1	12	5	-	-	-	-	-	-	-	7
	Bıyık oğlu Çakır	250	350	32	1	10	10	-	1	-	1	-	-	4	9
	İl Hasan	110	-	11	1	9	1	-	-	-	-	-	-	2	6
Göçeri	îmiir	150	250	11	1	7	-	-	1	-	-	-	-	-	5
	Yenice	150	25(ı	20	1	13	6	-	-	-	-	-	-	4	8
Kızılhisar	Düşüntüoğlu	ı 50	2H0	32	1	21	7	-	3	-	-	-	-	-	9
	Kavacık	150	200	26	1	20	5	-	-	-	-	-	-	8	10
Vvşar	Kara Halil	150	200	17	1	11	4	-	1	-	-	-	-	-	7
	Yunlteni	150	200	20	1	12	6	-	1	-	-	-	-	2	7
Yurt beni	Yayla	400	550	66	1	41	23	-	1	-	-	-	-	12	21
<ün	Kün Süleyman	150	250	49	1	21	23	-	4	-	-	-	-	1	11
3ahal;mi	Kara Bayezid	150	220	25	1	13	11	-	-	-	-	-	-	11	17
Y ire ; i ren	Sahih	150	250	26	1	14	10	-	1	-	-	-	-	-	12
Mirav	Mihmadiegoğkı	100	250	26	1	13	H	-	1	-	-	-	-	1	S
	SariK-akavak	15D	200	31	1	15	12	-	-	-	3	-	-	3	14
10'Köy	İS.Cifilüt.-T	2.910	4J&J	...480,	..IS	230	...102...	-	ID	-	4	-	-	61	190

NÂHIYE-İULUGÖBEK

Dul kıça	Yunus	150	200	14	1	11	2	-	-	-	-	-	-	-	4
Emekse	Çuhuğa	150	200	16	1	14	1	-	-	-	-	-	-	4	7
	Bıvıklı	150	200	14	1	13	-	-	-	-	-	-	-	-	4

Turan Gökçe

D\m>a-*V	1 Kara Yahşi Cingiloğlu	150 180	200 200	22 24	1 1	13 16	7 6	- -	1 -	- -	- 1	- -	- -	3 3	5 16
3kuj	5 Çıldık	750	1.00 fi	Ki	5	0?	16	-	i	-	1	-	-	Ki	36

NÂHIYE-İBANAZ

Kuzvirau	Doğan	150	200	18	1	16	-	-	1	-	-	-	-	1	4
Gokkaya	Bamiak Ilyas	150	200	21	1	14	3	-	i	-	-	-	-	-	4
Çukur vi Jan	Göğü oğlu	150	200	15	1	12	2	-	-	-	-	-	-	4	7
Çorumpınar	Bâlibef!	150	200	14	1	10	3	-	-	-	-	-	-	7	7
Dumlupınar	Güçlü Hüseyin	150	200	23	1	11	10	-	1	-	-	-	-	2	5
	Dursun	150	200	15	1	12	2	-	-	-	-	-	-	1	5
Kayıcık	Gazi	100	200	25	!	14	9	-	1	-	-	-	-	n	s
	Blvan	150	290	17	1	10	4	-	2	-	-	-	-	-	s
	Bekir İçkili	1211	2 UD	19	1	12	n	-	-	-	-	-	-	-	-
-ö-Köy..	*Q. Çiftlik..	t. 270	490.	148	S	99	39..	-	*A	-	-	-	-	20	/.45 ¹

NÂHIYE-İYAVI

Yavi	Yağlı pınar	150	220	25	1	16	8	-	-	-	-	-	-	1	e
	Süleymanşah	150	200	20	1	12	7	-	-	-	-	-	-	2	n
	Mûsaoğlu	100	170	24	1	10	7	-	-	-	-	-	3	1	6
	Güz el oğlu	150	200	28	1	15	11	-	1	-	-	-	-	5	^
	ÇUULU	130	220	si	1	47	33	-	-	-	-	-	-	3	13
	Tıp man	200	800	62	1	37	24	-	-	-	-	-	-	5	20
	Esenli	150	200	34	1	23	10	-	-	-	-	-	-	6	10
	Kirlü Halil	100	170	19	1	12	4	-	2	-	-	-	-	1	4
	Kırık Hasan	300	400	36	1	33	2	-	-	-	-	-	-	3	17
	Oğlan begi	150	200	22	1	17	4	-	-	-	-	-	-	4	7
	Hacı Müstcoab	250	250	35	1	24	10	-	-	-	-	-	-	4	4
	Yayaoğlu Emgi ve Kazancı Mhhmucl	150	200	21	1	12	a	-	-	-	-	-	-	1	5
	THrşjd ve Gökcc Murad	150	220	22	1	15	6	-	-	-	-	-	-	5	11
Cieftik	200	300	45	1	31	13	-	-	-	-	-	-	7	12	
Cökecc Murad	100	500	15	1	13	1	-	-	-	-	-	-	-	S	
*1 Köy . . .	17 Çiftlik	2.63ü	4.250	*im	15	323	14K	-	3	-	-	-	3	*58.	140

vin
TKGM.KKA.TD-158'E GÖRE UŞAK KAZASI MENSÜH MÜSELLEM
ÇİFTLİKLERİ

İskân Yeri	Çirilik	Ditnllm	Hâsl	Neferen	İscmâk	MÜ ÜT	İ-	Mü-	'sipahi	zade	Soy-	Mu-U'l	Di-
						rwl	namı	lİHS-			yul-	iv:)'11	ğ-
								sil			Şeril'	e	ğ-
											şevh	vs.	ğ-
Yol he l i	Yol be l i	150	2.700	19	11	6	-	-	-	-	-	2	-
Saray	İhmiidbeğolu	100	2.000	24	13	10	-	-	-	-	-	1	-
	İlacı Müstecab	250	1.380	31	18	12	-	-	-	-	-	1	-
	İpınan	-	6.100	5	20	27	1	-	2	-	-	1	-
	Yağlupıtıran	150	3.984	8	8	5	1	-	-	-	1	-	i
	Güzeloçlu	150	3.132	18	4	11	-	-	-	-	-	2	1
	OğlanLegi	150	2.933	21	11	8	-	-	-	-	-	2	-
	İlurşid ve Gökçe		3.406	2U	4	12	-	-	2	-	-	2	-
	Muratlı	150											
Yavı	Sükvmanşalı	150	3.299	25	15	10	-	-	-	-	-	-	-
	İvlösaoğlu	100	2.198	21	5	12	-	-	-	-	-	1	-
	Zirli Halil	100	2.381	11	4	5	1	-	-	-	-	1	-
	İşiiik Hasan	300	3.400	30	25	3	-	-	-	-	-	-	2
	Gedik	200	3.533	30	16	12	-	-	-	-	-	1	1
	Çullu	200	4.656	58	26	30	-	-	1	-	-	1	-
	Vayaoğlu Emgi ve Kırağı Mahmud	150	2.516	15	8	4	-	-	-	-	-	2	1
	Bsenli	150	3.332	26	19	7	-	-	-	-	-	-	-
Saray	Siirueakavak	150	4.327	11	17	9	-	-	-	1	-	-	-
Vurbepi	Yayla	400	2.000	30	37	18	-	-	-	-	-	-	-
Yircgiren	3 asa	150	1.500	20	9	11	-	-	-	-	-	-	-
	İmür	150	2.600	7	4	2	-	-	-	-	-	i	-
	İl Hasan	110	2.200	9	7	2	-	-	-	-	-	-	-
Göçünlük	İvıvıkoğlu Çakır	250	1.020	16	7	5	-	-	-	-	-	1	3
	Çüçük Yusuf	150	615	4	4	2	-	-	-	-	-	-	2
Küt	Çürl Sük'ymail	-	3.832	42	19	16	1	-	-	-	-	2	4
	Nuh	100	3.600	17	5	5	1	-	-	-	-	3	-
Câfirıranı	Türbesi	150	3.000	10	6	3	-	-	-	-	-	-	1
	Kanıcaahmed	150	1.215	13	7	6	-	-	-	-	-	-	-
barlık	Aslılatı	80											
İökceüzü	Beşiroğlu	100											
İkilKisır	İügimaloğlu	150	650	28	17	10	-	-	-	-	-	1	-
	kavacık	300	715	20	15	3	-	-	-	-	-	1	11*
İüçeri	Yenice	104	7K)	10	9	5	1	-	-	-	-	-	1
İâfi al anı	Karabayezif	150	650	21	13	5	1	-	-	-	-	2	-
Avşar	Kanı l-İlil	150	3.200	14	9	4	-	-	-	-	-	1	-
İş Köy	34-Çölik	5.244	83.5S.7	742	39	283	7	-	5	1	1	29	İS.

ULUGÖBEK

Dutluca	Yunus	150	2.194	14	12	2	-	-	-	-	-	-	-
Ümekstı	Pulluya	150	3.100	14	9	5	-	-	-	-	-	-	-
	Bıvıku	150	2.410	14	9	4	-	-	-	-	-	-	1
Dü inere k	Cıngıoğlu	159	3.4110	m	8	4	-	-	1	-	-	4	2
	Kara Yahşı	150	2. TSM	15	11	4	-	-	-	-	-	!	-
İ.Köy	ŞÇİİdik	759	U.M4	7(3	4C	!9	-	-	1	-	-	5	3

BANAZ

Gokkaya	Barmak İlvas	150	2.79S	21	1?	5	-	-	-	-	-	3	-
Dumluptür	Güçlü Hüseyin	150	2.452	6	2	3	-	-	-	-	-	1	-
	Dursun	150	2.506	1.3.	10	1	-	-	2	-	-	-	-
Kuz vira 11	Doğan	150	2.664	14-	9	4	-	-	-	-	-	1	-
Kavıcık	GÜZİ	100	1.059	19	S	4	-	-	-	-	-	2	-
	Elvan	150	2.600	17	9	2	-	-	2	-	-	1	3
HenZLimlijjai	Balıbe.n	150	2.440	8	6	2	-	-	-	-	-	-	-
Çukurviran	CüRİoğın	150	2.600	15-	12	2	-	-	-	-	-	-	1
Ş-Köy	8 Çiftlik	1.150	19.719	! P	60	!S	-	-	4	-	-	8	!
...Kaz3' :trojliL:	47 Çiftlik	7.153	117.11:	931	5.5	330	-	-	1	-	-	42	25

